

SEANCES DU VENDREDI 29 MARS 1985
VERGADERINGEN VAN VRIJDAG 29 MAART 1985ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DE L'APRES-MIDI
NAMIDDAGVERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 2206.

MESSAGES:

Chambre des représentants, p. 2207.

VERIFICATION DES POUVOIRS:

Page 2207.

QUESTION ORALE DE M. DONNAY AU MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES POSTES, TELEGRAPHES ET TELEPHONES, SUR « LA REDUCTION EVENTUELLE DU TRAFIC FERROVIAIRE DANS LA REGION WALLONNE »:

Orateurs: M. Donnay, M. De Croo, ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones, p. 2207.

QUESTION ORALE DE M. HUMBLET A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « L'ORGANISATION ILLEGALE DE COURS DE NEERLANDAIS A LA SECTION PREPARATOIRE DE L'ATHENEE DE RIXENSART »:

Orateurs: M. Humblet, M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, p. 2208.

QUESTION ORALE DE M. HUMBLET A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « UN PROJET DE FUSION D'ETABLISSEMENTS D'ENSEIGNEMENT SECONDAIRE DANS LE BRABANT WALLON »:

Orateurs: M. Humblet, M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, p. 2208.Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1984-1985
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1984-1985

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 2206.

BOODSCHAPPEN:

Kamer van volksvertegenwoordigers, blz. 2207.

ONDERZOEK VAN GELOOFSBRIEVEN:

Bladzijde 2207.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DONNAY TOT DE MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE, OVER « DE EVENTUELE BEPERKING VAN HET SPOORWEGVERKEER IN HET WAAELSE GEWEST »:

Sprekers: de heer Donnay, de heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie, blz. 2207.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HUMBLET TOT DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER « HET ONWETTIG ORGANISEREN VAN LESSEN NEDERLANDS IN DE VOORBEREIDENDE AFDELING VAN HET ATHENEUM TE RIXENSART »:

Sprekers: de heer Humblet, de heer Bertouille, minister van Onderwijs, blz. 2208.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HUMBLET TOT DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER « EEN PLAN OM INSTELLINGEN VOOR MIDDELBAAR ONDERWIJS IN WAAALS-BRABANT SAMEN TE VOEGEN »:

Sprekers: de heer Humblet, de heer Bertouille, minister van Onderwijs, blz. 2208.

QUESTION ORALE DE M. MOUTON A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « LA TRANSFORMATION DES INTERNATS ANNEXES AUX ETABLISSEMENTS D'ENSEIGNEMENT SPECIAL DE L'ETAT EN HOMES D'ACCUEIL AUTONOMES » :

Orateurs : M. Toussaint, M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, p. 2208.

QUESTION ORALE DE M. VAN IN AU MINISTRE DES RELATIONS EXTERIEURES SUR « LES OPTIONS RELATIVES A LA ZONE DU POLE SUD » :

Orateurs : M. Van Ooteghem, M. De Croo, ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones, p. 2209.

INTERPELLATIONS (Discussion) :

Interpellation de M. J. Peetermans au Vice-Premier ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur « les atteintes portées à la Constitution et à la loi dans diverses communes voisines de Bruxelles-Capitale et dans les Fourons ».

Orateurs : MM. J. Peetermans, Vermeiren, Vandezande, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 2210.

Interpellation de M. Geldolf au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice, du Commerce extérieur et des Réformes institutionnelles sur « les circonstances dans lesquelles certaines personnes ont intentionnellement engagé sur une fausse piste l'enquête judiciaire ouverte en 1981 sur des pots-de-vin dans l'affaire du dépôt anverso de déchets non toxiques « De Hooe Maey », pour qu'on en arrivât, au début de 1982, à classer ce dossier, ce qui, à la lumière des informations actuelles, est totalement inexplicable ».

Orateurs : M. Geldolf, Mme Van Puymbroeck, M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice, du Commerce extérieur et des Réformes institutionnelles, p. 2224.

Interpellation de Mme N. Maes au ministre des Travaux publics sur « l'option inadmissible, prise par le gouvernement, de relier le « Liefkenshoektunnel » au réseau autoroutier par une autoroute superflue, le mode de financement inadmissible de la construction de ce tunnel, qui fait peser une lourde hypothèque sur l'avenir, ainsi que la nécessité dudit tunnel en vue de désenclaver la rive gauche de l'Escaut et en raison des transport dangereux ».

Orateurs : Mme N. Maes, M. Matthys, Mme Van Puymbroeck, M. Olivier, ministre des Travaux publics, p. 2231.

HOMMAGE AU GENERAL-MAJOR EVERAERT, COMMANDANT MILITAIRE DU PALAIS DE LA NATION :

Orateur : M. le Président, p. 2213.

PROJETS DE LOI (Discussion) :

Projet de loi modifiant la loi-cadre du 1^{er} mars 1976 réglementant la protection du titre professionnel et l'exercice des professions intellectuelles prestataires de services.

Orateur : M. le Président, p. 2213.

Discussion et vote des articles :

A l'article 3 : *Orateurs* : M. Eicher, M. Knoop, secrétaire d'Etat à l'Energie, adjoint au ministre des Affaires économiques, et secrétaire d'Etat aux Classes moyennes, adjoint au ministre des Finances et des Classes moyennes, p. 2215.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MOUTON TOT DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER « DE VERANDERING VAN DE INTERNATEN BIJ DE INSTELLINGEN VOOR BUITENGEWOON ONDERWIJS IN AUTONOME OPVANGTEHUIZEN » :

Sprekers : de heer Toussaint, de heer Bertouille, minister van Onderwijs, blz. 2208.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN IN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE BETREKKINGEN OVER « DE OPTIES VOOR HET ZUIDPOOLGEBIED » :

Sprekers : de heer Van Ooteghem, de heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie, blz. 2209.

INTERPELLATIES (Bespreking) :

Interpellatie van de heer J. Peetermans tot de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt over « de schending van de Grondwet en van de wet in verscheidene gemeenten rond Brussel-Hoofdstad en in Voeren ».

Sprekers : de heren J. Peetermans, Vermeiren, Vandezande, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 2210.

Interpellatie van de heer Geldolf tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie, Buitenlandse Handel en Institutionele Hervormingen over « de omstandigheden waarin een in 1981 ingesteld gerechtelijk onderzoek naar steekpenningen op de Antwerpse stortplaats voor niet-giftige afval « De Hooe Maey » door sommigen intentioneel op een dwaalspoor werd geleid en het aldus aanvang 1982 tot een, in het licht van de huidige informatie, totaal onverklaarbare klassering van dit dossier kwam ».

Sprekers : de heer Geldolf, mevrouw Van Puymbroeck, de heer Gol, Vice-Eerste minister en minister van Justitie, Buitenlandse Handel en Institutionele Hervormingen, blz. 2224.

Interpellatie van mevrouw N. Maes tot de minister van Openbare Werken over « de onaanvaardbare optie die de regering heeft genomen om de Liefkenshoektunnel met het autowegennet te verbinden via een overbodige autoweg, de onaanvaardbare financieringswijze van de bouw van deze tunnel, waardoor op de toekomst een zware hypotheek gelegd wordt, alsmede de noodzaak van deze tunnel ter ontsluiting van de linkeroever en omwille van de gevaarlijke transporten ».

Sprekers : mevrouw N. Maes, de heer Matthys, mevrouw Van Puymbroeck, de heer Olivier, minister van Openbare Werken, blz. 2231.

HULDE AAN GENERAAL-MAJOR EVERAERT, MILITAIR BEVELHEBBER VAN HET PALEIS DER NATIE :

Spreker : de Voorzitter, blz. 2213.

ONTWERPEN VAN WET (Bespreking) :

Ontwerp van wet tot wijziging van de kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen.

Spreker : de Voorzitter, blz. 2213.

Beraadslaging en stemming over de artikelen :

Bij artikel 3 : *Sprekers* : de heer Eicher, de heer Knoop, staatssecretaris voor Energie, toegevoegd aan de minister van Economische Zaken, en staatssecretaris voor Middenstand, toegevoegd aan de minister van Financiën en Middenstand, blz. 2215.

Projet de loi complétant la loi du 23 décembre 1963 sur les hôpitaux et portant des dispositions organiques relatives à la gestion des hôpitaux et au statut des médecins hospitaliers.

Vote sur les amendements et sur les articles réservés:

A l'article 25: *Orateur*: Mme Remy-Oger, p. 2222.

ELECTION D'UN SÉNATEUR COOPTE, EN REMPLACEMENT DE M. CANIPEL, DEMISSIONNAIRE:

Page 2223.

PROJET DE LOI (Vote):

Projet de loi complétant la loi du 23 décembre 1963 sur les hôpitaux et portant des dispositions organiques relatives à la gestion des hôpitaux et au statut des médecins hospitaliers, p. 2223.

Justification de vote: *Orateur*: M. Degroeve, p. 2224.

Vote resté sans résultat, p. 2224.

Reprise du vote nominatif resté sans résultat, p. 2230.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt):

Page 2235.

M^{me} Staels-Dompas. — Proposition de loi modifiant les articles 212, 476, 480 et 1397 du Code civil.

INTERPELLATION (Demande):

Page 2236.

M. Pouillet au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et des Classes moyennes sur « le taux de la taxe à la valeur ajoutée appliqué dans le secteur de la construction ».

VŒUX:

Page 2236.

Ontwerp van wet houdende organieke bepalingen ter aanvulling van de wet van 23 december 1963 op de ziekenhuizen betreffende het beheer van de ziekenhuizen en het statuut van de ziekenhuisgeestesheren.

Beraadslaging over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen:

Bij artikel 25: *Spreker*: mevrouw Remy-Oger, blz. 2222.

VERKIEZING VAN EEN GECOÖPTEERDE SENATOR, TER VERVANGING VAN DE HEER CANIPEL, ONTSLAGNEMEND LID:

Bladzijde 2223.

ONTWERP VAN WET (Stemming):

Ontwerp van wet houdende organieke bepalingen ter aanvulling van de wet van 23 december 1963 op de ziekenhuizen betreffende het beheer van de ziekenhuizen en het statuut van de ziekenhuisgeestesheren, blz. 2223.

Stemverklaring: *Spreker*: de heer Degroeve, blz. 2224.

Stemming zonder uitslag gebleven, blz. 2224.

Hervatting van de zonder uitslag gebleven naamstemming, blz. 2230.

VOORSTEL VAN WET (Indiening):

Bladzijde 2235.

Mevrouw Staels-Dompas. — Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 212, 476, 480 en 1397 van het Burgerlijk Wetboek.

INTERPELLATIE (Verzoek):

Bladzijde 2236.

De heer Pouillet tot de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Middenstand over « het percentage van de belasting over de toegevoegde waarde in de bouwsector ».

WENSEN:

Bladzijde 2236.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

MM. Coen et Conrotte, secrétaires, prennent place au bureau.

De heren Coen en Conrotte, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 10 m.

De vergadering wordt geopend te 14 u. 10 m.

CONGES — VERLOF

MM. Adriaenssens, en mission à l'étranger; Friederichs, pour des obligations professionnelles; De Kerpel, pour des devoirs administratifs; Minet, Belot, pour d'autres devoirs; Houben, pour raison de santé; Férir, à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de cet après-midi.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Adriaenssens, met opdracht in het buitenland; Friederichs, wegens beroepsplichten; De Kerpel, wegens administratieve plichten; Minet, Belot, wegens andere plichten; Houben, om gezondheidsredenen; Férir, in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

BOODSCHAPPEN — MESSAGES

De Voorzitter. — Bij boodschappen van 28 maart 1985 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet:

1° Betreffende het gebruik bij dieren van stoffen met hormonale of met antihormonale werking;

Par messages du 28 mars 1985, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi:

1° Relatif à l'utilisation de substances à effet hormonal ou à effet antihormonal chez les animaux;

— Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

2° Tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen.

2° Modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants.

— Verwezen naar de commissie voor de Landbouw en de Middenstand.

Renvoi à la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes

Bij boodschappen van dezelfde dag deelt de Kamer tevens mede dat zij heeft aangenomen, zoals zij haar door de Senaat werden overgezonden, de ontwerpen van wet:

1° Houdende de begroting van het ministerie van Middenstand voor het begrotingsjaar 1985;

Par messages du même jour, la Chambre fait également connaître qu'elle a adopté, tels qu'ils lui ont été transmis par le Sénat, les projets de loi:

1° Contenant le budget du ministère des Classes moyennes de l'année budgétaire 1985;

2° Houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Middenstand voor het begrotingsjaar 1984.

2° Ajustant le budget du ministère des Classes moyennes de l'année budgétaire 1984.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Bij boodschappen van 29 maart 1985 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet:

1° Tot wijziging van artikel 8 van de arbeidswet van 16 maart 1971;

Par messages du 29 mars 1985, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi:

1° Modifiant l'article 8 de la loi du 16 mars 1971 sur le travail;

— Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires sociales.

2° Houdende goedkeuring van de amendementen bij het Verdrag van 6 maart 1948 tot oprichting van de Intergouvernementale Maritieme Consultatieve Organisatie, aangenomen te Londen op 17 november 1977;

2° Portant approbation des amendements à la Convention du 6 mars 1948 relative à la création de l'Organisation maritime consultative intergouvernementale, adoptés à Londres le 17 novembre 1977;

3° Houdende goedkeuring van het Europees Verdrag betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake het gezag over kinderen en betreffende het herstel van het gezag over kinderen, opgemaakt te Luxemburg op 20 mei 1980.

3° Portant approbation de la Convention européenne sur la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière de garde des enfants et le rétablissement de la garde des enfants, faite à Luxembourg le 20 mai 1980.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

Renvoi à la commission des Relations extérieures.

Bij boodschappen van dezelfde dag deelt de Kamer mede dat zij heeft aangenomen, zoals zij haar door de Senaat werden overgezonden, de ontwerpen van wet:

1° Tot wijziging van artikel 62, § 3, van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders;

Par messages du même jour, la Chambre fait également connaître qu'elle a adopté, tels qu'ils lui ont été transmis par le Sénat, les projets de loi:

1° Modifiant l'article 62, § 3, des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés;

2° Waarbij de Regie van Telegrafie en Telefonie gemachtigd wordt onder waarborg van de Staat, leningen uit te geven voor een totaal nominaal bedrag van achttien miljard driehonderd miljoen frank tot dekking van nieuwe uitgaven van eerste aanleg;

2° Autorisant la Régie des Télégraphes et Téléphones à émettre, sous la garantie de l'Etat, des emprunts à concurrence d'un montant nominal total de dix-huit milliards trois cents millions de francs pour couvrir de nouvelles dépenses de premier établissement;

3° Tot wijziging van de besluitwet van 30 december 1946 betreffende het bezoldigd vervoer van personen over de weg met autobussen en met autocars, van de wet van 1 augustus 1960 betreffende het vervoer van zaken met motorvoertuigen tegen vergoeding en de wet van 18 februari 1969 betreffende de maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake vervoer over de weg, de spoorweg of de waterweg;

3° Modifiant l'arrêté-loi du 30 décembre 1946 relatif aux transports rémunérés de voyageurs par route effectués par autobus et autocars, la loi du 1^{er} août 1960 relative au transport rémunéré de choses par véhicules automobiles et la loi du 18 février 1969 relative aux mesures d'exécution des traités et actes internationaux en matière de transport par route, par chemin de fer ou par voie navigable;

4° Betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen;

4° Relatif aux conditions techniques auxquelles doivent répondre tout véhicule de transport par terre, ses éléments ainsi que les accessoires de sécurité;

5° Waarbij het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting der ondernemingen ontslagen werknemers belast wordt met de uitbetaling van een overbruggingsvergoeding;

5° Chargeant le Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises du paiement d'une indemnité de transition;

6° Houdende de begroting van het ministerie van Financiën voor het begrotingsjaar 1985;

6° Contenant le budget du ministère des Finances de l'année budgétaire 1985;

7° Houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Financiën voor het begrotingsjaar 1984;

7° Ajustant le budget du ministère des Finances de l'année budgétaire 1984;

8° Houdende de begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1985;

8° Contenant le budget des Pensions de l'année budgétaire 1985;

9° Houdende aanpassing van de begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1984;

9° Ajustant le budget des Pensions de l'année budgétaire 1984;

10° Houdende de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1985.

10° Contenant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1985.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Bij boodschap van dezelfde dag zendt de Kamer aan de Senaat terug, zoals het ter vergadering van die dag werd aangenomen, het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1984.

Par message du même jour, la Chambre renvoie au Sénat, tel qu'il a été adopté en sa séance de ce jour, le projet de loi ajustant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1984.

— Op de agenda geplaatst.

Inscrit à l'ordre du jour.

VERIFICATION COMPLEMENTAIRE DE POUVOIRS

AANVULLEND ONDERZOEK VAN GELOFSBRIEVEN

M. le Président. — Le Sénat est saisi du dossier de M. Jean-Marie Hamelle, qui vient en ordre utile pour achever le mandat de feu Mme Jortay-Lemaire.

Bij de Senaat is het dossier aanhangig van de heer Jean-Marie Hamelle, die in aanmerking komt om het mandaat te voltooien van wijlen mevrouw Jortay-Lemaire.

La commission de vérification des pouvoirs s'est réunie hier pour la vérification complémentaire des pouvoirs de M. Hamelle.

De commissie voor onderzoek der geloofsbrieven is gisteren bijegekomen voor een aanvullend onderzoek van de geloofsbrieven van de heer Hamelle.

Je vous propose d'entendre immédiatement le rapport de la commission.

Ik stel u voor onmiddellijk het verslag van deze commissie te horen. (*Instemming.*)

Je prie donc M. Coen, rapporteur, de donner lecture du rapport de la commission de vérification des pouvoirs.

Dan verzoek ik de heer Coen, verslaggever, kennis te geven van het verslag van de commissie voor onderzoek der geloofsbrieven.

M. Coen, rapporteur. — Monsieur le Président, chers collègues, à la suite de la décision prise par le Sénat en date du 28 mars 1985, votre commission de vérification des pouvoirs s'est réunie pour procéder à la vérification complémentaire des pouvoirs de M. Jean-Marie Hamelle, élu le 8 novembre 1981 premier suppléant de la liste n° 12 de l'arrondissement Charleroi-Thuin.

Se prononçant d'abord sur la question de savoir si l'élu répondait en 1981 aux conditions d'éligibilité prévues par la Constitution, la commission répond affirmativement par 9 voix contre 4 et 2 abstentions.

Ayant décidé ensuite, par 10 voix contre 1 et 1 abstention qu'il n'y avait pas lieu de réunir d'autres pièces justificatives que celles qui lui avaient été remises en vue de la vérification complémentaire des pouvoirs, la commission, par 9 voix contre 2 et 1 abstention, a estimé que M. Jean-Marie Hamelle réunit les conditions d'éligibilité exigées par la Constitution.

En conséquence, votre commission a l'honneur de vous proposer l'admission de M. Hamelle comme membre du Sénat. (*Applaudissements sur de nombreux bancs.*)

M. le Président. — Personne ne demandant la parole, je mets aux voix les conclusions de ce rapport.

Daar niemand het woord vraagt, breng ik de conclusies van dit verslag in stemming.

— Ces conclusions, mises aux voix par assis et levé, sont adoptées.

Deze besluiten, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, zijn aangenomen.

M. le Président. — Je prie M. Hamelle de prêter le serment constitutionnel.

Ik verzoek de heer Hamelle de grondwettelijke eed af te leggen.

M. Hamelle. — Je jure d'observer la Constitution.

M. le Président. — Je donne acte à M. Hamelle de sa prestation de serment et le déclare installé dans ses fonctions de sénateur. (*Applaudissements sur de nombreux bancs.*)

Ik geef de heer Hamelle akte van zijn eedaflegging en verklaar hem aangesteld in zijn functie van senator.

QUESTION ORALE DE M. DONNAY AU MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES POSTES, TELEGRAPHES ET TELEPHONES, SUR « LA REDUCTION EVENTUELLE DU TRAFIC FERROVIAIRE DANS LA REGION WALLONNE »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DONNAY TOT DE MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE, OVER « DE EVENTUELE BEPERKING VAN HET SPOORWEGVERKEER IN HET WAALSE GEWEST »

M. le Président. — La parole est à M. Donnay pour poser une question orale au ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones, sur « la réduction éventuelle du trafic ferroviaire dans la région wallonne ».

M. Donnay. — Monsieur le Président, lorsque le dernier projet de restructuration de la SNCB a été étudié, la dotation globale du plan IC-IR, initialement fixée à 205 000 trains/kilomètre par jour, a finalement été portée à 209 200 trains/kilomètre par jour à la suite de l'intervention des conseils économiques régionaux.

Il semblerait qu'une nouvelle étude voudrait ramener cette dotation à son chiffre de départ, soit 205 000 trains/kilomètre par jour.

Suivant les éléments en ma possession, cette modification entraînerait pour la région wallonne une suppression de 3 000 trains/kilomètre par jour et influencerait la desserte des trains sur l'axe principal reliant les métropoles wallonnes — Liège, Namur, Charleroi, Mons — et ce, alors que depuis l'application du plan IC-IR le nombre de voyageurs par jour a diminué en Wallonie de 7,45 p.c.

Si M. le ministre me confirme cette information, pourrait-il m'expliquer pourquoi cette réduction de trafic doit être principalement supportée par la Région wallonne alors que celle-ci a déjà été frappée par une réduction de 50 p.c. des parcours « omnibus ».

M. le Président. — La parole est à M. De Croo, ministre.

M. De Croo, ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones. — Monsieur le Président, je remercie M. Donnay de sa question.

Il est exact que la direction de la SNCB m'a, depuis la mise en place du plan IC-IR, fourni des chiffres différents en ce qui concerne le nombre de trains/kilomètre. Ces chiffres ont oscillé entre 204 000 et 212 000 trains/kilomètre par jour.

Elle m'assure aujourd'hui que, contrairement aux premières estimations, les calculs précis ont montré que le nombre de trains/kilomètre par jour ouvrable n'a pas dépassé 205 000 depuis le 3 juin 1984 et que ce niveau de service sera maintenu après le 2 juin 1985.

Les adaptations qui seront apportées au service des voyageurs à cette date seront peu importantes et visent à améliorer, d'ailleurs à ma demande, les correspondances et à permettre des travaux importants d'infrastructure.

Le service IC-IR sur la dorsale wallonne Liège-Namur-Charleroi-Mons-Mouscron, qui semble vous préoccuper, sera intégralement maintenu.

QUESTION ORALE DE M. HUMBLET A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « L'ORGANISATION ILLEGALE DE COURS DE NEERLANDAIS A LA SECTION PREPARATOIRE DE L'ATHENE DE RIXENSART »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HUMBLET TOT DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER « HET ONWETTIG ORGANISEREN VAN LESSEN NEDERLANDS IN DE VOORBEREIDENDE AFDELING VAN HET ATHENEUM TE RIXENSART »

M. le Président. — La parole est à M. Humblet pour poser une question orale au ministre de l'Education nationale sur « l'organisation illégale de cours de néerlandais à la section préparatoire de l'athénée de Rixensart ».

M. Humblet. — Monsieur le Président, depuis le 7 janvier 1985, date de la rentrée du deuxième trimestre, des cours de néerlandais seraient organisés pendant les heures de classe en 3^e, 4^e, 5^e et 6^e années de la section préparatoire à l'athénée royal de Rixensart.

La loi du 30 juillet 1963 ne prévoit pas, en tout cas en 3^e et 4^e, pareil enseignement en région unilingue et le décret de la communauté du 1^{er} juillet 1982 l'interdit.

Je demande donc à l'honorable ministre si ces cours sont en fait obligatoires. Je lui demande en outre, comment il explique cette situation. Je lui demande enfin d'y mettre un terme immédiatement : nous sommes aujourd'hui à la fin du semestre.

Il y a, en effet, toujours intérêt à éviter d'éventuels recours à des formules administratives et judiciaires pénales à propos de pareils abus.

M. le Président. — La parole est à M. Bertouille, ministre.

M. Bertouille, ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, M. Humblet m'interroge sur la légalité de l'organisation d'un cours de seconde langue, le néerlandais, en section préparatoire à l'athénée royal de Rixensart.

A la demande de l'Association des parents de l'établissement, des cours de seconde langue, donc de néerlandais, sont dispensés aux enfants fréquentant les 3^e, 4^e, 5^e et 6^e années d'études.

Renseignements pris auprès du chef d'établissement, il apparaît que ces cours sont facultatifs et assurés bénévolement par un professeur de l'établissement.

Les cours donnés au niveau des 3^e et 4^e années d'études ne font pas partie intégrante de la grille horaire des cours organisés en vertu de la réglementation en vigueur dans l'enseignement fondamental.

QUESTION ORALE DE M. HUMBLET A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « UN PROJET DE FUSION D'ETABLISSEMENTS D'ENSEIGNEMENT SECONDAIRE DANS LE BRABANT WALLON »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HUMBLET TOT DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER « EEN PLAN OM INSTELLINGEN VOOR MIDDELBAAR ONDERWIJS IN WAALS-BRABANT SAMEN TE VOEGEN »

M. le Président. — La parole est à M. Humblet pour poser une question orale au ministre de l'Education nationale sur « un projet de fusion d'établissements d'enseignement secondaire dans le Brabant wallon ».

M. Humblet. — Monsieur le Président, il s'agit d'un projet de fusion de l'athénée royal de Rixensart avec l'institut technique d'Argenteuil.

Les milieux associés à l'athénée royal de Rixensart ont, en effet, été informés d'un pareil projet de fusion.

Ces deux établissements sont distants l'un de l'autre, de 12 kilomètres à vol d'oiseau. Les deux localités en question ne sont pas reliées par un moyen de transport en commun. L'athénée de Rixensart est associé à l'athénée et au lycée de Wavre, dans l'autre direction, vers l'Est, tandis que l'institut technique d'Argenteuil forme un centre d'enseignement secondaire avec l'athénée, très moderne, de Waterloo, vers l'Ouest, à 4 kilomètres.

Le projet de fusion est incohérent, contraire aux réalités géographiques, sociologiques et pédagogiques les plus évidentes.

Je demande donc à l'honorable ministre, si l'administration a étudié le problème, ensuite, d'une part, les raisons pour lesquelles il faudrait modifier la situation présente et, d'autre part, quelles sont les solutions envisagées.

Je lui demande enfin, comment il justifie le projet de fusion que je viens, bien à regret, d'exposer et auquel 95 p.c. des 70 enseignants de l'athénée de Rixensart ont manifesté leur opposition.

M. le Président. — La parole est à M. Bertouille, ministre.

M. Bertouille, ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, M. Humblet m'interroge sur la fusion éventuelle de l'institut technique de l'Etat d'Argenteuil avec l'athénée royal de Rixensart.

Aux deux premières questions de notre collègue, je réponds que l'application des dispositions de l'arrêté royal du 30 mars 1982 relatif aux centres d'enseignement secondaire et fixant le plan de rationalisation et de programmation de l'enseignement secondaire de plein exercice entraînera, au 1^{er} septembre 1985, soit la fusion de l'institut technique de l'Etat d'Argenteuil avec un autre établissement qui satisfait aux minima de population scolaire fixés, soit sa disparition, année d'études par année d'études, en commençant par l'année d'études la plus basse. La législation ne permet aucune dérogation à la rationalisation organisée par cet arrêté. Mon administration a étudié le problème et vient de me faire rapport.

A la troisième question, je réponds que toutes les solutions peuvent être envisagées et qu'aucune décision n'a encore été prise.

Enfin, à la quatrième question, je réponds que la solution retenue tiendra compte de la réglementation existante, de l'intérêt de l'enseignement de l'Etat et des avis des parties concernées.

QUESTION ORALE DE M. MOUTON A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « LA TRANSFORMATION DES INTERNATS ANNEXES AUX ETABLISSEMENTS D'ENSEIGNEMENT SPECIAL DE L'ETAT EN HOMES D'ACCUEIL AUTONOMES »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MOUTON AAN DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER « DE VERANDERING VAN DE INTERNATEN BIJ DE INSTELLINGEN VOOR BUITENGEWOON ONDERWIJS IN AUTONOME OPVANGTEHUIZEN »

M. le Président. — La parole est à M. Toussaint pour poser une question orale, en lieu et place de M. Mouton, à M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, sur « la transformation des internats annexés aux établissements d'enseignement spécial de l'Etat en homes d'accueil autonomes ».

M. Toussaint. — Monsieur le Président, votre décision de transformer en homes d'accueil autonomes les internats annexés aux établissements d'enseignement spécial de l'Etat a provoqué un certain émoi au sein de la communauté éducative.

J'aimerais connaître les raisons d'ordre pédagogique et budgétaire qui ont incité l'honorable ministre à prendre une telle décision.

Je souhaiterais également savoir si tous les internats de l'enseignement spécial de l'Etat sont concernés par cette décision. Dans la négative, quels sont les établissements qui échappent à votre décision et pourquoi ?

Quel sera, en outre, le statut du personnel affecté dans ces homes ? L'arrêté royal du 22 mars 1969, qui s'applique au personnel des internats annexés aux établissements d'enseignement, sera-t-il modifié ?

Votre décision entraînera-t-elle la création d'emplois, par exemple, pour des administrateurs ?

Enfin, les chefs d'établissement dirigeant antérieurement un internat perdront-ils l'indemnité de logement ?

M. le Président. — La parole est à M. Bertouille, ministre.

M. Bertouille, ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, M. Mouton m'interroge à propos de la transformation des

internats annexés aux établissements d'enseignement spécial de l'Etat en homes d'accueil.

La situation actuelle se présente comme suit: 18 internats annexés et 5 centres d'accueil permanent expérimentaux, soit 23 au total.

A propos du centre d'accueil permanent expérimental, je lui signale qu'il a été instauré par mon prédécesseur M. Busquin.

Cette structure existe depuis l'année scolaire 1981-1982 et fait suite à la restructuration des semi-internats et internats de l'enseignement spécial de l'Etat intervenue à l'époque; cinq centres d'accueil permanent expérimentaux — un par province — ont été ouverts, sans bases légales.

En ce qui me concerne et dans le cadre de l'autonomie de gestion, conformément aux dispositions de la loi du 31 juillet 1984, il me semble que les vingt-trois internats annexés devraient se répartir comme suit: treize homes d'accueil — internats globaux autonomes — dont sept homes d'accueil et six homes d'accueil permanent, c'est-à-dire la transformation des cinq centres d'accueil permanent expérimentaux qui ne répondent pas au prescrit de la loi du 6 juillet 1970 sur l'enseignement spécial, et plus précisément de l'article 2, e, plus un home d'accueil permanent pour la région de langue allemande; neuf internats annexés qui ne jouissent pas de l'autonomie de gestion; un internat annexé serait supprimé, celui de Vielsalm, puisque la population est insuffisante.

Je réponds ensuite à la question de M. Mouton au sujet de la notion de home d'accueil.

D'abord, un home d'accueil permanent est le substitut de la famille pendant les congés, les week-ends et les vacances. Le milieu familial n'est pas disponible en dehors du temps scolaire.

La continuité du processus d'éducation globale se trouve ainsi assurée. En effet, le handicap ne disparaît pas après les cours.

Ensuite, le home d'accueil non permanent n'est rien d'autre qu'un internat global autonome qui prend en charge les enfants la semaine lorsque le milieu familial ne peut s'en occuper pour des raisons professionnelles majeures ou médicales dans le chef de la famille. Le home d'accueil non permanent pourrait, le cas échéant, renforcer le home d'accueil permanent.

Enfin, l'internat annexé a le même objectif que le home d'accueil non permanent mais ses structures et son équipement ne permettent pas un fonctionnement autonome optimal et rationnel.

Au stade actuel, MM. les directeurs généraux concernés ont été chargés de préparer les textes qui devront être analysés par mon cabinet avant d'engager la concertation. Il est évident que cette opération devra se faire dans le respect des textes légaux en vue de préserver les droits justifiés du personnel.

Je signale, en outre, à l'honorable membre que l'inspection des Finances, dans son rapport du 28 décembre 1984, a estimé que cette politique va dans le sens voulu par le législateur et est conforme à l'article 83 de la loi de redressement économique visant à accroître l'autonomie de gestion dans l'enseignement de l'Etat.

Enfin, il est à noter que le home d'accueil permanent permettra de prendre les enfants handicapés en charge durant toute l'année, sans interruption, comme cela se pratique dans l'enseignement spécial subventionné.

Je veille ainsi à assurer la continuité du processus éducatif en tenant compte du handicap.

Sans cette possibilité d'accueil permanent, l'enseignement spécial de l'Etat risque de ne pas se trouver en mesure de remplir sa mission d'éducation globale de l'enfant handicapé à l'instar des autres réseaux d'enseignement.

Au niveau de l'emploi, la transformation de certains internats annexés en homes d'accueil aurait pour conséquence le recrutement d'éducateurs économes ou de correspondants comptables, soit treize au total. Tout le personnel actuellement en place serait repris sur base des normes en vigueur et pour autant que les conditions de titres soient respectées. Je songe ici plus particulièrement au personnel engagé dans le cadre de l'expérience des centres d'accueil permanent et qui ne répondrait pas aux conditions de titres.

Enfin, l'indemnité de logement ne serait plus octroyée aux chefs d'établissement ne dirigeant plus un internat, et cela dans le respect de l'arrêté royal du 16 février 1965, qui détermine les fonctions auxquelles est attaché le bénéfice de la gratuité de logement.

MONDELINGE VRAGEN VAN DE HEER VAN IN:

- 1) AAN DE EERSTE MINISTER OVER «DE BENOEMING VAN DE GOUVERNEUR VAN DE PROVINCIE OOST-VLAANDEREN»;
- 2) AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE BETREKKINGEN OVER «DE OPTIES VOOR HET ZUIDPOOLGEBIED»

QUESTIONS ORALES DE M. VAN IN:

- 1) AU PREMIER MINISTRE SUR «LA NOMINATION DU GOUVERNEUR DE LA PROVINCE DE FLANDRE ORIENTALE»;
- 2) AU MINISTRE DES RELATIONS EXTERIEURES SUR «LES OPTIONS RELATIVES A LA ZONE DU POLE SUD»

De Voorzitter. — Aan de orde zijn de mondelinge vragen van de heer Van In respectievelijk tot de Eerste minister over «de benoeming van de gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen» en tot de minister van Buitenlandse Betrekkingen over «de opties voor het zuidpoolgebied».

Op verzoek van de Eerste minister wordt de eerste mondelinge vraag uitgesteld.

De tweede mondelinge vraag zal worden gesteld door de heer Van Ooteghem omdat de heer Van In vandaag een dochter uithuwelijkt. Ik vind dit een zeer goede reden om hier niet aanwezig te zijn. Evenzeer begrijp ik waarom minister De Croo zal antwoorden namens minister Tindemans.

Het woord is aan de heer Van Ooteghem.

De heer Van Ooteghem. — Mijnheer de Voorzitter, ons land behoort tot de twaalf oorspronkelijke verdragspartijen inzake het uitsluitend gebruik van het zuidpoolgebied. Antarctica kwam onlangs weer volop in de belangstelling.

Immers, afgezien van de militaire bedreiging, is het antarctisch gebied voorwerp van niet altijd zuiver wetenschappelijke prospectie inzake biologische en minerale rijkdommen.

We menen te weten enerzijds, dat landen die zelfs geen consultatieve status hebben, zoals Nederland, voor antarctische onderzoeksprogramma's zijn gewonnen, anderzijds, dat onder de landen met consultatieve status onlangs de problemen inzake biologische en minerale exploitatie ter sprake werden gebracht.

Mogen we vernemen waarom in dit verband met Nederland geen samenwerkingsakkoord wordt vooropgesteld en welke houding onze vertegenwoordigers aannemen nopens de diverse soorten van bedreigingen die op Antarctica wegen?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Croo, die zal antwoorden namens minister Tindemans.

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie. — Mijnheer de Voorzitter, mijn collega van Buitenlandse Betrekkingen is druk bezig met het verruimen van de Europese Gemeenschap en heeft me gevraagd hem te vervangen. Ik lees het antwoord van minister Tindemans.

Omwille van de speculatieve opinies die over de rijkdommen van het zuidpoolgebied de ronde doen, en om voorbereid te zijn op een eventuele mogelijke uitbating ervan met inachtname van de nodige maatregelen, houden de consultatieve partijen — waartoe ook België behoort — beraadslagingen tijdens speciaal daartoe bestemde vergaderingen. De niet-consultatieve partijen, zoals Nederland, worden over deze werkzaamheden ingelicht en kunnen hun advies erover uitbrengen.

België en Nederland onderhouden goede betrekkingen in het kader van de voormelde speciale vergaderingen, zoals onlangs het geval was begin maart te Rio de Janeiro.

In de maand april 1985 wordt te Brussel een voorbereidende vergadering georganiseerd met het oog op de, in de maand oktober 1985, eveneens in Brussel te houden consultatieve vergadering over het Antarctica-verdrag. Daar zullen nauwer vormen van samenwerking kunnen worden onderzocht, naargelang van de concrete mogelijkheden die zich alsdan voordoen.

De laatste Belgisch-Nederlandse wetenschappelijke samenwerking in het zuidpoolgebied greep plaats van 1963 tot 1967.

Sedert 1970 hebben geen Belgische wetenschappelijke expedities meer plaats gehad, maar sommige Belgische specialisten hebben zich herhaaldelijk bij buitenlandse zendingen aangesloten, namelijk van de jaren 1970 tot 1975, in 1977, 1979, 1980 en van 1982 tot 1984.

Ons land komt alle verplichtingen na die opgelegd zijn door het verdrag en onze houding werd nog nooit aangevochten, noch door een van onze partners, noch door enig lid van de internationale gemeenschap.

Tijdens de 38e en 39e zittingen van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties heeft onze permanente vertegenwoordiger zich steeds solidair verklaard met de andere consultatieve partijen van het Antarctica-verdrag die de doelstellingen ervan gezamenlijk met vastberadenheid en overtuiging verdedigen.

INTERPELLATION DE M. J. PEETERMANS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTERIEUR ET DE LA FONCTION PUBLIQUE SUR « LES ATTEINTES PORTEES A LA CONSTITUTION ET A LA LOI DANS DIVERSES COMMUNES VOISINES DE BRUXELLES-CAPITALE ET DANS LES FOURONS »

INTERPELLATIE VAN DE HEER J. PEETERMANS TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN OPENBAAR AMBT OVER « DE SCHENDING VAN DE GRONDWET EN VAN DE WET IN VERSCHIEDENE GEMEENTEN ROND BRUSSEL-HOOFDSTAD EN IN VOEREN »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle l'interpellation de M. Jules Peetermans au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur « les atteintes portées à la Constitution et à la loi dans diverses communes voisines de Bruxelles-Capitale et dans les Fourons ».

La parole est à l'interpellateur.

M. J. Peetermans. — Monsieur le Président, c'est le 21 février que j'ai introduit ma demande d'interpellation. Les faits qui l'ont motivée se sont peut-être estompés dans les mémoires et ont perdu de leur puissance affective. Tant mieux si cela « dépassionnalise » le débat et permet d'analyser le problème de fond dont les éléments, que je vais rappeler, ne constituent que des manifestations circonstanciées.

Mon interpellation comporte deux volets distincts qui témoignent, l'un et l'autre, de l'affaiblissement des règles constitutionnelles et légales dont nos concitoyens de langue française sont en droit de se réclamer.

La première partie de mon exposé a trait aux pressions exercées par des mandataires publics sur des firmes privées pour qu'elles renoncent à utiliser le français dans leur publicité.

Il faut savoir qu'il existe à Bruxelles une association dénommée *Vlaams Komitee voor Brussel*, dont l'objectif avoué est la néerlandisation de la capitale, de *vernederlandsing van Brussel*. On retrouve en son sein, des personnalités très influentes parmi lesquelles des ministres et d'anciens ministres, des parlementaires et d'autres mandataires publics, des hauts fonctionnaires, des cadres de sociétés, des journalistes connus, et j'en passe. Inutile de dire que cet organisme bénéficie de larges appuis, tant dans les milieux d'affaires que dans le monde officiel.

Mais si elles s'exercent d'une manière souvent occulte, les activités du *Vlaams Komitee* influencent considérablement la vie quotidienne des Bruxellois. Elles contribuent à écarter les francophones de nombreux emplois car, comme le proclame son mensuel, *De Brusselse Post, taalbelang is stoffelijk belang*, les intérêts linguistiques sont des intérêts matériels.

Par la multiplication d'interventions auprès de commerçants et de dirigeants de grands magasins, ses membres ont obtenu que le décor bruxellois devienne de plus en plus flamand, alors que ceux qui y vivent parlent le français. L'un des procédés favoris du *Vlaams Komitee* est, en effet, l'intimidation, soit directe, soit par personnes interposées.

Voici quelques mois, il a pris l'initiative de recommander aux bourgmestres des communes qui entourent Bruxelles d'user de leur influence pour éliminer le recours au français dans la publicité que des firmes privées distribuent à leurs administrés.

A ma connaissance, huit bourgmestres au moins ont donné suite à cette incitation; de Meise, Hoeilaart, Zaventem, Dilbeek, Overijse, Grimbergen, Tervuren et Vilvoorde, c'est-à-dire des communes compre-

nant une importante population francophone. Ils ont adressé à différentes firmes une lettre leur demandant de ne plus diffuser de dépliants bilingues sur le territoire de leur commune.

Cette sorte de mise en demeure émanant de mandataires publics qui ont juré obéissance à la Constitution et dont certains sont membres du Parlement, me paraît contraire au prescrit de l'article 23 de notre charte fondamentale.

Convient-il que des bourgmestres, abusant du prestige de leurs fonctions, s'immiscent dans le choix des langues utilisées par leurs concitoyens alors que « l'emploi des langues utilisées en Belgique est facultatif et qu'il ne peut être réglé que par la loi et seulement pour les actes de l'autorité publique et pour les affaires judiciaires » ? J'aimerais, monsieur le ministre, recevoir votre avis éclairé en cette matière.

Par ailleurs — ce sera le second volet de mon intervention —, je voudrais revenir sur les incidents regrettables qui se sont produits le jeudi 21 février au conseil communal de Fouron.

Vous connaissez les faits. Vous savez que la salle du conseil était envahie, dès le début de la séance, par un public inhabituel, composé largement de personnes étrangères à la région et qu'on notait, entre autres, la présence de M. Vic Anciaux, parlementaire dont la modération n'est pas la qualité maîtresse.

Des journalistes et des photographes de presse s'étaient déplacés pour la circonstance, mystérieusement avertis, tout comme la BRT prête à filmer les événements.

Seule la gendarmerie brillait par sa discrétion dans une commune où la densité des gendarmes au kilomètre carré est de loin la plus forte de tout le pays.

Toutes les conditions étaient donc réunies pour que l'ordre soit troublé impunément, avec des complicités qu'il serait intéressant de mettre au jour. De fait, les manifestations n'ont pas tardé, rendant impossible le déroulement normal des débats. C'est alors que le bourgmestre, M. José Happart, a ordonné le huis-clos, ce qui entre incontestablement dans le cadre de ses compétences.

On connaît la suite: il a été jeté à terre et frappé par plusieurs énergumènes. Sans doute aurait-il été roué de coups sans la rapide intervention d'autres membres du conseil. Quant aux forces dites « de l'ordre », leur passivité dans cette affaire constitue une véritable provocation.

Pour se rendre compte de la détérioration dangereuse à laquelle nous assistons, il suffit de se figurer ce qui se passerait si, par extraordinaire, un commando de francophones se permettrait de perturber une séance du conseil communal dans une commune flamande de la périphérie, par exemple, et n'obéissait pas à un ordre de quitter la salle. La presse flamande réagirait avec une indignation dont les échos retentiraient jusqu'au sein du gouvernement.

On me dira que les circonstances ne sont pas comparables et, en effet, elles ne le sont pas. Pour trouver une commune à majorité flamande, dirigée par un bourgmestre néerlandophone, rattachée contre son gré à une province wallonne et dont les débats au sein du conseil communal devraient se tenir en français. Une telle situation est évidemment impensable.

Monsieur le ministre, la situation devient inquiétante dans ce pays, que vous aimez mais dont vous ne semblez pas vous faire une image exacte. Les faits que je viens de dénoncer mettent à rude épreuve la confiance de certains de nos concitoyens à l'égard de nos institutions démocratiques.

Je terminerai cette intervention par une question: quelles mesures prenez-vous pour que le bourgmestres flamands ne sortent pas de leurs attributions et pour que les bourgmestres francophones puissent exercer les leurs? (*Applaudissements sur les bancs de FDF et certains bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vermeiren.

De heer Vermeiren. — Mijnheer de Voorzitter, de geachte interpellant heeft in zijn betoog allusie gemaakt op het feit dat de minister zijn land bemint of zou moeten beminnen. Hij heeft ook gesproken over provocatie, *puissance affective*, *manières occultes* enzovoort.

U mag gerust zijn, als burgemeester van een van de gemeenten die hij heeft genoemd, zal ik niet in de valstrik trappen en niet zoals het heel waarschijnlijk in zijn bedoeling ligt, provoceren en aldus ingaan op zijn wensen.

Wanneer men zich tot aan de mond in het water bevindt, steekt men zeer gemakkelijk de arm omhoog, in de hoop dat iemand die arm zal nemen en voor de redding zorgen. Ik zal dat niet doen. De collega's weten zeker waarop ik alludeer.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben inderdaad één van de acht burgemeesters die bedoelde brief hebben ondertekend opdat in mijn gemeente, zoals in andere Nederlandstalige gemeenten rond Zaventem, geen publiciteit zou worden gevoerd in de tweede taal.

Ik heb voor mij een kranteknipstel dat een verslag publiceert van een discussie die wij in dit verband hebben gehad in onze gemeenteraad, waarop ook iemand, toevallig van dezelfde partij als de heer Jules Peetermans, geprobeerd heeft het vuur aan de lont te steken en gepoogd heeft de Franstaligen, die in onze gemeenten en speciaal in mijn gemeente, in de beste verstandhouding leven met de Nederlandstaligen, op te hitsen.

Ik ben zo vrij een deel van dit uitstekend verslag dat verscheen in een zeer eerbiedwaardige krant, te lezen: «Het zou onzinnig zijn» aldus Vermeiren «in deze tijd dat firma's met bijna de ganse wereld in betrekking staan, te eisen dat als voertaal met hun cliënteel het Nederlands wordt gebruikt. Om echter geen moeilijkheden, wrevel en ongenoegen bij de plaatselijke bevolking te verwekken, werd aan de firma's wel gevraagd, maar niet geëist» — uw argument wat de Grondwet betreft, vervalt dus volledig, mijnheer Peetermans — «de publiciteit in Zaventem in het Nederlands te voeren. Wij gaan er immers van uit» steeds volgens Vermeiren «dat zowel personen als firma's die zich in het Vlaamse landsgedeelte komen vestigen zich aldaar willen integreren. Velen tonen hiertoe hun wil. Sommigen gebruiken de gastvrijheid van de gemeenschap om ongestoord hun wensen door te drijven zonder er rekening mee te houden dat de plaatselijke bevolking erdoor wordt geschokt en er onvrede ontstaat. Het is de taak van elke burgemeester de vrede en de rust in de gemeente te bewaren. Dat hieromtrent aanbevelingen worden gedaan, wordt door de Grondwet geenszins verboden!»

Dat citaat geeft heel goed weer wat ik heb gezegd tijdens die bewuste gemeenteraad waar hierover een discussie aan de gang was.

Ik voeg eraan toe, mijnheer de Voorzitter, dat ik mij samen met mijn collega's die dit zogenaamd contract hebben ondertekend, zal blijven verzetten tegen nieuwe beroering die de goede verstandhouding tussen Franstaligen en Nederlandstaligen in onze gemeenten zou schaden.

Wij zullen er angstvallig over waken, zeker in de komende maanden, niet in de val te trappen die door sommigen wordt opgezet. Ik weet niet of dat de bedoeling is van de interpellant; hij moet dat maar voor zichzelf uitmaken.

Wat mijn gemeente betreft, daar leven wij in de beste verstandhouding met de Franstaligen. De lessen Nederlands die wij organiseren om de Franstaligen te integreren, hebben een enorm succes.

Dat voorbeeld willen wij graag de andere gemeenten voorhouden. Wij zullen er angstvallig voor waken dat in onze gemeenten niet gebeurt wat zo vaak voorkomt in een grote agglomeratie waar men alles vele jaren heeft toegespitst op communautaire problemen met de nefaste economische gevolgen die wij nu vaststellen. (*Applaus op talrijke banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, toen ik de titel van de interpellatie van de heer Jules Peetermans onder ogen kreeg, dacht ik dat het een schitterende interpellatie zou worden. Het zou immers gaan over «de schending van de Grondwet en van de wet in verscheidene gemeenten rond Brussel-Hoofdstad en in Voeren».

Ik ben echter ten zeerste ontgoocheld en kan niet anders dan hetgeen de vorige spreker, de heer Vermeiren, heeft gezegd volmondig beamen. Ik vraag mij in gemoede af waar en op welke manier de Grondwet nu eigenlijk in de door de interpellant geciteerde gemeenten werd geschonden. Ik heb veeleer de indruk dat de interpellant het Vlaams Comité voor Brussel, dat een vrije organisatie is, de mond zou willen snoeren. Daarmee wordt zonder twiifel de Grondwet geschonden.

Meer woorden acht ik dat babbeltje van de interpellant niet waard.

Hij heeft ook Voeren ter sprake gebracht. Ik ben zelf in Voeren geweest en ik vind dat de minister er goed zou aan doen daar te waken voor de openbaarheid van de gemeenteraadsvergaderingen. Het lokaal waar de gemeenteraad van Voeren vergadert, is slecht uitgerust voor openbare vergaderingen. Er staan geen stoelen voor het personeel en er

is zeer weinig ruimte. Wanneer iemand die vergaderingen wenst te volgen, moet hij in de deuropening blijven staan. Daar is slechts ruimte voor twee of drie personen. Daarmee zou dan de openbaarheid van de vergadering gewaarborgd zijn. Wanneer daar dan nog een escadron van een achttal rijkswachters wordt voorgeplaatst, dan is het publiek ertoe genoopt op de trap plaats te nemen en van daaruit is het onmogelijk de debatten te volgen. Dat is duidelijk een inbreuk op de openbaarheid van de gemeenteraadsvergaderingen.

Mijnheer de minister, ik wens daar niet veel meer woorden aan te verspillen. De geachte interpellant kan zich door een dergelijk optreden alleen maar belachelijk maken. Ik wens dat hij in zijn boosheid volhardt. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, M. le sénateur Jules Peetermans a fait état de pressions exercées par les bourgmestres de huit communes de l'arrondissement de Hal-Vilvorde sur une firme afin qu'elle renonce à distribuer des imprimés publicitaires bilingues sur le territoire de ces huit communes.

Les huit communes citées sont unilingues néerlandaises sans aucun régime linguistique particulier. Il s'ensuit que les actes des autorités communales, règlement de police, ordonnances de police, règlement de taxes, relèvent de la tutelle de la Communauté flamande, comme ce serait le cas de pressions exercées si elles l'étaient par les organes communaux et si elles allaient à l'encontre de la Constitution, de la loi ou du décret.

Si elle fait l'objet de pressions qu'elle juge abusives de la part des bourgmestres, la firme en question peut, soit recourir aux tribunaux, soit faire appel au gouverneur, sur base de l'article 56 de la loi communale.

Ces recours n'ayant pas eu lieu, je suppose que l'incident a été ramené à ses justes proportions par l'explication donnée par le bourgmestre de Zaventem.

En ce qui concerne le comportement de la gendarmerie lors des incidents du 21 janvier 1985 lors de la séance du conseil communal de Fouron, je ne puis accepter la remarque de l'honorable membre lorsqu'il parle de l'inefficacité notoire de la gendarmerie dans les Fourons et de la léthargie des forces de l'ordre.

Je puis préciser que le commandant du district de la gendarmerie a été informé par l'administration communale, qui était donc au courant au début du mois de février 1985, que des parlementaires, dont ce n'était pas la place ni le rôle, avaient l'intention de perturber la séance du conseil communal de Fouron le 21 février 1985. (*Rumeurs sur divers bancs.*)

M. Péciaux. — Les parlementaires peuvent aller où ils veulent même en séance publique du conseil communal!

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Certes, ils peuvent y aller, mais il serait préférable qu'ils fussent au Parlement plutôt qu'au conseil communal de Fouron.

M. Péciaux. — Ce n'est pas à la même heure.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Vous voulez cumuler.

Le commandant du district de la gendarmerie mis en cause par l'honorable membre ignorait qui seraient ces parlementaires, combien ils seraient et quelles étaient leurs intentions. Sur base de sa connaissance de l'honorabilité et de la respectabilité des parlementaires, il pensait sans doute que ceux-ci désiraient assister à une séance du conseil communal dans le simple but de s'informer. (*Exclamations ironiques sur de nombreux bancs.*)

Si j'avais été à sa place, je n'aurais pas non plus supposé un instant que le but de ces parlementaires était de faire de l'agitation.

A titre préventif toutefois, le commandant du district a mis un dispositif en place: six gendarmes dans la rue, à la porte d'entrée de la maison communale, et une trentaine d'autres en réserve d'intervention à quelques dizaines de mètres de l'endroit critique. Il n'y avait donc pas, monsieur

Vandezande, un escadron dans la maison communale. A la Chambre, certains intervenants ont déploré un excès de gendarmerie et m'ont demandé comment il était possible de masser tant de forces de l'ordre alors qu'il s'agissait d'une paisible séance.

Mevrouw N. Maes. — Toch meer gendarmes dan anderen.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — J'ai répondu que le commandant du district avait eu raison de prendre des précautions étant donné que l'expérience lui avait appris que certains cherchaient à produire de l'agitation dans cette commune qui devrait rester paisible.

La gendarmerie a demandé à son commandant de brigade de suggérer à l'autorité communale la présence du garde champêtre. En effet, il s'agit d'une commune rurale et, normalement, le garde champêtre se trouve dans la salle du conseil communal pour veiller paisiblement au maintien de l'ordre. Il est normal que des habitants de cette commune qui s'intéressent légitimement à ce qui s'y passe, viennent assister, dans le respect des lois démocratiques, à la séance du conseil communal.

Dans le courant de l'après-midi du 21 février, la gendarmerie locale a reçu un message du secrétaire communal de Fouron lui signifiant que le garde champêtre en chef serait présent dans la salle. Or ce ne fut pas le cas.

A 18 h 30, le commandant de district est averti que des incidents viennent de se produire. Le personnel de la brigade de Fouron est immédiatement envoyé dans la salle du conseil. Les gendarmes constatent que M. Happart est couché par terre, mais la dispute a cessé. Le commandant de district arrive à son tour dans la salle. Le bourgmestre lui indique trois personnes qui lui auraient porté des coups. Il a été possible d'identifier deux de ces personnes.

Après une pause, la séance reprend. A 21 h 20, à la suite de nouveaux troubles provoqués par une partie du public, le commandant du district décide de refouler les manifestants. Une fois dans la rue, ceux-ci ont disparu sans plus de problèmes. Et je suppose que M. Vandezande est rentré à la maison. (*Sourires.*)

Le conseil communal reprend alors son cours normal et se poursuit paisiblement jusqu'à son terme, soit jusqu'à 22 heures.

Je puis donc bien répondre à M. Peetermans qu'il n'y a eu ni léthargie ni inefficacité de la part de la gendarmerie.

Permettez-moi d'ajouter que ce n'est pas la première interpellation, ni la dernière, je le crains, à laquelle je réponds sur les problèmes des Fourons et les incidents que certains y causent. A part la plaisanterie que j'ai à occuper cette tribune, cela ne provoque chez moi aucune émotion, veuillez le croire. Je pense toutefois que là où existent des situations délicates, il faudrait laisser les habitants du lieu arranger leurs affaires entre eux.

Mevrouw N. Maes. — Dan krijgen Vlamingen slaag!

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — L'agitation provoquée par des perturbateurs venus de l'extérieur ne peut aider en rien et, au contraire, elle rend les choses plus compliquées.

Les parlementaires auraient intérêt à discuter ici des problèmes graves qui nous sont soumis et ils ne se grandissent pas en allant provoquer des incidents ailleurs. Je trouve cette attitude un peu triste et je dirais même que j'éprouve une certaine pitié envers les parlementaires qui se sont rendus à Fouron. Je pense notamment au président de la Volksunie, conseiller communal de notre capitale, qui a d'innombrables problèmes à résoudre, et qui va s'occuper des affaires du conseil communal de Fouron! De grâce, qu'il tâche plutôt de résoudre les problèmes de Bruxelles; il a été élu pour cela. (*Vives protestations sur les bancs de la Volksunie.*)

Mevrouw N. Maes. — Waarom hebt u Happart dan niet afgezet? Is het zo moeilijk de wet toe te passen?

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Je réponds ici à M. Peetermans.

Du reste, monsieur Peetermans, je croyais que j'allais entendre une interpellation de la Volksunie, comme on l'avait annoncé. Je l'attends toujours. Savez-vous pourquoi je l'attends? Parce que, à mon avis, ils

sont un peu honteux de ce qu'ils ont fait. C'est mon interprétation. (*Nouvelles protestations sur les bancs de la Volksunie.*)

Par ailleurs, l'opinion publique flamande, qui est plus intelligente que les parlementaires de la Volksunie, et la presse flamande, également plus intelligente qu'eux, bien que vous l'incriminiez parfois, l'opinion et la presse flamande ont désavoué cette action qui ne rend pas service à la cause flamande en général ni à celle des Fourons en particulier. Je le déplore et, à leur place, je n'aurais pas voulu causer ce tort à la cause flamande.

Par contre, vous avez dit, monsieur Peetermans — et c'est moi que vous attaquiez ainsi —, que je faisais des distinctions entre bourgmestres flamands et bourgmestres francophones. C'est inexact. Pour moi tous les bourgmestres sont des élus de la population, désignés par le Roi. Ils doivent donc être soutenus. Leur mission est difficile et délicate, spécialement là où se posent des problèmes parfois envenimés du dehors, tant dans la périphérie qu'à la frontière linguistique ou ailleurs. Le rôle du ministre de l'Intérieur est d'aider les bourgmestres, non pas de leur rendre la tâche plus difficile. D'une manière générale, en ce qui concerne les communes de la frontière linguistique et les incidents qui s'y sont déroulés, je dis aux francophones comme aux Flamands: ne menacez pas les autres dans leurs droits et vous ne serez pas menacés.

Je pense, selon de nombreux indices, que le climat est à l'apaisement, contrairement à ce que veulent faire croire des agitations provoquées de l'extérieur. Tout le monde sait faire la part des choses et, très souvent, les bourgmestres contribuent à apaiser les tensions qui se manifestent chez eux.

Je fais plus confiance aux mandataires locaux pour régler les affaires communales qu'aux perturbateurs venus de l'extérieur. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité. — Protestations sur les bancs de la Volksunie.*)

Mevrouw N. Maes. — Het is alleen dank zij onze aanwezigheid dat de Vlamingen daar niet zijn buitengeslagen.

M. le Président. — La parole est à M. Jules Peetermans.

M. J. Peetermans. — Monsieur le Président, lors de son intervention, M. le ministre vient de dire qu'il était heureux que je lui aie donné l'occasion de parler à la tribune parce que, pour lui, c'est un plaisir.

Ce plaisir, nous le partageons, parce que nous aimons beaucoup l'entendre. Il dit des choses parfois étonnantes, notamment le fait qu'il appelle « provocation » le simple souci de voir respectées la Constitution et les lois que le ministre de l'Intérieur est évidemment le premier à devoir faire appliquer et observer.

La distinction qu'il établit entre le fait d'imposer l'unilinguisme néerlandais à une firme qui fait de la publicité aux alentours de Bruxelles et une simple invitation à respecter cet unilinguisme me paraît tout à fait remarquable, car elle lui permet de se soustraire à ses responsabilités en s'appuyant sur une formule qui lui permet de masquer la réalité des choses sur le terrain.

Bien entendu, la Communauté flamande exerce la tutelle dans des communes où une importante minorité francophone, parfois une majorité, doit subir les caprices de bourgmestres qui prennent des initiatives sortant de leurs attributions.

De heer R. Maes. — Dat zien we in Brussel!

M. J. Peetermans. — Dans ces régions où elles savent pertinemment qu'elles seront soumises à la volonté d'un pouvoir flamant, ces firmes ont évidemment le droit de protester, sachant pertinemment qu'on leur donnera tort et qu'elles seront en butte à toutes sortes de procédés d'intimidation auxquels elles ne peuvent échapper. C'est pourquoi elles s'inclinent.

Ce que le ministre souhaite, c'est que tout le monde s'incline. L'apaisement, qu'il appelle évidemment de ses vœux, consiste pour lui à se taire chaque fois qu'une iniquité se produit. Dans ces conditions, bien entendu, on évite toute contestation et il peut estimer que la paix règne dans le pays.

Personnellement, je ne partage pas ce point de vue. Je ne peux me taire lorsque je vois des bourgmestres imposer, d'une manière douceureuse, je veux bien l'admettre, non pas l'usage, mais l'exclusion d'une langue.

Personne ne reproche à une firme de faire sa publicité en néerlandais, et certainement pas les francophones. Il est tout naturel qu'une publicité

soit rédigée dans la langue des personnes qui la lisent. Malheureusement, on trouve dans ce pays des gens que le français dérange. Ce n'est pourtant pas encore une langue anticonstitutionnelle!

Lorsqu'un bourgmestre intervient pour orienter ses concitoyens sur la langue qu'ils peuvent ou non utiliser, j'estime qu'il sort de ses attributions.

Je suis heureux d'apprendre que, dans les Fourons, les gendarmes, arrivés en retard comme d'habitude, ne sont pas en proie à une léthargie profonde. Dans mon interpellation, je n'ai d'ailleurs pas employé le mot « léthargie », mais j'ai parlé « d'une passivité étonnante ». Cette passivité s'exerce d'ailleurs à sens unique. Lorsque des manifestations flamandes de grande envergure ont lieu dans les Fourons, les gendarmes ne sont passifs qu'à l'égard des Flamands du Tak et de leurs acolytes, mais pour les contre-manifestants francophones, ils se montrent effectivement particulièrement efficaces.

Il existe donc bien — non dans le chef du ministre, mais dans celui des forces dites de l'ordre — une sensibilité particulière qui se concrétise d'une manière différente selon que ces forces sont placées en présence de francophones ou de néerlandophones.

Je voudrais que le ministre prenne des mesures pour que cet état de fait disparaisse.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vermeiren.

De heer Vermeiren. — Mijnheer de Voorzitter, de heer Peetermans krijgt veel te veel aandacht voor zijn interpellatie, die nergens op slaat. Ik zal in mijn antwoord zeer kort zijn, want anders geef ik hem nog meer aandacht.

Mijnheer Peetermans, u bent zoals in vele zaken, al meer dan drie maanden door de feiten achterhaald. Een van uw collega's heeft reeds een hele tijd geleden een klacht ingediend bij de gouverneur van Brabant, die de klacht na onderzoek zonder gevolg heeft geklasseerd.

U hebt gewag gemaakt van het feit dat sommige burgemeesters misbruik zouden maken van hun functie. Welnu, de eerste taak van een burgemeester is erover te waken dat alle burgers in zijn gemeente in de beste verstandhouding en zelfs in vriendschap kunnen samenleven.

In onze gemeenten slagen wij daarin, mijnheer Peetermans, en u zult dit niet kunnen veranderen. (*Applaus op talrijke banken.*)

M. J. Peetermaans. — Les francophones de votre commune vous remercieront et seront heureux d'apprendre que leur langue y est mal vue.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

HOMMAGE AU GENERAL-MAJOR EVERAERT, COMMANDANT MILITAIRE DU PALAIS DE LA NATION

HULDE AAN GENERAAL-MAJOR EVERAERT, MILITAIR BEVELHEBBER VAN HET PALEIS DER NATIE

M. le Président. — Mesdames, messieurs, en ce dernier jour avant les vacances de Pâques, il nous reste à accomplir une tâche quelque peu inhabituelle. En effet, c'est aujourd'hui que le général-major Jules Everaert, commandant militaire du palais de la nation, nous quitte.

Comme ce sera tôt ou tard le cas pour chacun de nous, atteint par la limite d'âge, notre général termine aujourd'hui sa carrière, bien que son physique et son dynamisme n'en laissent absolument rien paraître.

Résistant armé pendant la dernière guerre, Jules Everaert entame sa carrière militaire en septembre 1944 en qualité de volontaire de guerre au quatrième bataillon de fusiliers de l'armée américaine. En 1945, il est nommé sous-lieutenant au bataillon Libération et commence à suivre les cours de l'Ecole royale militaire.

Il devient ensuite instructeur à l'Ecole royale des cadets et sert successivement dans l'infanterie, les blindés et les lanciers.

En 1972, il est nommé conseiller à l'information et, en 1975, secrétaire de cabinet du ministre de la Défense nationale. Des années durant, il reste l'un des proches collaborateurs de celui-ci, jusqu'à ce qu'il soit, en 1980, promu général-major et nommé commandant militaire du palais de la nation.

Cet homme, qui avait été longtemps en contact avec les milieux politiques, où il comptait déjà de nombreux amis, était en quelque sorte prédestiné à occuper cette haute fonction, à laquelle il fit pleinement honneur.

Général Everaert verbleef vijf jaar in ons midden en tijdens die jaren hebben wij bij verschillende gelegenheden zijn doeltreffendheid en schranderheid mogen ervaren.

Voor al tijdens het voorbije jaar hebben de beide voorzitters van dit Parlement het doorzicht en de medewerking van generaal Everaert zeer op prijs gesteld.

Toen hij samen met de commissie voor de veiligheid van Kamer en Senaat het nieuwe veiligheidssysteem uitbouwde, hebben wij in hem een efficiënt medewerker gevonden.

Misschien heeft niet iedereen, juist omwille van onze recente veiligheidsmaatregelen, hem de jongste maanden bijzonder vriendelijk aangekeken, maar persoonlijk ben ik ervan overtuigd dat dit Parlement hem later, wegens deze zorg voor onze veiligheid, nog lang erkentelijk zal zijn.

Het komt thans aan zijn opvolger, kolonel Joseph Lacroix, toe zijn taak over te nemen.

Het zal aldus de eerste maal zijn dat deze hoge functie en onze veiligheid aan een officier van de luchtmacht worden toevertrouwd.

Général, het is wellicht prettig bij het begin van de lente, de herfst van het pensioen binnen te treden omdat dit, zo meen ik, voor u de belofte inhoudt van nog vele zonnige tennisdagen.

Voor alles vandaag onze dank en waardering, ook aan mevrouw Everaert die misschien wel eens boos moet zijn geweest over onze werkzaamheden tot in de late uurtjes.

Maar u, generaal, moet weten dat deze Senaat u werkelijk oprecht dankt. Ik zeg dit hier in uw aanwezigheid opdat dit letterlijk in onze *Handelingen* zou worden opgenomen. (*Langdurig en levendig applaus op alle banken.*)

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI-CADRE DU 1^{er} MARS 1976 RÉGLEMENTANT LA PROTECTION DU TITRE PROFESSIONNEL ET L'EXERCICE DES PROFESSIONS INTELLECTUELLES PRESTATAIRES DE SERVICES

Demande de renvoi en commissions — Vote

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE KADERWET VAN 1 MAART 1976 TOT REGLEMENTERING VAN DE BESCHERMING VAN DE BEROEPSTITEL EN VAN DE UITOEFENING VAN DE DIENSTVERLENENDE INTELLECTUELE BEROEPE

Vraag tot terugzending naar commissies — Stemming

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Ce matin, votre assemblée, c'est-à-dire les six sénateurs présents — je puis comprendre ce petit nombre, mais je vous donne cette précision pour situer le contexte —, a examiné le projet de loi-cadre du 1^{er} mars 1976 réglementant la protection du titre professionnel et l'exercice des professions intellectuelles prestataires de services.

M. Vermeiren a présenté son rapport.

Seul M. Eicher est intervenu dans la discussion générale.

Il a demandé le renvoi en commission de ce projet de loi.

Wij moeten ons dus eerst uitspreken over deze vraag van de heer Eicher.

Zowel de rapporteur als de overige aanwezige leden waren niet enthousiast over dit voorstel van de heer Eicher.

Zelf heb ik de heer Eicher gezegd dat op basis van de argumentatie die hij gebruikte, elk wetsontwerp of elk wetsvoorstel naar de commissie voor Justitie zou moeten worden verzonden, want dat er altijd wel een juridisch aspect is.

Het is evenwel aan u uit te maken of deze vraag van de heer Eicher al dan niet moet worden gehonoreerd.

Les membres qui se rallient à la demande de renvoi aux commissions réunies de la Justice, et de l'Agriculture et des Classes moyennes voteront oui. Les opposants émettront un vote négatif.

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

113 membres sont présents.

113 leden zijn aanwezig.

78 votent non.

78 stemmen neen.

24 votent oui.

24 stemmen ja.

11 s'abstiennent.

11 onthouden zich.

En conséquence, la proposition de renvoi en commissions n'est pas adoptée.

Derhalve is het voorstel tot terugzending naar de commissies niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Aubecq, Bascour, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Dalem, De Bondt, Decléty, Decoster, le chevalier de Donnée, Dehaene, Deleek, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Demuyter, Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michielsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mainil, Marmenout, Nicolas, Noerens, Pede, Edg. Peetermans, Poma, Poulet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbusche, MM. Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandermarliere, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Delmotte, Mme De Pauw-Devee, MM. De Smeyter, Egelmeeers, Geldolf, R. Gillet, Grosjean, Hamelle, Hubin, Mme N. Maes, MM. Matthys, Moureaux, Péciaux, Mmes Remy-Oger, Saive-Boniver, MM. Vandekerckhove, Vandenhove, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Roye et Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, Degroove, Donnay, Eicher, Gevenois, R. Maes, Paque, Seeuws, Toussaint, Van der Elst et Vandezande.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

M. Eicher. — J'ai pairé avec M. De Kerpel.

M. Donnay. — J'ai pairé avec M. Lutgen.

M. Degroove. — J'ai pairé avec M. Vandenhaute.

M. Gevenois. — J'ai pairé avec M. Hatry.

M. Toussaint. — J'ai pairé avec M. Aubecq.

M. Paque. — J'ai pairé avec M. Lahaye.

De heer Seeuws. — Ik ben afgesproken met de heer Vannieuwenhuyze.

De heer Vandezande. — Ik was afgesproken met mevrouw Panneels, die net binnenkomt.

De heer Van der Elst. — Ik ben afgesproken met de heer Akkermans.

De heer R. Maes. — Ik ben afgesproken met de heer Geens.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

L'article premier est ainsi rédigé :

Article 1^{er}. L'article 2, § 1^{er}, de la loi-cadre du 1^{er} mars 1976 réglementant la protection du titre professionnel et l'exercice des professions intellectuelles prestataires de services, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 2. § 1^{er}. Toute requête en réglementation est adressée au ministre des Classes moyennes.

La fédération professionnelle y mentionne le titre à protéger et définit l'activité ou les activités qu'elle entend voir organiser; elle détermine en outre le programme et le niveau des connaissances professionnelles ainsi que la durée du stage qu'elle souhaite voir imposer.

Les connaissances requises doivent pouvoir être acquises dans des institutions d'enseignement ou de formation organisées, reconnues ou subventionnées par l'Etat ou par les communautés.

La requête prévoit enfin la création d'un institut professionnel, doté de la personnalité civile qui aura essentiellement pour mission d'établir les règles de déontologie et d'en assurer le respect. »

Artikel 1. Artikel 2, § 1, van de kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 2. § 1. Elk verzoekschrift tot reglementering wordt gericht tot de minister van Middenstand.

Het beroepsverband vermeldt daarin de te beschermen titel en omschrijft de werkzaamheid of de werkzaamheden welke het georganiseerd wenst te zien; het bepaalt eveneens het programma en het niveau van de beroepskennis alsook de duur van de stage welke het opgelegd wenst te zien.

De vereiste kennis moet kunnen verworven worden in door het Rijk of de gemeenschappen georganiseerde, erkende of gesubsidieerde onderwijs- of vormingsinstellingen.

Het verzoekschrift voorziet tenslotte in de oprichting van een beroepsinstituut met rechtspersoonlijkheid dat voornamelijk tot taak zal hebben de deontologische regels vast te stellen en over de naleving daarvan te waken. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. L'article 3 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 3. Nul ne peut exercer en qualité d'indépendant, à titre principal ou accessoire, une profession réglementée en exécution de la présente loi, ou en porter le titre professionnel, s'il n'est inscrit au tableau des titulaires de la profession ou sur la liste des stagiaires ou si, étant établi à l'étranger, il n'a obtenu l'autorisation d'exercer occasionnellement cette profession.

Il ne faut pas satisfaire à ces obligations pour exercer la profession dans les liens d'un contrat de travail, mais les personnes qui bénéficient de cette faculté ne sont pas autorisées à porter le titre professionnel. »

Art. 2. Artikel 3 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 3. Niemand mag in de hoedanigheid van zelfstandige, als hoofd- of bijberoep een ter uitvoering van deze wet gereguleerd beroep uitoefenen of er de beroepstitel van voeren, indien hij niet is ingeschreven op het tableau van de beoefenaars van het beroep of op de lijst van de

stagiairs of, indien hij gevestigd is in het buitenland, niet de toelating heeft bekomen om het beroep occasioneel uit te oefenen.

Aan deze verplichtingen moet niet worden voldaan om het beroep in het kader van een arbeidsovereenkomst uit te oefenen, doch de personen die deze mogelijkheid genieten zijn niet gemachtigd de beroepstitel te voeren.»

— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — L'article 3 est ainsi rédigé :

Art. 3. L'article 6 de la même loi est remplacé par les dispositions suivantes :

« Art. 6. § 1^{er}. L'institut professionnel a son siège dans l'agglomération bruxelloise.

§ 2. En sont membres, toutes les personnes inscrites au tableau des titulaires ou sur la liste des stagiaires.

§ 3. L'institut comprend un conseil national composé d'un nombre égal de membres néerlandophones et francophones, ainsi que deux chambres exécutives et deux chambres d'appel qui ont respectivement le français ou le néerlandais comme langue véhiculaire.

Leurs membres effectifs et suppléants sont élus pour six ans, par les personnes inscrites au tableau des titulaires.

Le Roi en détermine le nombre, les conditions d'éligibilité et les modalités d'élection.

Il fixe les règles de fonctionnement du conseil et des chambres.

§ 4. Les frais de fonctionnement de l'institut sont couverts par :

- 1° Les libéralités effectuées à son profit;
- 2° Les cotisations des membres et des stagiaires. »

Art. 3. Artikel 6 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepalingen :

« Art. 6. § 1. De zetel van het beroepsinstituut is gevestigd in de Brusselse agglomeratie.

§ 2. Is lid van het instituut, een ieder die op het tableau van de beoefenaars of op de lijst van de stagiairs is ingeschreven.

§ 3. Het instituut omvat een nationale raad samengesteld uit een gelijk aantal Nederlandstalige en Franstalige leden, alsook twee uitvoerende kamers en twee kamers van beroep, die respectievelijk het Frans en het Nederlands als voertaal hebben.

Hun gewone en plaatsvervangende leden worden voor zes jaar verkozen door de personen die op het tableau van de beoefenaars zijn ingeschreven.

De Koning bepaalt het aantal leden, de voorwaarden tot verkiesbaarheid en de regels inzake verkiezing.

Hij stelt de werkingsregels van de raad en van de kamers vast.

§ 4. De werkingskosten van het instituut worden gedekt door :

- 1° De schenkingen te zijnen bate;
- 2° De bijdragen van de leden en de stagiairs. »

M. Eicher présente les amendements que voici :

« A. In het eerste lid van § 3 van artikel 6, zoals voorgesteld door dit artikel, na de woorden « Nederlandstalige » en « Franstalige », telkens in te voegen de woorden « of Duitstalige ».

B. Na het eerste lid van dezelfde § 3 een nieuw lid in te voegen, luidende :

« Desgevraagd dient de mogelijkheid van het gebruik van het Duits in de nationale raad te worden verzekerd. »

Subsidiar :

« In het eerste lid van dezelfde § 3, na het woord « samengesteld » in te voegen de woorden « onder voorbehoud van eventuele Duitstalige leden. »

« A. Au § 3, alinéa premier, de l'article 6 proposé par cet article, après les mots « néerlandophones » et « francophones » insérer chaque fois les mots « ou germanophones ».

B. Insérer après le même § 3, alinéa premier, un alinéa nouveau rédigé comme suit :

« En cas de demande l'emploi de l'allemand doit pouvoir être assuré au conseil national. »

Subsidairement :

« Au même § 3, alinéa premier, après le mot « composé », insérer les mots « sous réserve d'éventuels membres germanophones. »

La parole est à M. Eicher.

M. Eicher. — Monsieur le Président, le texte nous soumis ce jour en vue de modifier la loi-cadre de 1976 réglementant la protection du titre professionnel et l'exercice des professions intellectuelles prestataires de services est en lui-même une initiative louable, mais imparfaite.

En tant que représentant de la Communauté germanophone, je me dois de constater qu'au paragraphe 3 de l'article 6 sont prévus un conseil national composé de membres néerlandophones et francophones, ainsi que deux chambres exécutives et deux chambres d'appel qui ont respectivement le néerlandais et le français comme langue véhiculaire.

Ceci n'est pas conforme à la Constitution, parce que ce texte exclut les germanophones. La Constitution dit qu'il y a, en Belgique, trois langues officielles et non deux, le néerlandais, le français et l'allemand, et que tous les Belges sont égaux devant la loi. Rien n'est plus clair.

Vu l'objet particulier de la loi, il ne se justifie pas d'assurer seulement une représentation garantie des germanophones. Il s'avère également nécessaire de prendre des mesures pour que ne soient pas exclus de cet institut des membres dont la langue est l'allemand.

Dans ce sens, mon amendement prévoit la possibilité d'accueillir des membres germanophones dans le conseil national et dans ses chambres.

A mon avis, il ne suffit pas de prévoir cette possibilité uniquement dans l'arrêté d'exécution, mais bien dans le projet de loi lui-même.

Pour information, dans l'avant-projet d'arrêté royal d'exécution, ceci est prévu à l'article 65 mais nous n'avons pas la moindre garantie que cela figurera dans le projet définitif.

M. le Président. — La parole est à M. Knoops, secrétaire d'Etat.

M. Knoops, secrétaire d'Etat à l'Energie, adjoint au ministre des Affaires économiques, et secrétaire d'Etat aux Classes moyennes, adjoint au ministre des Finances et des Classes moyennes. — Monsieur le Président, je remercie M. Eicher d'avoir dit que ce projet est important. Il est toutefois évident que la perfection n'étant pas de ce monde, comme toute action humaine il n'est pas parfait.

En ce qui concerne le problème particulier de la représentation de la région de langue allemande, nous avons eu l'occasion d'en discuter longuement en commission.

Nous nous situons dans l'hypothèse d'une loi-cadre fixant un certain nombre de règles générales applicables à diverses professions.

Lorsque nous avons abordé « la problématique » de la communauté de langue allemande, nous avons dû chercher un équilibre — M. Eicher doit en être convaincu puisqu'il a accepté ces arguments en commission — entre le souci légitime, que je partage, de cette communauté de pouvoir être présente dans les organes de l'institut et l'autre souci, qu'il partage, si j'en crois la justification de son amendement, d'éviter le blocage qu'une représentation garantie des germanophones pourrait entraîner en cas d'absence de candidats, voire de professionnels exerçant dans la région la profession réglementée.

Je crois que nous sommes arrivés à une solution valable et que le système proposé va plus loin que ce que souhaite M. Eicher.

Relisez attentivement non seulement l'article 65 que vous venez de citer, monsieur Eicher, mais également l'article 27 du projet et ce qui en est dit à la page 52 du rapport de M. Vermeiren.

Le deuxième alinéa de l'article 27 stipule non seulement que les germanophones peuvent être candidats et élus, mais encore qu'une représentation à titre de suppléant leur est assurée s'il n'y avait pas d'élu dans la Région germanophone. Cet article 27 vaut tant pour le conseil national, dont question à l'article 2 de l'arrêté, que pour les chambres exécutives, article 8 de l'arrêté.

Je relève que votre amendement ne concerne pas les chambres exécutives, mais uniquement le conseil national. A cet égard, vous avez admis en commission que le projet de loi lui-même garantissait les droits des germanophones, notamment en matière de procédure déontologique.

Quant à l'emploi des langues, laissons aux conseils nationaux organisés pour chaque profession, le soin de régler cette question en toute confraternité.

Je crois donc pouvoir affirmer, monsieur Eicher, que votre inquiétude légitime est rencontrée, non seulement par le texte de la loi-cadre, mais aussi, comme a bien voulu le rappeler le président Sondag ce matin, par le texte des arrêtés soumis à l'ensemble des membres de la commission. Dès lors, votre amendement me paraît superflu. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement proprement dit de M. Eicher.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Eicher.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

108 membres sont présents.

108 leden zijn aanwezig.

73 votent non.

73 stemmen neen.

25 votent oui.

25 stemmen ja.

10 s'abstiennent.

10 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claey, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, Decléty, Decoster, le chevalier de Donnée, Dehaene, Deleeck, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Demuyter, Deprez, Descamps, Doumont, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michielsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Edg. Peetermans, Poma, Poulet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandermeulen, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Walt-niel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Egelmeeers, Geldolf, R. Gillet, Grosjean, Hamelle, Hubin, Mme N. Maes, MM. Marmenout, Matthys, Moureaux, Mmes Remy-Oger, Saive-Boniver, MM. Vandekerckhove, Vandenhove, Van Der Niepen, Vandezande, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck et M. Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, Degroove, Donnay, Eicher, Gevenois, R. Maes, Paque, Seeuws, Toussaint et Van der Elst.

M. le Président. — Nous passons maintenant au vote sur l'amendement subsidiaire de M. Eicher.

Wij gaan over tot de stemming over het subsidiair amendement van de heer Eicher.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

109 membres sont présents.

109 leden zijn aanwezig.

73 votent non.

73 stemmen neen.

26 votent oui.

26 stemmen ja.

10 s'abstiennent.

10 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claey, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, Decléty, Decoster, le chevalier de Donnée, Dehaene, Deleeck, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Demuyter, Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michielsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Edg. Peetermans, Poma, Poulet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mmes Staels-Dompas, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandermeulen, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Walt-niel, Weckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Egelmeeers, Geldolf, R. Gillet, Grosjean, Hamelle, Hubin, Mme N. Maes, MM. Marmenout, Matthys, Moureaux, Mmes Remy-Oger, Saive-Boniver, MM. Vandekerckhove, Vandenhove, Van Der Niepen, Vandezande, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Vercaigne et Wintgens.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, Degroove, Donnay, Eicher, Gevenois, R. Maes, Paque, Seeuws, Toussaint et Van der Elst.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 3.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Artikel 4 luidt :

Art. 4. Artikel 7 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 7. § 1. De nationale raad stelt de voorschriften van de plichtenleer en het stagereglement vast. Deze voorschriften en dit reglement hebben slechts bindende kracht nadat zij door de Koning zijn goedgekeurd bij een in Ministerraad overlegd besluit.

De nationale raad heeft bovendien als opdracht :

1. Erop toe te zien dat de voorwaarden inzake toegang tot het beroep worden nageleefd en elke inbreuk op de wetten en verordeningen tot bescherming van de beroepstitel en tot organisatie van het beroep bij de gerechtelijke overheid aan te klagen;

2. De voorwaarden vast te stellen waaraan de leden moeten voldoen om de titel van hun beroep eershalve te mogen voeren;

3. Het huishoudelijk reglement van het instituut vast te stellen;

4. Alle vereiste maatregelen te nemen om zijn doel te verwezenlijken.

§ 2. Zowel in rechte als om te bedingen en om verbintenissen aan te gaan handelt het instituut door toedoen van de nationale raad.

Deze kan zich laten vertegenwoordigen door de voorzitter of de plaatsvervangende voorzitter.

§ 3. Het toezicht op de handelingen van de nationale raad wordt uitgeoefend door een regeringscommissaris, bijgestaan door een plaatsvervanger.

Beiden worden, op de voordracht van de minister van Middenstand, uit de ambtenaren van dit departement benoemd door de Koning.

De regeringscommissaris beschikt over een termijn van vijftien vrije dagen om bij de minister van Middenstand een beroep in te stellen tegen de uitvoering van elke beslissing die strijdig is met de wetten en verordeningen of die de solvabiliteit van het instituut in gevaar kan brengen.

Deze termijn gaat in op de dag waarop hij van de beslissing kennis heeft genomen.

Het beroep heeft schorsende kracht.

Indien de Minister de nietigverklaring niet heeft uitgesproken binnen een termijn van vijftien vrije dagen te rekenen van de ontvangst van het beroep, wordt de beslissing definitief. »

Art. 4. L'article 7 de la même loi est remplacé par les dispositions suivantes :

« Art. 7. § 1^{er}. Le conseil national établit les règles de la déontologie et le règlement de stage. Ces règles et ce règlement n'ont force obligatoire qu'après leur approbation par le Roi, par arrêté délibéré en conseil des ministres.

Le conseil national a en outre pour mission :

1. De veiller au respect des conditions d'accès à la profession et de dénoncer à l'autorité judiciaire toute infraction aux lois et règlements protégeant le titre professionnel et organisant la profession;

2. De fixer les conditions d'admission des membres à l'honorariat;

3. D'arrêter le règlement d'ordre intérieur de l'institut;

4. De prendre toute mesure nécessaire à la réalisation de son objet.

§ 2. Tant en justice que pour stipuler et s'obliger, l'institut agit par le conseil national.

Celui-ci peut se faire représenter par son président ou par son président suppléant.

§ 3. Le contrôle des actes du conseil national est exercé par un commissaire du gouvernement, assisté d'un suppléant.

L'un et l'autre sont nommés par le Roi, sur proposition du ministre des Classes moyennes, parmi les fonctionnaires de son département.

Le commissaire du gouvernement dispose d'un délai de quinze jours francs pour prendre son recours auprès du ministre des Classes moyennes contre l'exécution de toute décision qui serait contraire aux lois et règlements ou de nature à compromettre la solvabilité de l'Institut.

Ce délai court à partir du jour où il a eu connaissance de la décision.

Le recours est suspensif.

Si le ministre n'a pas prononcé l'annulation dans un délai de quinze jours francs à partir de la réception du recours, la décision devient définitive. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. Artikel 8 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« Art. 8. § 1. De kamers hebben tot taak :

1^o Het tableau van de beoefenaars, de lijst van de stagiairs en het tableau van de personen die de titel van het beroep eershulve mogen voeren, op te maken en bij te houden;

2^o De occasionele uitoefening van het beroep door in het buitenland gevestigde personen toe te laten overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag van Rome en van de ter uitvoering van dit verdrag genomen verordeningen of op grond van een wederkerigheidsverdrag en zulks voor zover de betrokkene voldoet aan de voorwaarden tot uitoefening van het beroep die van kracht is in het land waar hij zijn hoofdverblijf heeft; zij die de toelating hebben bekomen moeten zich schikken naar de deontologische regels vermeld in artikel 7, § 1;

3^o Te waken over de toepassing van de voorschriften van de plichtenleer en uitspraak in tuchtzaken te doen ten opzichte van de beoefenaars, de stagiairs en de personen die gemachtigd zijn het beroep occasioneel uit te oefenen;

4^o Op gezamenlijk verzoek van de betrokkenen, in laatste aanleg arbitraal uitspraak te doen omtrent betwistingen inzake honoraria die door een beoefenaar van een dienstverlenend beroep aan zijn cliënt worden gevraagd, en op verzoek van de hoven en rechtbanken of in geval van geschil tussen op het tableau of op de lijst van de stagiairs ingeschreven personen, advies uit te brengen over de berekening van de honoraria.

§ 2. De bevoegdheid van de uitvoerende kamers wordt bepaald door de plaats waar de aanvrager zijn beroep voor het eerst zal uitoefenen of nadien door de plaats waar hij zijn hoofdvestiging heeft.

Indien deze plaats gelegen is in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad zal deze bevoegdheid afhangen van de taal die werd gebruikt in de aanvraag of van de taal die werd gekozen door de verweerder.

§ 3. De betwistingen tussen personen die zijn ingeschreven op tableaux die werden opgemaakt door verschillende uitvoerende kamers, behoren tot de bevoegdheid van deze verenigde kamers.

Deze kamers oefenen eveneens de in § 1 bepaalde taken uit wanneer deze betrekking hebben op het Duitse taalgebied. De vertegenwoordiging van dit taalgebied moet er dan in verzekerd zijn.

§ 4. De uitvoerende kamers worden bijgestaan door een rechtskundig assessor of een plaatsvervangend rechtskundig assessor, die door de minister van Middenstand voor zes jaar worden benoemd onder de advocaten die zijn ingeschreven op een tableau van de Orde.

§ 5. De kamers van beroep worden voorgezeten door een werkend of een eremagistraat of door een advocaat die sedert ten minste tien jaar is ingeschreven op een tableau van de Orde, door de Koning benoemd voor een termijn van zes jaar.

Zij doen uitspraak over de beroepen ingesteld tegen de beslissingen die werden genomen door de uitvoerende kamers van hun voertaal.

De beroepen tegen de beslissingen die genomen werden door de verenigde uitvoerende kamers op grond van § 3 van dit artikel, behoren tot de bevoegdheid van de verenigde kamers van beroep.

De beroepen worden ingesteld door de personen op wie de beslissingen betrekking hebben, of door de rechtskundige assessenoren.

§ 6. De door de uitvoerende kamers of de verenigde uitvoerende kamers in laatste aanleg gewezen beslissingen, de eindbeslissingen van de kamers van beroep of van de verenigde kamers van beroep kunnen door de betrokkenen of door de voorzitter van de nationale raad samen met een rechtskundig assessor voor het Hof van cassatie worden gebracht wegens schending van de wet of wegens schending van substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen.

Het staat de procureur-generaal bij het Hof van cassatie vrij zich bij dit Hof van cassatie te voorzien in het belang van de wet.

In geval van cassatie wordt de zaak verwezen naar de anders samengestelde kamer of kamers. Deze schikken zich naar de beslissing van het Hof van cassatie op de door dit Hof beoordeelde rechtspunten.

De rechtspleging van voorziening in cassatie wordt geregeld zoals in burgerlijke zaken; de termijn voor het instellen van de voorziening is één maand te rekenen vanaf de betekening van de beslissing. »

Art. 5. L'article 8 de la même loi est remplacé par les dispositions suivantes :

« Art. 8. § 1^{er}. Les chambres ont pour mission :

1^o De dresser et de tenir à jour le tableau des titulaires, la liste des stagiaires et le tableau des personnes admises à l'honorariat;

2^o D'autoriser l'exercice occasionnel de la profession par des personnes établies à l'étranger, conformément aux dispositions du traité de Rome et des directives prises en exécution de celui-ci, ou en fonction d'un traité de réciprocité, et ce pour autant que l'intéressé répond aux conditions d'exercice de la profession prévues dans le pays de son principal établissement; les bénéficiaires de l'autorisation doivent se soumettre aux règles de déontologie mentionnées à l'article 7, § 1^{er};

3^o De veiller à l'application des règles de la déontologie et de statuer en matière disciplinaire à l'égard des titulaires, des stagiaires et des personnes autorisées à exercer la profession à titre occasionnel;

4^o D'arbitrer en dernier ressort, à la demande conjointe des intéressés, les litiges relatifs aux honoraires réclamés par un prestataire de services à son client et de donner leur avis sur le mode de fixation des honoraires, à la demande des cours et tribunaux ou en cas de contestation entre personnes inscrites au tableau ou sur la liste des stagiaires.

§ 2. La compétence des chambres exécutives est déterminée par le lieu où le demandeur exercera sa profession pour la première fois ou ultérieurement par celui de son principal établissement.

Si ce lieu est situé dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale, cette compétence dépendra de la langue utilisée dans la demande ou de celle choisie par le défendeur.

§ 3. Les contestations entre personnes inscrites à des tableaux établis par des chambres exécutives différentes sont de la compétence de ces chambres réunies.

Celles-ci exercent également les missions prévues au § 1^{er} lorsqu'elles intéressent la région de langue allemande. La représentation de cette région doit alors y être assurée.

§ 4. Les chambres exécutives sont assistées par un assesseur juridique ou un assesseur juridique suppléant, nommés pour six ans par le ministre des Classes moyennes, parmi les avocats inscrits à un tableau de l'Ordre.

§ 5. Les chambres d'appel sont présidées par un magistrat effectif ou honoraire ou par un avocat inscrit depuis dix ans au moins à un tableau de l'Ordre, qui est nommé par le Roi pour un terme de six ans.

Elles se prononcent sur les recours introduits contre les décisions prises par les chambres exécutives de leur langue véhiculaire.

Les recours contre les décisions prises par les chambres exécutives réunies en application du § 3 de cet article sont de la compétence des chambres d'appel réunies.

Les recours sont introduits par les personnes qui ont fait l'objet des décisions ou par les assesseurs juridiques.

§ 6. Les décisions rendues en dernier ressort par les chambres exécutives ou les chambres exécutives réunies, les décisions définitives des chambres d'appel ou des chambres d'appel réunies peuvent être déferées à la Cour de cassation par les intéressés ou par le président du conseil national conjointement avec un assesseur juridique, pour contravention à la loi ou pour violation des formes soit substantielles, soit prescrites à peine de nullité.

Il est loisible au procureur général de la Cour de cassation de se pourvoir devant cette cour dans l'intérêt de la loi.

En cas de cassation, la cause est renvoyée devant la chambre ou les chambres réunies autrement composées. Celles-ci se conforment à la décision de la Cour de cassation sur les points de droit jugés par elle.

La procédure du pourvoi en cassation est réglée comme en matière civile; le délai pour introduire le pourvoi est d'un mois à partir de la notification de la décision.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. § 1. Artikel 10, 2^o, van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

«2^o Hij die, zonder op het tableau van de beoefenaars of op de lijst van de stagiairs te zijn ingeschreven of zonder daartoe te zijn gemachtigd, dat beroep uitoefent;»

§ 2. Tussen artikel 10, 2^o, en het laatste lid van dat artikel wordt een 3^o ingevoegd, luidende:

«3^o Hij die het uitoefent terwijl hij het voorwerp is van een schorsingsmaatregel.»

Art. 6. § 1^{er}. L'article 10, 2^o, de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

«2^o Celui qui aura exercé cette profession sans être inscrit au tableau des titulaires ou à la liste des stagiaires ou sans y être autorisé;»

§ 2. Il est inséré entre l'article 10, 2^o, et le dernier alinéa de cet article un 3^o ainsi rédigé:

«3^o Celui qui l'aura pratiquée alors qu'il faisait l'objet d'une mesure de suspension.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. L'article 14 de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 14. Les membres des chambres chargées des missions prévues à l'article 8 de la présente loi sont tenus au secret des délibérations.»

Art. 7. Artikel 14 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 14. De leden van de kamers die belast zijn met de in artikel 8 van deze wet bepaalde taken zijn verplicht tot geheimhouding van de beraadslagingen»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. Il est inséré après l'article 15 de la même loi un article 16 et un article 17, rédigés comme suit:

«Art. 16. Les frais des premières élections des instituts sont avancés par le Trésor et recouverts à charge de ces organes, dans un délai maximum de six ans.»

«Art. 17. § 1^{er}. Les personnes qui, à la date d'entrée en vigueur d'un arrêté pris en exécution de la présente loi, exercent la profession réglementée dans les conditions et depuis le temps fixés par le Roi, sont portées à leur demande, sur une liste établie par le bourgmestre de la commune du lieu de leur principal établissement.

§ 2. Le Roi fixe les modalités d'établissement et de publication de ces listes, le montant du droit perçu par l'administration communale à l'occasion de la demande et celui de la provision exigible au moment de l'inscription.

§ 3. Le Roi institue pour toute profession réglementée, deux conseils d'agrégation ayant respectivement le français et le néerlandais comme langue véhiculaire.

Il en fixe la composition et les règles de fonctionnement.

§ 4. Les listes communales sont transmises aux conseils d'agrégation.

Les demandeurs qui se sont vu refuser l'inscription sur une liste communale, peuvent introduire un recours auprès de ces conseils.

Le défaut d'inscription dans les délais prescrits est assimilé à un refus.

Les délais, les modalités du recours et le montant du droit perçu sont fixés par le Roi.

§ 5. Les conseils d'agrégation établissent les listes définitives après avoir statué sur les recours.

Ils transmettent ces listes au ministre des Classes moyennes.

Les personnes qui y figurent, participent à la constitution de l'institut professionnel et sont inscrites au tableau des titulaires sans devoir justifier de leurs connaissances professionnelles, ni de la période de stage.

§ 6. Quiconque exerce une profession réglementée, postérieurement à la date d'entrée en vigueur de l'arrêté qui la concerne, mais avant le jour fixé par le Roi pour l'installation de l'Institut, sans être porté sur une des listes mentionnées aux paragraphes précédents, est provisoirement dispensé de l'obligation prévue à l'article 3. Il dispose d'un délai de six mois à compter de ce jour, pour obtenir son inscription au tableau des titulaires.

Il n'a pas à justifier du stage.»

Art. 8. Na artikel 15 van dezelfde wet worden een artikel 16 en een artikel 17 ingevoegd luidend als volgt:

«Art. 16. De kosten van de eerste verkiezingen van de instituten worden voorgeschoten door de Schatkist en op deze organen verhaald binnen een termijn van ten hoogste zes jaar.»

«Art. 17. § 1. De personen die op de datum waarop een ter uitvoering van deze wet genomen besluit in werking treedt het gereguleerd beroep uitoefenen in de voorwaarden en sedert de tijd vastgesteld door de Koning worden op hun verzoek ingeschreven op een lijst opgemaakt door de burgemeester van de gemeente waar zij hun hoofvestiging hebben.

§ 2. De Koning stelt vast op welke wijze deze lijsten worden opgemaakt en bekendgemaakt en bepaalt het bedrag van het recht dat door het gemeentebestuur wordt geheven naar aanleiding van de aanvraag alsook het bedrag van de provisie die op het ogenblik van de inschrijving eisbaar is.

§ 3. De Koning richt voor elk gereguleerd beroep twee raden van erkenning op die het Frans, respectievelijk het Nederlands als voertaal hebben.

Hij stelt de samenstelling en de werkingsregels ervan vast.

§ 4. De gemeentelijke lijsten worden aan de raden van erkenning toegezonden.

De aanvragers aan wie een inschrijving op een gemeentelijke lijst werd geweigerd kunnen bij deze raden beroep instellen.

Het niet nemen van een inschrijving binnen de voorgeschreven termijnen wordt gelijkgesteld met een weigering.

De termijnen, de modaliteiten van beroep en het bedrag van het geheven recht worden door de Koning vastgesteld.

§ 5. De raden van erkenning stellen de definitieve lijsten vast nadat ze over de beroepen hebben uitspraak gedaan.

Zij zenden deze lijsten aan de minister van Middenstand.

De personen die op de lijst voorkomen, nemen deel aan de oprichting van het beroepsinstituut en worden op het tableau van de beoefenaars ingeschreven zonder het bewijs te moeten leveren van hun beroepskennis en van de stageperiode.

§ 6. Al wie een gereguleerd beroep uitoefent na de datum van inwerkingtreding van het desbetreffend besluit, doch vóór de dag die door de Koning voor de oprichting van het Instituut wordt bepaald, zonder te zijn ingeschreven op een van de in de voorgaande paragrafen vermelde lijsten, wordt voorlopig vrijgesteld van de verplichting waarin artikel 3 voorziet. Hij beschikt over een termijn van zes maanden te rekenen vanaf die dag om zijn inschrijving op het tableau van de beoefenaars te bekomen.

Hij moet geen bewijs van stage leveren. »

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé dans quelques instants au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI COMPLETANT LA LOI DU 23 DECEMBRE 1963 SUR LES HOPITAUX ET PORTANT DES DISPOSITIONS ORGANIQUES RELATIVES A LA GESTION DES HOPITAUX ET AU STATUT DES MEDECINS HOSPITALIERS

Vote réservés

ONTWERP VAN WET TOT AANVULLING VAN DE WET VAN 23 DECEMBER 1963 OP DE ZIEKENHUIZEN EN HOUDENDE ORGANIEKE BEPALINGEN BETREFFENDE HET BEHEER VAN DE ZIEKENHUIZEN EN HET STATUUT VAN DE ZIEKENHUISGENEESHEREN

Aangehouden stemmingen

M. le Président. — Nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements et articles réservés du projet de loi complétant la loi du 23 décembre 1963 sur les hôpitaux et portant des dispositions organiques relatives à la gestion des hôpitaux et au statut des médecins hospitaliers.

Wij moeten thans stemmen over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen van het ontwerp van wet tot aanvulling van de wet van 23 december 1963 op de ziekenhuizen en houdende organieke bepalingen betreffende het beheer van de ziekenhuizen en het statuut van de ziekenhuisgeneesheren.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement déposé par M. Degroeve et Mme Remy à l'article 8.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

111 membres sont présents.

111 leden zijn aanwezig.

76 votent non.

76 stemmen neen.

25 votent oui.

25 stemmen ja.

10 s'abstiennent.

10 onthouden zich.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1984-1985
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1984-1985

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, Decléty, Decoster, le chevalier de Donnée, Dehaene, Deleek, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Demuyter, Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michielsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Pannecels-Van Baelen, MM. Pede, Edg. Peetermans, Poma, Poulet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbusche, MM. Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandermarliere, Vandermeulen, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Egelmeers, Geldolf, R. Gillet, Grosjean, Hamelle, Hubin, Mme N. Maes, MM. Marmenout, Matthys, Moureaux, Mmes Remy-Oger, Saive-Boniver, MM. Vandekerckhove, Vandenhove, Van Der Niepen, Vandezande, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck et M. Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, Degroeve, Donnay, Eicher, Gevenois, R. Maes, Paque, Seeuws, Toussaint et Van der Elst.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 8 in stemming.

Je mets aux voix l'article 8.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Degroeve et Mme Remy à l'article 9.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Degroeve en mevrouw Remy bij artikel 9.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

111 membres sont présents.

111 leden zijn aanwezig.

76 votent non.

76 stemmen neen.

25 votent oui.

25 stemmen ja.

10 s'abstiennent.

10 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, Decléty, Decoster, le chevalier de Donnée, Dehaene, Deleek, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Demuyter, Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits,

Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michielsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Edg. Peetermans, Poma, Pouillet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandermarliere, Vandermeulen, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Egelmeers, Geldolf, R. Gillet, Grosjean, Hamelle, Hubin, Mme N. Maes, MM. Marmenout, Matthys, Moureaux, Mmes Remy-Oger, Saive-Boniver, MM. Vandekerckhove, Vandenbove, Van Der Niepen, Vandezande, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck et M. Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, Degroeve, Donnay, Eicher, Gevenois, R. Maes, Paque, Seeuws, Toussaint et Van der Elst.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 9 in stemming.

Je mets aux voix l'article 9.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Degroeve et Mme Remy à l'article 12.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Degroeve en mevrouw Remy bij artikel 12.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

109 membres sont présents.

109 leden zijn aanwezig.

75 votent non.

75 stemmen neen.

24 votent oui.

24 stemmen ja.

10 s'abstiennent.

10 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, Decléty, Decoster, le chevalier de Donnée, Dehaene, Deleeck, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Demuyter, Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michielsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Edg. Peetermans, Poma, Pouillet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandermarliere, Vandermeulen, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Egelmeers, R. Gillet, Grosjean, Hamelle, Hubin, Mme N. Maes, MM. Marmenout, Matthys, Moureaux, Mmes

Remy-Oger, Saive-Boniver, MM. Vandekerckhove, Vandenbove, Van Der Niepen, Vandezande, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck et M. Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, Degroeve, Donnay, Eicher, Gevenois, R. Maes, Paque, Seeuws, Toussaint et Van der Elst.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 12 in stemming.

Je mets aux voix l'article 12.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de Mme Remy et consorts à l'article 14.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van mevrouw Remy c.s. bij artikel 14.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

108 membres sont présents.

108 leden zijn aanwezig.

82 votent non.

82 stemmen neen.

19 votent oui.

19 stemmen ja.

7 s'abstiennent.

7 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, de Bruyne, Decléty, Decoster, le chevalier de Donnée, Dehaene, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Demuyter, Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michielsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Edg. Peetermans, Poma, Pouillet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandekerckhove, Vandenabeele, Van den Broeck, Van der Elst, Vandermarliere, Vandermeulen, Vandezande, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Ooteghem, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Coppens, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Egelmeers, Geldolf, Grosjean, Hamelle, Hubin, Marmenout, Matthys, Moureaux, Mmes Remy-Oger, Saive-Boniver, MM. Vandenbove, Van Der Niepen, Mme Van Puymbroeck et M. Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, Donnay, Eicher, Gevenois, Paque, Seeuws et Toussaint.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 14.

Ik breng artikel 14 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement A de Mme Remy et consorts.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement A van mevrouw Remy c.s.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

108 membres sont présents.

108 leden zijn aanwezig.

80 votent non.

80 stemmen neen.

17 votent oui.

17 stemmen ja.

11 s'abstiennent.

11 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, de Bruyne, Decléty, Decoster, Dehaene, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Demuyter, Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michelsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Edg. Peetermans, Poma, Poulet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandekerckhove, Vandenabeele, Van den Broeck, Van der Elst, Vandermarliere, Vandermeulen, Vandezande, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Ooteghem, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Coppens, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Egelmeyers, Geldolf, R. Gillet, Grosjean, Hubin, Marmenout, Matthys, Moureaux, Mme Remy-Oger, MM. Vandenhove, Van Der Niepen et Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, Degroeve, Donnay, Eicher, Gevenois, Hamelle, Paque, Mme Saive-Boniver, MM. Seeuws, Toussaint et Mme Van Puymbroeck.

M. le Président. — Je propose de nous prononcer en un seul vote sur les amendements B et C de Mme Remy et consorts.

Ik stel voor een enkele stemming te houden over de amendementen B en C van mevrouw Remy c.s. (*Instemming.*)

M. le Président. — Nous passons au vote sur les amendements B et C de Mme Remy et consorts à l'article 15.

Wij gaan over tot de stemming over de amendementen B en C van mevrouw Remy c.s. bij artikel 15.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

108 membres sont présents.

108 leden zijn aanwezig.

80 votent non.

80 stemmen neen.

17 votent oui.

17 stemmen ja.

11 s'abstiennent.

11 onthouden zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, de Bruyne, Decléty, Decoster, Dehaene, Deleek, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Demuyter, Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michelsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Edg. Peetermans, Poulet, Reynders, Rutten, Smeers, Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandekerckhove, Vandenabeele, Van den Broeck, Van der Elst, Vandermarliere, Vandermeulen, Vandezande, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Ooteghem, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Coppens, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Egelmeyers, Geldolf, R. Gillet, Grosjean, Hubin, Marmenout, Matthys, Moureaux, Mme Remy-Oger, MM. Vandenhove, Van Der Niepen et Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, Degroeve, Donnay, Eicher, Gevenois, Hamelle, Paque, Mme Saive-Boniver, MM. Seeuws, Toussaint et Mme Van Puymbroeck.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 15.

Ik breng artikel 15 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Degroeve et Mme Remy à l'article 17.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Degroeve en mevrouw Remy op artikel 17.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

109 membres sont présents.

109 leden zijn aanwezig.

75 votent non.

75 stemmen neen.

25 votent oui.

25 stemmen ja.

9 s'abstiennent.

9 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, Decléty, Decoster, Dehaene, Deleek, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Demuyter, Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michelsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Edg. Peetermans, Poulet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandermarliere, Vandermeulen, Vangeel, Van-

gronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Egelmeers, Geldolf, R. Gillet, Grosjean, Hamelle, Hubin, Mme N. Maes, MM. Marmenout, Matthys, Moureaux, Mmes Remy-Oger, Saive-Boniver, MM. Vandekerckhove, Vandenove, Van Der Niepen, Vandezande, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck et M. Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, Degroeve, Donnay, Eicher, R. Maes, Paque, Seeuws, Toussaint et Van der Elst.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 17 in stemming.

Je mets aux voix l'article 17.

M. le Président. — Nous passons au vote sur le littéra A de l'amendement de Mme Remy et consorts à l'article 25.

Wij gaan over tot de stemming over littera A van het amendement van mevrouw Remy c.s. op artikel 25.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

108 membres sont présents.

108 leden zijn aanwezig.

82 votent non.

82 stemmen neen.

16 votent oui.

16 stemmen ja.

10 s'abstiennent.

10 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, de Bruyne, Decléty, Decoster, Dehaene, Deleeck, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Demuyter, Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michelsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Edg. Peetermans, Poma, Poulet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandekerckhove, Vandenabeele, Van den Broeck, Van der Elst, Vandermarliere, Vandermeulen, Vandezande, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Ooteghem, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Coppens, De Baere, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Egelmeers, R. Gillet, Grosjean, Hubin, Marmenout, Matthys, Moureaux, Mme Remy-Oger, MM. Vandenove, Van Der Niepen et Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Basecq, Degroeve, Donnay, Eicher, Hamelle, Paque, Mme Saive-Boniver, MM. Seeuws, Toussaint et Mme Van Puymbroeck.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, ik meen te weten dat conform het reglement van de Senaat de senatoren, die zich in de zaal

bevinden, hun stem moeten uitbrengen maar dat degenen die niet in de zaal aanwezig zijn niet mogen stemmen? Voor de goede gang van onze werkzaamheden verzoek ik u erover te waken dat het reglement wordt nageleefd.

De Voorzitter. — Werd er misschien gestemd op banken die onbezet zijn?

De heer Gerits. — Mijnheer de Voorzitter, voor zover onze collega Vanderborgh bedoeld wordt, kan ik zeggen dat hij afwezig is, maar dat op zijn plaats ook niemand gestemd heeft.

De heer Egelmeers. — Dat iedereen op zijn plaats gaat zitten, dan is het gedaan met de verwarring. Dat is tenminste eerlijk tegenover de bevolking.

M. le Président. — Mme Remy a introduit un amendement au littéra B de l'article 25: « Tous les documents justificatifs des opérations effectuées par lui », qui fut d'ailleurs approuvé hier, lors de la discussion, par monsieur le ministre.

La parole est à Mme Remy.

Mme Remy-Oger. — En fait, monsieur le Président, nous étions convenus hier, M. le ministre et moi-même, que je retirerais mon amendement au bénéfice d'une correction du texte, qui se lirait: « Tous les documents justificatifs des opérations qui le concernent sont mis, au moins tous les trois mois, à la disposition de chaque médecin individuelle-ment. »

J'accepte donc, en accord avec M. le ministre et M. le greffier, de retirer mon amendement au littéra B, sous réserve de cette correction, dans le texte français et dans le texte néerlandais.

M. le Président. — Il convient donc de lire: « Tous les documents justificatifs des opérations qui le concernent », « voor de verrichtingen die hem betreffen ».

Moyennant cette correction de forme, je mets aux voix l'article 25.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Vandekerckhove à l'article 29.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Vandekerckhove bij artikel 29.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

106 membres sont présents.

106 leden zijn aanwezig.

73 votent non.

73 stemmen neen.

24 votent oui.

24 stemmen ja.

9 s'abstiennent.

9 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, Decléty, Decoster, Dehaene, Deleeck, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deprez, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michelsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Edg. Peetermans, Poma, Poulet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandermarliere, Vandermeulen, Vangeel, Vangronsveld, Vanha-

verbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Egelmeers, Geldolf, Grosjean, Hamelle, Hubin, Mme N. Maes, MM. Marmenout, Matthys, Moureaux, Mmes Remy-Oger, Saive-Boniver, MM. Vandekerckhove, Vandenbove, Van Der Niepen, Vandezande, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck et M. Vercaigne.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Basecq, Degroove, Donnay, Gevenois, R. Maes, Paque, Seeuws, Toussaint et Van der Elst.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 29.

Ik breng artikel 29 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Degroove et de Mme Remy à l'article 33.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Degroove en van mevrouw Remy op artikel 33.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

107 membres sont présents.

107 leden zijn aanwezig.

74 votent non.

74 stemmen neen.

24 votent oui.

24 stemmen ja.

9 s'abstiennent.

9 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, Decléry, Decoster, Dehaene, Deleek, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michielsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Edg. Peetermans, Poma, Pouillet, Reyniers, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandermarliere, Vandermeulen, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Coppens, De Baere, De Bremaeker, de Bruyne, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, Egelmeers, Geldolf, Grosjean, Hamelle, Hubin, Mme N. Maes, MM. Marmenout, Matthys, Moureaux, Mmes Remy-Oger, Saive-Boniver, MM. Vandekerckhove, Vandenbove, Van Der Niepen, Vandezande, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck et M. Vercaigne.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Basecq, Degroove, Donnay, Gevenois, R. Maes, Paque, Seeuws, Toussaint et Van der Elst.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 33.

Ik breng artikel 33 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Les autres articles du projet de loi ayant été adoptés au cours de notre séance du jeudi 28 mars 1985, le vote sur l'ensemble du projet de loi interviendra dans un instant.

Aangezien de andere artikelen van het ontwerp van wet werden aangenomen in de loop van onze vergadering van donderdag 28 maart 1985, zal de stemming over het geheel van het ontwerp van wet straks plaatsvinden.

VERKIEZING VAN EEN GECOOPTEERD SENATOR TER VERVANGING VAN DE HEER CANIPEL, ONTSLAGNEMEND LID

ELECTION D'UN SENATEUR COOPTE, EN REMPLACEMENT DE M. CANIPEL, DEMISSIONNAIRE

De Voorzitter. — Bij schrijven van 1 maart 1985 heeft de heer Canipel, gecoöpteerd senator, mij laten weten dat hij, om gezondheidsredenen, vanaf 1 april 1985 van dat mandaat afziet.

Overeenkomstig artikel 222 van het Kieswetboek moet de Senaat overgaan tot de vervanging van de heer Canipel, tijdens de eerste vergadering na de tiende dag volgend op de vacature.

Conformément aux dispositions de l'article 222 du Code électoral, le Sénat doit procéder au remplacement de M. Canipel, dans la première séance tenue après le dixième jour qui suit la vacance.

Ik stel u voor die verkiezing te houden op dinsdag 23 april aanstaande.

Je vous propose de passer à cette élection le mardi 23 avril prochain. (*Assentiment.*)

Dan moeten de voordrachtlijsten, ondertekend door minstens tien leden, uiterlijk op donderdag 18 april, te 16 uur, bij de griffier ingediend worden.

Dès lors, les listes de présentation, signées par dix membres au moins, devront être remises au plus tard le jeudi 18 avril, avant 16 heures, au greffier.

Krachtens artikel 53 van de Grondwet en artikel 222 van het Kieswetboek, mogen alleen de senatoren verkozen door het kiezerskorps en de senatoren verkozen door de provincieraden aan die verkiezing deelnemen en kunnen zij alleen de voordrachtakten geldig ondertekenen.

Conformément aux dispositions de l'article 53 de la Constitution et de l'article 222 du Code électoral, seuls les sénateurs issus de l'élection directe et les sénateurs élus par les conseils provinciaux pourront participer à cette élection et signer valablement les actes de présentation.

PROJET DE LOI COMPLETANT LA LOI DU 23 DECEMBRE 1963 SUR LES HOPITAUX ET PORTANT DES DISPOSITIONS ORGANIQUES RELATIVES A LA GESTION DES HOPITAUX ET AU STATUT DES MEDECINS HOSPITALIERS

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE ORGANIEKE BEPALINGEN TER AANVULLING VAN DE WET VAN 23 DECEMBER 1963 OP DE ZIEKENHUIZEN BETREFFENDE HET BEHEER VAN DE ZIEKENHUIZEN EN HET STATUUT VAN DE ZIEKENHUISGENEESHEREN

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote de l'ensemble du projet de loi complétant la loi du 23 décembre 1963 sur les hôpitaux et portant

des dispositions organiques relatives à la gestion des hôpitaux et au statut des médecins hospitaliers.

Wij gaan over tot de stemming over het geheel van het ontwerp van wet houdende organieke bepalingen ter aanvulling van de wet van 23 december 1963 op de ziekenhuizen betreffende het beheer van de ziekenhuizen en het statuut van de ziekenhuisgeneesheren.

La parole est à M. Degroeve pour une explication de vote.

M. Degroeve. — Monsieur le Président, notre groupe reconnaît très volontiers que le projet comporte, ainsi que nous l'avons souligné dans la discussion générale, des points positifs, mais nous restons convaincus, en dépit de l'affirmation renouvelée du ministre Dehaene, qu'en vertu de l'article 5, § 1^{er}, 1^o, de la loi spéciale du 8 août 1980, les mesures à prendre en ce qui concerne l'exécution de cette législation organique, relèvent des compétences des communautés.

A aucun moment, monsieur le ministre, vous n'avez voulu reconnaître ce point de vue.

Par ailleurs, nous aurions souhaité voir supprimer quelques aspérités gênantes en ce qui concerne l'avis renforcé. Certes, monsieur le ministre, nous reconnaissons que vous vous êtes écarté d'une attitude « hyperwyne-noïde » mais, à côté de cela vous avez maintenu cependant à nos yeux trop de possibilités d'avis renforcés.

Enfin, nous aurions souhaité comme vous — nous semble-t-il — que l'article 25 prescrive que là où la perception centrale n'est pas organisée, elle le soit par le gestionnaire. Vous l'avez laissé entendre, mais vous n'avez pu aller plus loin. Nous non plus, et nous ne pourrions marquer notre accord sur votre projet. *(Les membres des groupes socialiste, Ecolo, FDF et communiste quittent l'hémicycle.)*

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

87 membres participent au vote.

87 leden nemen deel aan de stemming.

En conséquence, le Sénat n'est pas en nombre.

Derhalve is het quorum niet aanwezig.

Ont participé au vote:

Hebben aan de stemming deelgenomen:

MM. Aerts, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, de Bruyne, Decléry, De Coster, Dehaene, Deleek, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, Herman-Michielsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Mainil, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Edg. Peetermans, Poma, Pouillet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandekerckhove, Vandenabeele, Van den Broeck, Van der Elst, Vandermarliere, Vandermeulen, Vandezande, Van geel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Ooteghem, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Degroeve, Donnay, Gevenois, Paque, Seeuws et Toussaint.

Etaient excusés:

Waren verontschuldigd:

MM. Adriaenssens, Belot, Cuvelier, C. De Clercq, De Kerpel, Friederichs, Féris, Houben, Luyten, Minet, Op 't Eynde, P. Peeters, Trussart et Wyninckx.

Etaient absents:

Waren afwezig:

MM. Akkermans, Aubecq, Basecq, Bens, Boel, Canipel, Capoen, Close, Mme Coorens, MM. Coppens, Cudell, De Baere, De Bremaeker, Debussère, T. Declercq, de Clippele, De Coninck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Dehousse, Delcroix, Delmorte, Demuyter, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rouck, De Seranno, Désir, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Draulans, Egelmeers, Eicher, Geens, Geldolf, R. Gillet, Goossens, Grosjean, Hatry, Hiernaux, Hismans, Hoyaux, Hubin, Humblet, Jandrain, Knuts, Lagasse, Lahaye, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Lowis, Lutgen, Marmenout, Matthys, Mme Mayence-Goossens, MM. Moureaux, Mouton, Hamelle, Pécriaux, J. Peetermans, W. Peeters, Poulain, Mmes Remy-Oger, Saive-Boniver, MM. Spitaels, Thys, Uyttendaele, Vandenhaute, Vandenove, Vanderborcht, Van Der Niepen, Vandersmissen, Van In, Vannieuwenhuyze, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Roye, Vercaigne et Windels.

De Voorzitter. — Daar de zoëven uitgebrachte stemming uitwijst dat het quorum niet is bereikt, is de vergadering, ingevolge de bepalingen van ons reglement, voor zestig minuten geschorst. Ik stel evenwel voor dat wij intussen zouden overgaan tot de interpellaties die op onze agenda voorkomen. *(Instemming.)*

INTERPELLATIE VAN DE HEER GELDOLF TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN JUSTITIE, BUITENLANDSE HANDEL EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER «DE OMSTANDIGHEDEN WAARIN EEN IN 1981 INGESTELD GERECHTELIJK ONDERZOEK NAAR STEEKPENNINGEN OP DE ANTWERPSE STORTPLAATS VOOR NIET-GIFTIGE AFVAL «DE HOOGHE MAEY» DOOR SOMMIGEN INTENTIONEEL OP EEN DWAALSPoor WERD GELEID EN HET ALDUS AANVANG 1982 TOT EEN, IN HET LICHT VAN DE HUIDIGE INFORMATIE, TOTAAL ONVERKLAARBARE KLASSERING VAN DIT DOSSIER KWAM»

INTERPELLATIE DE M. GELDOLF AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA JUSTICE, DU COMMERCE EXTERIEUR ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES, SUR «LES CIRCONSTANCES DANS LESQUELLES CERTAINES PERSONNES ONT INTENTIONNELLEMENT ENGAGE SUR UNE FAUSSE PISTE L'ENQUETE JUDICIAIRE OUVERTE EN 1981 SUR DES POTS-DE-VIN DANS L'AFFAIRE DU DEPOT ANVERSOIS DE DECHETS NON TOXIQUES «DE HOOGHE MAEY», POUR QU'ON EN ARRIVAT, AU DEBUT DE 1982, A CLASSER CE DOSSIER, CE QUI, A LA LUMIERE DES INFORMATIONS ACTUELLES, EST TOTALEMENT INEXPLICABLE»

De Voorzitter. — Dames en heren, aan de orde is de interpellatie van de heer Geldolf tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie, Buitenlandse Handel en Institutionele Hervormingen over «de omstandigheden waarin een in 1981 ingesteld gerechtelijk onderzoek naar steekpenningen op de Antwerpse stortplaats voor niet-giftige afval «De Hooghe Maey» door sommigen intentioneel op een dwaalspoor werd geleid en het aldus aanvang 1982 tot een, in het licht van de huidige informatie, totaal onverklaarbare klassering van dit dossier kwam».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, op uitdrukkelijk verzoek van mijn fractie preciser ik zeer duidelijk dat ik deze interpellatie houd in mijn persoonlijke naam. Persoonlijk ben ik er evenwel van overtuigd dat in *the long run* niet alleen de SP-Senaatsfractie, maar ook de ganse SP gelukkig zal zijn dat deze interpellatie door een socialist gehouden werd.

Niet langer geleden dan vorige week tijdens het debat over de regeringsmededeling stelden we hier duidelijk op deze tribune dat het toch niet kan dat de opvatting van heden over de veiligheid van de burger nog deze zou zijn van de negentiende-eeuwse staatsconceptie: zorgen voor leger en gendarmerie terwijl moderne veiligheid integendeel zou moeten zijn het wegwerken van vrees, van risico's, van angst. We doelden toen op de binnenlandse aspecten van het nucleair gevaar en meer bepaald de effecten van een de mensheid vernietigende nucleaire winter.

Vandaag gaat het over een beperkter maar niet minder belangrijk veiligheidsprobleem: de garanties dat het gerecht ingrijpt tegen de volksgezondheid aantastende illegale en giftige sluikstortingen en tegen hen die door het verstrekken van smeergelden zulke schandalige praktijken helpen bevorderen.

Maar alvorens daartoe te komen wetende dat het uiterst zelden gebeurt dat een parlements lid de minister van Justitie interpelleert over beslissingen genomen onder verantwoordelijkheid van een procureur-generaal wensen we eerst iets te zeggen over het beginsel van de scheiding der machten in deze aangelegenheid.

In een lijvig artikel, verschenen in de *Revue Générale Belge*, in mei 1946, onder de titel «L'autorité du ministre de la Justice» behandelt Arnold De Quirini, advocaat bij het Hof van beroep te Brussel, dit moeilijk thema van de grenslijn tussen de leer der machtsdeling, de Trias Politica, teruggaand op de staatsleer, ontwikkeld door Charles de Montesquieu, 1689-1755, enerzijds en de invloed die de minister van Justitie op de van hem afhankelijke magistraten mag uitoefenen.

Misschien is het nuttig er vooraf aan te herinneren dat indien de leer van de drie zelfstandige gescheiden machten ook op het Belgische staatsrecht haar stempel heeft gedrukt, dit staatsrecht dit beginsel niet in al haar consequenties heeft aanvaard: met name is er van «balanceering» van de staatsmachten geen sprake meer: de wetgevende macht is de hoogste macht in de Staat geworden.

Wat zegt De Quirini van zijn kant?

«Question délicate; il s'agit de respecter à la fois le principe de la séparation des pouvoirs, qui est une des garanties les plus précieuses de toute démocratie bien organisée, et celui de l'autorité que la loi du 18 juin 1896 a expressément conférée au ministre de la Justice, organe du pouvoir exécutif, sur les membres des parquets, alors que ceux-ci, par certains côtés de leur mission, relèvent du pouvoir judiciaire. Principe de séparation des pouvoirs d'abord, car notre Constitution, à l'instar de celle des grandes démocraties voisines, a voulu que l'exercice des grands pouvoirs, pouvoir législatif qui fait les lois, pouvoir exécutif qui veille à leur exécution, pouvoir judiciaire qui les applique en disant le fait et le droit dans certains cas concrets prêtant à contestation, soit assumé par des organismes distincts; ces organismes, à part la dépendance de fait dans laquelle le législatif tient l'exécutif et le judiciaire, doivent être absolument indépendants l'un de l'autre et à l'abri de toute influence réciproque.

Au nom du même principe, l'exécutif doit s'abstenir soigneusement de s'immiscer dans la solution des affaires soumises au pouvoir judiciaire. L'indépendance absolue de la magistrature est une garantie essentielle du droit des citoyens, qui doivent être assurés de ce que des interventions d'ordre politique et administratif ne viendront pas troubler la sérénité des juges; ceux-ci, dans leur décisions, ne doivent s'inspirer que du fait et du droit examinés à la lumière de leur seule conscience. Ce principe-là a toujours été scrupuleusement observé en Belgique. C'est un honneur pour notre pays, dont la magistrature n'a, à cet égard, rien à envier au lustre dont jouit celle de la Grande-Bretagne. Le principe de la non-immixtion de l'exécutif dans le judiciaire a toujours joui d'une telle considération dans notre vie publique que certains, et non des moindres, en étaient arrivés à minimiser par trop l'autorité que le ministre de la Justice doit avoir sur les parquets en vertu de la loi du 18 juin 1896; à part le droit d'ordonner des poursuites reconnu formellement par l'article 274 du Code d'instruction criminelle et certain droit de conseil à donner avec une telle prudence que nombre de nos ministres n'avaient jamais osé s'en servir, on en arrivait peu à peu à l'effritement complet de cette autorité légale. Je crois cependant que cette tendance n'est pas conforme à ce qu'a voulu le législateur et que, toute réserve faite au sujet de l'indépendance du pouvoir judiciaire qui doit rester absolue, l'accent doit être mis un peu plus sur l'autorité que peut et doit même exercer le ministre de la Justice sur les parquets.

Pour ne pas créer une fissure dans le principe fondamental de l'indépendance du pouvoir judiciaire, il importe d'abord de bien mettre en relief que les membres du parquet ne sont pas exclusivement des magistrats, mais qu'ils sont aussi, pour une partie des attributions qui leur sont dévolues, des agents du pouvoir exécutif. Ils doivent notamment être considérés comme tels quand ils procèdent à l'ouverture ou au classement d'une poursuite — en daarover gaat het — «ou d'une instruction ainsi qu'à l'établissement des réquisitoires écrits y tendant. Ces actes-là relèvent de l'exécutif qui doit veiller à l'observation des lois en ayant recours, s'il échet, à la juridiction pénale. Je crois que c'est faute d'avoir mis suffisamment l'accent sur la notion du «bien commun» comme raison d'être de l'intervention du ministre de la Justice, qu'une certaine confusion et une trop grande timidité ont régné.

En la prenant au contraire comme base, toute cette matière s'éclaire d'une vive lumière. L'administration de la Justice, et plus spécialement la poursuite des infractions, intéresse au plus haut point le bien général et cela paraît être la raison pour laquelle, à la tête des parquets, le législateur a eu soin de placer un membre du pouvoir exécutif dont le devoir est de veiller à l'intérêt public.

Le bien commun exige d'abord que les infractions soient réprimées et c'est pourquoi l'article 274 du Code d'instruction criminelle donne explicitement pouvoir au ministre de la Justice de veiller à la répression de celles-ci et même de la provoquer. (...) Il serait préjudiciable au bien commun, dont il a la garde, de voir, pour le même acte, des personnes inquiétées dans certains ressorts et laissées indemnes dans d'autres. Cette seule considération me paraît un des fondements les plus solides du droit qu'a le ministre de la Justice de donner, sous forme de conseil et parfois même sous forme impérative, des directives aux parquets en toutes matières où ils sont amenés à agir en qualité d'agents du pouvoir exécutif».

Men verontschuldige dit ietwat lang citaat uit dit markant artikel. Maar ik denk dat de demonstratie haar nut had. Wie zal er in deze tijd, die eindelijk meer en meer milieubewust wordt, nog aan twifelen, dat sluikstortingen van giftige afval en al wat dergelijke aanslagen op ons aller leefmilieu bevordert, strafbare feiten zijn?

Jaren geleden hebben wij herhaaldelijk gepoogd het begrip meldplicht voor lucht-, water- en bodemverontreiniging een wettelijke vorm te geven. Reeds op 22 april 1969 diende ik in de Kamer het wetsvoorstel 361 in «betreffende het invoeren van de waarschuwingsverplichting bij gevallen van dreigend ernstig gevaar». We hernieuwden het voorstel verschillende keren bij elke nieuwe legislatuur. Maar het kwam toen nooit aan bod. Intussen heeft de idee zelf echter wel vordering gemaakt. Maar in deze kwestie gaat het niet om meldplicht bij accidentele lozingen. Hier betreft het illegaal storten en doelbewust storten van giftige afval. Niet de minste twijfel kan bestaan omtrent het strafbaar karakter van dergelijke handelwijze.

Des te erger zijn alle pogingen — en niet enkel pogingen — van beïnvloeding van ambtenaren met smeergeld om dergelijke stortingen te vergemakkelijken.

Het algemeen belang eist hier dus wel degelijk dat die inbreuken bestraft worden. Het is dus de taak van de minister erover te waken dat die manifeste inbreuken op het algemeen belang worden bestraft. Dit is niet in tegenspraak met het beginsel van scheiding der machten.

Er is mijns inziens nog een tweede mogelijke misvatting bij sommigen in deze aangelegenheid omtrent dat beginsel van scheiding der machten. Mag een gemeentelijke politicus of mogen gemeentelijke politici, een schepen of schepenen *in casu*, ter zake niet gedeckt door enig collegiaal besluit, dus in feite handelend in zijn of hun persoonlijke naam en daarbij zelfs de collegiale solidariteit verbrekend door collega's onwetend te houden van documenten en bevindingen, het gerechtelijk onderzoek op een dwaalspoor helpen brengen?

Hoe dan wel? Bijvoorbeeld, door het wekken van de illusie dat er een administratief onderzoek was, dat zich in de werkelijkheid beperkte tot een eenmalige summier ondervering van enkel lagere personeelsleden. Deze personeelsleden werden dan negen uur vooraf verwittigd dat ze zouden worden ondervraagd. Men stelde hun een reeks naïeve en vooral stereotiepe vragen, die leidden tot de ontdekking van fooien voor ... verkoop van recuperatiemateriaal of hulp bij het uit de modder halen van een vrachtwagen.

Wanneer het gerechtelijk onderzoek dit «document» dan mee als basis neemt komt men dan juist niet tot het omgekeerde resultaat van wat het beginsel van scheiding der machten in feite beoogt: de volledige onafhankelijkheid in optreden en onderzoekingsrecht van de rechterlijke macht? Verder rijst in dit verband een voor mij technische vraag naar de wijze van doorspelen of niet doorspelen — van samenwerking of gebrek aan samenwerking dus — tussen vaststellingen gedaan door de BOB, in het voorjaar van 1981 op de Hooge Maey en het onderzoek van het gerecht in het najaar van 1981, eveneens met betrekking tot overtredingen op de Hooge Maey. Zou dit kunnen heten — excuseer de ironie — scheiding van gerechtelijke machten?

En tenslotte blijft voor mij ook nog deze voorafgaandelijke vraag, waarom op 4 september 1981 in sommige kranten met grote titels het bericht gelanceerd wordt «dat het parket van Antwerpen overweegt vervolgingen in te stellen tegen K.S. wegens lasterlijke aantijgingen jegens openbare ambtenaren niet nader genoemd». Dit leidt tot intrekken door betrokkene van de affirmaties over smeergeld die hij aan de waarnemende gouverneur gedaan had, daar waar vandaag anno 1985, naar alle waar-

schijnlijkheid blijkt dat die affirmaties volkomen met de werkelijkheid strookten.

Anderen waarvan we wel de overdrijvingen uit de tekst weglaten beschreven de kern van het probleem dat wij toch eventjes moeten situeren als volgt: «De Hooge Maey is geen «gewoon» huisvuilstort. Zeker niet van de soort die we ons herinneren uit vroegere tijden, met in hoofdzaak organisch compost in een decorum van krijsende meeuwen met hier en daar een voddendraper als recyclage-element *avant la lettre*, maar waarbij de hinder voor de omwonenden zich beperkte tot de onfrisse geur en de overlast van de vele spontane of accidentele brandjes. De Hooge Maey is een stort waar ook industrieel afval terecht komt.

In principe wordt door de stad Antwerpen alle afval geweigerd dat giftig is of op de een of andere wijze een onmiddellijk voelbare hinder voor de omgeving veroorzaakt. Het industrieel afval op de Hooge Maey is afkomstig uit heel Vlaanderen en dus niet enkel uit het Antwerpse haven- of industriegebied, maar dit is natuurlijk wel de belangrijkste klant van het stort. Het gaat om vele honderden verschillende soorten afvalstoffen, die aanleiding kunnen geven tot talloze chemische verbindingen, waarvan vele reeds onmiddellijk giftig kunnen zijn. Het zit in de grond, het kan binnen onbepaalde tijd een nefaste invloed hebben op het grondwater. De precieze situering van de grondwaterafvoer, de richting en de snelheid van de stromingen en het mogelijke gevaar dat hieruit voortvloeit voor de drinkwatervoorziening worden op het ogenblik bestudeerd door de dienst hydrologie van de Vrije Universiteit Brussel. Niet allen Pidpa wint drinkwater in de nabijheid van het stort, ook tal van particulieren, vooral landbouwers, zijn voor putwater dat zij zelf en/of hun vee gebruiken, aangewezen op precies die geologische lagen die, naar nu blijkt, zeer zwaar vergiftigd zijn.

Hoe is men erin geslaagd een gerechtelijk onderzoek op een dwaalspoor te brengen?

In de herfst van 1981 werd een gerechtelijk onderzoek ingesteld naar het verstrekken van steekpenningen voor illegale en/of giftige stortingen op de Antwerpse stortplaats voor niet-giftig afval «De Hooge Maey».

De heer Bascour, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Dit onderzoek werd gesloten in februari 1982 en het dossier werd geklasseerd. Uit de gegevens thans in ons bezit blijkt dat van bij de aanvang dit onderzoek in een te beperkte richting georiënteerd werd, dat met bepaalde nochtans bij proces-verbaal vastgestelde overtredingen door welomschreven firma's blijkbaar nooit rekening werd gehouden, dat ondanks tegengestelde verklaringen de firma Coulier wel degelijk een voorkeurbehandeling genoot, dat één der belangrijkste elementen van het dossier een zogenaamd administratief onderzoek van de stad Antwerpen is, dat plaatshad in zeer speciale omstandigheden en zich beperkte tot hoofdzakelijk lagere personeelsleden, en dat op 11 februari 1985 tijdens de verenigde raadscommissies van de Antwerpse gemeenteraad en ook daarna nog uitdrukkelijk verklaard werd dat het in 1981 in tegenstelling met wat men steeds heeft voorgehouden, ook tegenover de ondervraagden, niet om een eigenlijk administratief onderzoek ging, maar slechts om een eenmalige oppervlakkige ondervraging waartoe door de betrokken schepen voor personeelszaken op 28 augustus 1981 opdracht werd gegeven, zonder collegiale beslissing, die op 31 augustus 1981 plaatshad en waarover op 2 september 1981 reeds een definitief eindverslag tot stand kwam. Noch in het college van 4 september 1981, noch in de gemeenteraad van 7 september 1981, waar Hooge Maey-interpellaties op de agenda stonden, werd van dit document gewag gemaakt. Ook in geen enkel daaropvolgend college of raad gebeurde dit. Ondanks de belofte dat men de gemeenteraad van de afloop van het onderzoek op de hoogte zou houden, kreeg niemand ooit een document ter zake in handen.

Bekijken we dit nu even meer in detail. Op 1 maart 1982 gaat de directeur van de dienst personeelszaken van de stad Antwerpen in opdracht van de schepen voor personeelszaken inzage nemen van de gerechtelijke bundel nr. F 1862/81. Wat stelt hij volgens zijn bewoordingen vast? «Op de buitenkant van de farde is geschreven «klasseren». In de bundel ligt het rapport van het uitvoerig onderzoek dat werd ingesteld door de inspecteur-generaal Smits op 2 en 3 september 1981. Een apart onderzoek werd ingesteld door de gerechtelijke politie.»

Dit door de betrokken directeur als «uitvoerig» bestempeld onderzoek is in hoofdzaak het document van 2 september 1981, dat in zijn aanvang een flagrante onwaarheid bevat, te weten «bij het begin van de ondervraging, nadat de identiteit was genomen, werd aan de betrokkenen medegedeeld dat zij waren opgeroepen ingevolge een administratief onderzoek, bevolen door het college van burgemeester en schepenen». Op 13 februari

1985 na nazicht door mij en de waarnemende adjunct-stadssecretaris blijkt dat ter zake geen enkele collegiale beslissing bestaat en de kwestie evenmin op de agenda van het college stond. Eveneens op 13 februari 1985 antwoordt de insteller van het onderzoek als volgt op de vraag hoe dat onderzoek tot stand kwam en hoe het werd afgesloten. «Op 28 augustus 1981, na de collegezitting, gaf de schepen voor personeelszaken aan de inspecteur-generaal opdracht zeer dringend en discreet de personeelsleden, die op de Hooge Maey tewerkgesteld waren, te ondervragen onder meer over het ontvangen van fooien. De ondervraging van de acht personeelsleden had plaats op 31 augustus 1981 op het stadhuis tussen 16 u. 45 en 20 uur en gebeurde door de inspecteur-generaal, bijgestaan door inspecteur Mannaerts van de dienst voor rationalisatie. Het verslag werd opgesteld op 1 september 1981 en op 2 september 1981 overhandigd aan de schepen voor personeelszaken.»

Op een andere desbetreffende vraag van mij betreffende het zogenaamd «aanvullend» verslag van 3 september 1981, antwoordt de stadssecretaris mij op 8 maart 1985: «Bovendien kan ik u mededelen dat het zogenaamd aanvullend verslag op het administratief onderzoek, de dato 3 september 1981, mij onbekend voorkomt. Bij grondige informatie is gebleken dat bij het onderhoud dat ikzelf, samen met inspecteur-generaal J. Smits, op 16 september 1981 had met gerechtelijk commissaris V. Rottier, samen met het verslag van administratief onderzoek en met de recapitulatiebladen, per ondervraagde, van de gestelde vragen en de antwoorden hierop, bijkomende informatie die door de heer Smits zou zijn geformuleerd, wellicht aan de heer Rottier werd overhandigd. Het college heeft daarom aan de procureur des Konings, met brief van 6 maart 1985, om inzage van het parketdossier gevraagd en desgevallend om een kopie van de documenten waar wij naar zoeken. Van zodra wij ervan in het bezit zouden komen, zullen wij ze u en alle raadsleden overmaken.» Op 14 maart wordt het «terugbezorgd» document dan toegezonden aan alle raadsleden ... samen met een document over de «sleutels».

De bewering — thans — van de toenmalige schepen voor personeelszaken dat hij het college had «ingelicht» in de collegezitting van 4 september 1981 strookt niet met de waarheid. Van het document van 2 september 1981 noch van dit van 3 september 1981 kregen de collegeleden inzage. Nochtans werden in het college van 4 september 1981 de antwoorden op de voor 7 september 1981 in de gemeenteraad aangekondigde interpellaties over de Hooge Maey voorbereid, maar dan zonder dat de andere collegeleden van het bestaan van dit document op de hoogte waren. Sommige conclusies van dit onderzoek waren nochtans van die aard om die collega's te interesseren. Ze strekten veel verder dan het louter personeelsaspect en sloegen op organisatie van en controle op de Hooge Maey. Maar ze werden niet medegedeeld. Merkwaardig is ook nog de volgende passus in het verslag van het onderzoek: «Daar de betrokkenen sedert maandag in de loop van de dag reeds wisten dat zij 's avonds voor onderzoek en ondervraging op het stadhuis waren opgeroepen, mag wel worden verondersteld dat er op de stortplaats onderling van gedachten is gewisseld hoe men ging reageren op mogelijke vragen, die zouden kunnen worden gesteld.» De antwoorden zijn dan ook nagenoeg alle identiek.

Het gerechtelijk dossier nr. F-1862/81 bevat volgens de directeur voor personeelszaken in zijn verslag van 1 maart 1982 dan verder: «Een proces-verbaal van 3 november 1981, vijf processen-verbaal van 4 november 1981 en één proces-verbaal van 23 november 1981. De eerste zes processen-verbaal betreffen beperkte bekentenissen over fooien van personeelsleden. In het zevende proces-verbaal verklaart een opkoper van Hoboken dat hij twee en een half jaar naar de stortplaats komt, driemaal per week om er afvalprodukten voor wederverkoop uit te zoeken en hij betaalt hiervoor sinds begin 1979 maandelijks gemiddeld 20 000 frank. Hij weet dat dat geld wordt verdeeld onder een zestal personeelsleden die aldaar werken.

We weten dat op vragen van de heer Rottiers, commissaris bij de gerechtelijke politie, de dienst openbare reiniging van de stad Antwerpen in oktober 1981 antwoordde over de werkwijze gevolgd op de Hooge Maey. Op de precieze vraag over «gebruikelijke faciliteiten die zouden worden toegestaan aan de firma Coulier» werd als volgt geantwoord: «De firma Coulier verzekert, in opdracht van het stadsbestuur, het transport van het overgeslagen vuil — dit is vuil dat niet kan vermalen worden — van de breekmoleninstallatie naar de stortplaats de Hooge Maey. Het betreft circa 25 000 ton per jaar. Aangezien dit transport voor eigen gebruik wordt uitgevoerd wordt tamelijk soepel gewerkt. Aan deze firma worden geen andere faciliteiten toegestaan.»

Dit strookt niet met de werkelijkheid. Immers, ten eerste, reeds op 5 mei 1981 werd door de havenpolitie een sluikstorting vastgesteld op

de stortplaats de Hooze Maey van een tankwagen van de firma Coulier. In de loop van de avond had een patrouillewagen een sluikstort betrapd op de Hooze Maey. De voerder werd met zijn wagen voorgeleid. Het betrof een tankwagen van de firma Coulier die een slijkerig produkt bevatte. Aanvankelijk beweerde de voerder geen papieren over zijn lading te hebben, later werd een vrachtbrief voorgelegd zonder stempels of handtekeningen. De vrachtbrief vermeldde als lading: residu filterzand dat afkomstig was van het bedrijf Van der Kooy, Pijnakker in Nederland. Het was de tweede lading die werd opgehaald — de eerste werd op 4 mei 1981 omstreeks 14 u. 45 op de Hooze Maey gelost. De voerder beschikte over een sleutel om toegang te krijgen tot de stortplaats.

Een officieel staal in viervoud werd genomen: één exemplaar voor de eigenaar — in dit geval Coulier —, één exemplaar voor informatieve analyse door het Provinciaal Instituut voor hygiëne en één exemplaar voor eventuele officiële analyse door het ministerie van Volksgezondheid, en verzegeld. De firma Coulier werd gevraagd een verantwoordelijke te laten komen. In plaats daarvan werd de hoofdmekaniker gestuurd. De procureur des Konings werd verwittigd maar liet de tankwagen niet langer vasthouden.

Ten tweede, reeds in een brief van 11 april 1978 — brief die tijdens een proces tijdelijk onvindbaar was — aan het gemeentebestuur van Deurne, uitgaande van twee transportfirma's staat wat volgt: «De best toegankelijke plaatsen voor de vrachtwagens op het stort worden gereserveerd voor de wagens van de firma Coulier; onze wagens worden een losplaats aangewezen waar vastrijden en stukken maken aan het materieel gegarandeerd is. De toegang tot het stort werd ons ontzegd tussen 12 uur en 12 u. 30 en dit vanaf 10 april 1978 dit terwijl de wagens van de firma Coulier zonder onderbreking tijdens de middag op het stort mogen lossen. We verzoeken u beleefd deze stortregeling grondig te onderzoeken.»

Uit een nieuw uit 1985 daterend tussentijds verslag van het nieuw administratief onderzoek stad Antwerpen blijkt anderzijds: «Zogenaamde «zandwagens» — met afdek materiaal — reden zonder controle en zonder stortvergunning ongelimiteerd de stortplaats op. Pro deze handelwijze werd aangevoerd dat men op die manier gratis kon beschikken over de noodzakelijke afdekspecie. Deze zandwagens en de wagens van de firma Coulier, waarmee de stad gecontracteerd had voor afvoer van de breekmolens naar Terhagen — later Hooze Maey — werden door de dienst stadsreiniging als routinevrachten beschouwd. Zij ondergingen geen controle. Na 16 u. 15 was geen stadspersoneel meer aanwezig op de Hooze Maey. Toch werd door de dienst stadsreiniging aan Coulier vrij de mogelijkheid geboden om te beschikken over een toegang op Hooze Maey, wederom zonder controle. Deze firma kon dus «ander» vuil tussen huisvuil «verwerken», vermits zij steeds met eigen personeel werkte. Toen bekend werd dat de firma Coulier zich blijkbaar had beziggehouden met probleemstoringen te Brecht, die dan zoals uit notities van de politie van Brecht blijkt, mogelijkerwijze terecht kwamen op de Hooze Maey, werden er geen bijzondere onderrichtingen verstrekt.» Is het ook aan de hand van recente feiten niet duidelijk dat M. Coulier blijkbaar langs diverse kanten goed «beschermd» wordt?

Ik kom dan tot mijn «technische» vraag: hoe is de samenwerking tussen BOB en gerechtelijk onderzoek?

Op 16 februari 1981 wordt door de bijzondere opsporingsbrigade van de rijkswacht een onderzoek ingesteld in verband met het mogelijk storten van giftige afval op de stortplaats, de Hooze Maey. Het onderzoek gaat uit naar de werkzaamheden van Amoco Fina, producent, en Van Den Bosch en Smet Jet, transporteurs.

De agent van de BOB was in het bezit van een bevel van onderzoeksrechter Coppenolle. Resultaten van dit onderzoek zijn ons persoonlijk tot op heden niet bekend. De oorzaak van dit BOB-onderzoek echter wel: het overlijden van een kind te Boechout. Het stierf in het academisch ziekenhuis van Gent. Wekenlang bloedde het uit de neus. Het medisch rapport spreekt over aantasting van het beendermerg. In de urine werden benzeen gevonden. Professor Aubin Heyndrickx zegt dat het kind gestorven is aan een vergiftiging tengevolge van het verwarmen van landbouwserres met toxisch afval.

Uit een intussen berucht geworden document — de minister zal wel weten wat ik bedoel, de zaak Martin Coenen, waar zoveel rond te doen is geweest —, een Pro-Justitia van de BOB uit dezelfde periode, blijkt immers dat «diverse afvalstoffen waaronder giftige, zijn gebruikt om bedrieglijk onder steenkolen te worden vermengd» en verder «dat de

directeur van de firma Amoco Fina te Antwerpen van deze feiten op de hoogte moet geweest zijn en er door het bewust toeleveren van giftige afval, afkomstig van zijn firma, aan EMK-RTM daadwerkelijk aan heeft meegewerkt». Heeft het gerechtelijk onderzoek in het najaar van 1981 rekening gehouden met de eventuele bevindingen van het BOB-onderzoek in februari 1981?

In de Antwerpse gemeenteraad van 7 september 1981 antwoordde ik, in vervanging van mijn collega voor Leefmilieu en na diverse contacten met de procureur des Konings in verband met het Nederlandse Unischandaal en eventuele lozingen in de Antwerpse dokken, wat het gerechtelijk onderzoek betreft als volgt: «In Nederland werden verschillende directieleden van een afvalverwerkingsbedrijf aangehouden. Dit bedrijf wordt ervan verdacht geknoeid te hebben bij de verwerking van chemische afval. Naar aanleiding van deze arrestatie is ook melding gemaakt van lozingen van giftige afval in de Antwerpse dokken.

Laat ik eerst duidelijk stellen dat deze zaak volledig in handen is van het Nederlandse en het Belgische gerecht. Als de Belgische gerechtelijke instanties ons nog geen informatie kunnen verstrekken, dan zijn ook wij aangewezen op de berichten die hierover verschenen zijn in de pers naar aanleiding van een persconferentie gehouden door de Nederlandse gerechtelijke instanties. Het heeft niet ontbroken aan pogingen om meer te weten te komen. Zowel het stadslaboratorium als ikzelf hebben contact gehad met de procureur.

Ik kan u echter ook niets mededelen als men mij niets gezegd heeft en het stadslaboratorium kan geen onderzoeken doen als het geen precieze gegevens krijgt. Dat moet hier zeer duidelijk worden gesteld. Bij het onderzoek worden de Belgische gerechtelijke diensten waarschijnlijk geassisteerd door het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid te Brussel, scheikundige inspectie. Uit berichten blijkt dat het onderzoek zich toespitst in twee richtingen enz.» Einde citaat.

Om de vermijden dat dit betoog te lang zou worden, wil ik u hier de verdere details van dat onderzoek besparen.

Over wat daarna echter met dat gerechtelijk onderzoek van Belgische zijde gebeurd is, heb ik nooit nog iets vernomen. Wordt ook dat onderzoek geklasseerd? Vermoedelijk wel. Maar rijst in het licht van recenter gegevens, onder meer de artikelenreeks «Gif in Vlaanderen» van 1984 in het weekblad *Humo* niet de vraag, of er langs Amoco Fina om geen bindingen waren tussen Uniser en ... de Hooze Maey? In totaal zouden bepaalde transacties tussen Amoco Fina en Uniser 100 miljoen frank overschreden hebben. Bijna alle afval van het Antwerpse en van de Kempense industrieën, zegt men in die artikelenreeks, ging naar Uniser. Weet men daar iets over? Werd dat «gecheckt»?

Alvorens te concluderen moet ik toch nog iets zeggen over de overbelasting van het gerecht en over het gebrek aan voldoende gerechtsexperten.

Op 1 september 1982 hield procureur-generaal C.J.G. Verheggen op de plechtige openingszitting van het Hof van beroep te Gent een opgemerkte rede op het thema «Beschouwingen bij het beleid van het openbaar ministerie». Het probleem van de intussen wel stilaan gekende «gerechtelijke overbelasting» — of wat in de regeringsmededeling van 15 maart 1985 genoemd wordt op bladzijde 27 «achterstand van het gerecht» — wordt er gekoppeld aan het opportuniteitsprincipe: het openbaar ministerie dat beslist of het al dan niet strafvervolgingen instelt, terwijl het legaliteitsprincipe in beginsel de vervolging van alle misdrijven inhoudt.

Het zou ons in het kader van deze interpellatie te ver leiden daar ten gronde op in te spelen. Maar we zijn ons ten volle bewust van de enorme moeilijkheden waarmede het gerecht kampt om zijn taak nog naar behoren te kunnen vervullen. We zullen dus de laatste zijn om de steen te werpen naar hen die dit zeker niet verdienen, omdat ze met beperkte middelen hun best doen.

De regeringsmededeling van 15 maart 1985 zelf spreekt op bladzijde 26 van «archaïsche middelen» en «ambachtelijke omstandigheden». In de bespreking van de begroting van Justitie deze week, heeft collega Boel dit thema ook behandeld. In dit verband toch nog één punt: ook het nijpend tekort aan voldoende gekwalificeerde en betrouwbare experts, zal wel zijn rol spelen.

In de Hooze Maey-context in dat verband toch nog een meer dan pikant detail: een der aangehouden hogere ambtenaren, een ingenieur van de stad Antwerpen, trad op te Schelle als «gerechtsdeskundige» op verzoek van de advocaat van het containerbedrijf Van Den Bosch naar

aanleiding van een geschil tussen het gemeentebestuur van Schelle en dit containerbedrijf Van Den Bosch, toevallig ook « werkzaam » op de Hooge Maey!

Ik kom nu tot mijn besluit.

Negen jaar lang, van 1968 tot 1976, hebben wij meegewerkt aan conceptie en uitbouw met een uiterst beperkt kader van het Antwerps « Centrum tegen lucht- en waterverontreiniging », een der eerste praktische milieuverdedigende instrumenten in dit land.

In die periode hebben we ook herhaaldelijk gepoogd te komen tot een vlotte samenwerking tussen het gerecht en het CLW, met de bedoeling, onder meer, aan dit CLW een zekere politionele bevoegdheid te geven waardoor sneller en doeltreffender zou kunnen worden opgetreden. Anderen hebben die taak na mij met zorg verder gezet. Maar het is een moeilijk werk, een werk van lange adem.

Maar plots komt dan aan het licht dat in de voor de milieuproblematiek zo belangrijke Hooge Maey-zaak, door misleiding van het gerechtelijk onderzoek vier precieze jaren verloren zijn gegaan. De stad Antwerpen heeft zulks bij het miljard frank aan inkomsten gekost. De schade aan de bodem in een grote zone en aan het ondergronds hydrografisch net wordt thans wetenschappelijk bestudeerd, maar is voorlopig zelfs niet te ramen.

De publieke opinie hoopt dat in deze aangelegenheid uiteindelijk recht zal geschieden, de volksgezondheid ten bate. Van de minister verwachten we dat hij ter zake precieze instructies zal geven. Het gaat niet om het geven van fooien voor het zoeken naar rood koper of ander recuperatiemateriaal, ook niet over fooien om een vrachtwagen uit het slijk te trekken. Het gaat om smeergelden — belangrijke smeergelden — aan topambtenaren en om de verantwoordelijkheden ter zake van firma's. Het gaat om illegale stortingen, om giftige stortingen, om storting van grotere hoeveelheden dan aangegeven. Het gaat om een breed, alomvattend onderzoek, dat niets en niemand uit de weg gaat.

Optreden ter zake, scherp optreden is in het belang van de echte veiligheid van de burger in dit land. (*Applaus op sommige socialistische banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Van Puymbroeck.

Mevrouw Van Puymbroeck. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil, kort, alleen zeggen dat ik van ganser harte de uiteenzetting van de heer Geldolf steun.

Volgens de gegevens die in het bezit zijn van Agalev en van de gemeenteraadsleden van Antwerpen, stemt wat de heer Geldolf heeft gezegd volledig overeen met de waarheid. Ik kan er misschien nog een paar kleine details aan toevoegen. In Antwerpen werden bijvoorbeeld 54 stortingen door de firma Coulier genoteerd. Wij hebben bewijzen van 680 stortingen in ons bezit. Zij werden ons bezorgd door de Nederlandse firma die het vervoer deed. Alleen reeds dit feit bewijst dat er vervalst werd gestort, wat de stad Antwerpen miljoenen heeft gekost.

Voorts wil ik nog zeggen dat toen wij op 12 juni 1984 vroegen dat de stad zich burgerlijke partij zou stellen, de gemeenteraad en het college dit niet konden aanvaarden. Ondertussen is dit op 26 maart 1985 wel gebeurd. Dit is weer een bevestiging van de stelling die de heer Geldolf hier heeft ontwikkeld.

Mijnheer de minister, wij vragen dat u al het mogelijke zou doen om in deze zaak het gerecht ertoe aan te moedigen om objectief en eerlijk zijn taak te vervullen zoals dit tot nu toe gebruikelijk was in dit land. Het gaat hier niet om een kleinigheid, maar om een fundamentele zaak die de hele bevolking aanbelangt. (*Applaus op sommige socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Gol, Vice-Premier ministre.

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice, du Commerce extérieur et des Réformes institutionnelles. — Monsieur le Président, je souhaite faire deux remarques préalables.

Tout d'abord, je regrette que l'honorable M. Geldolf ait interpellé à propos d'une affaire dont il a eu à connaître comme membre du collège échevinal et du conseil communal de la ville d'Anvers, mais je n'ai pas à intervenir à ce sujet, car il s'agit d'un problème de déontologie qui dépend du Président du Sénat.

M. Geldolf. — J'ai dit clairement que je n'ai pas eu à connaître de cette affaire en tant que membre du collège échevinal. Vous étiez en conversation à ce moment-là et ne m'écoutez pas.

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice, du Commerce extérieur et des Réformes institutionnelles. — Non seulement, je vous ai parfaitement entendu, monsieur Geldolf, mais vous avez eu la courtoisie de me remettre votre texte, que j'ai consulté. Je sais donc parfaitement de quoi il s'agit et quel est le sujet que vous traitez.

Je regrette que ce problème sérieux, vous le soulevez sur base d'un incident mineur survenu au cours de la séance. Je répète que je regrette — ce ne sont pas que des regrets — que vous ayez cru devoir interpellé à la tribune du Sénat au sujet d'une affaire dont vous avez eu à connaître en votre qualité de mandataire communal et dans le cadre d'une polémique à laquelle vous êtes indiscutablement mêlé. Cela relève de l'appréciation du Président du Sénat et de la vôtre propre.

Finalement, chacun, et c'est la nature même de la déontologie, l'apprécie pour lui-même sous réserve de l'appréciation par le corps qui secrète cette déontologie.

Vous avez fait ensuite, une longue citation relative au problème de l'indépendance des parquets et, de façon plus générale, de l'indépendance du pouvoir judiciaire.

Je n'ignore pas que le Code d'instruction criminelle donne au ministre de la Justice le pouvoir d'ordonner des poursuites dans le cas où il l'estime nécessaire. C'est ce qu'on appelle l'injonction positive du ministre de la Justice aux parquets.

Je n'ignore pas non plus que, de façon générale, il y a autorité du ministre de la Justice sur les parquets. Le Code d'instruction criminelle stipule en toutes lettres que « les parquets exercent leur mission sous l'autorité du ministre de la Justice ».

M. Leemans reprend la présidence de l'assemblée

Par contre, la doctrine et la jurisprudence quasi unanimes interdisent au ministre de la Justice l'injonction négative aux parquets et lui recommandent de se préoccuper avec la plus grande prudence de cas individuels qui sont de la responsabilité du pouvoir judiciaire.

Nous avons d'ailleurs déjà débattu à plusieurs reprises de ce problème en commission de la Justice et en séance publique, à l'occasion de la discussion de certains budgets.

A cet égard, je vous demande de relire les travaux parlementaires du Sénat et de la Chambre, notamment l'excellent rapport de notre collègue, le député Georges Mundeeler, au sujet d'une proposition de loi de Mme Detiege sur l'interruption volontaire de grossesse. Le problème des relations entre le ministre de la Justice et les parquets a été traité dans toute son ampleur et sous toutes ses faces.

Je n'ai pas l'intention de revenir ici sur ce dossier complexe, sans pour autant omettre de réaffirmer que j'ai l'intention — politique que j'ai pratiquée près de quatre ans — d'user de l'injonction positive avec la plus grande parcimonie et de m'interdire les injonctions négatives tant que le Parlement n'aura pas tranché clairement la question et ne serait pas éventuellement revenu sur une tradition connue dans notre pays depuis plusieurs décennies et qui interdit au ministre de la Justice de donner des injonctions négatives aux parquets.

Je terminerai en disant que l'auteur que vous avez cité à cet égard, est certainement fort minoritaire, pour ne pas dire extrêmement isolé, dans la doctrine belge de droit judiciaire.

J'en viens à présent au problème de fond que vous avez soulevé. Je veux vous répondre en me limitant à des faits et sans porter aucun jugement sur le fond de l'affaire puisque celle-ci continue, actuellement, à faire l'objet d'une enquête judiciaire et qu'il appartient donc au pouvoir judiciaire de tirer au clair l'ensemble de l'affaire. Je me limiterai donc aux faits et m'interdirai toute appréciation.

A l'automne 1981 une enquête judiciaire a été ouverte sur des pots-de-vin qui auraient été donnés pour des décharges illégales de déchets toxiques sur le dépotoir pour déchets non toxiques « De Hooge Maey » à Anvers.

En février 1982, l'enquête a été close une première fois et le dossier a été classé.

Des informations dont nous disposons actuellement il apparaît: 1° Que depuis le début, cette enquête a été orientée dans une direction trop restreinte; 2° Qu'il n'a pas été tenu compte, malgré des constatations faites par procès-verbal de certaines infractions commises par des firmes bien déterminées; 3° Que malgré des déclarations contraires, une firme avait joui d'un traitement de faveur; 4° Qu'une prétendue enquête administrative, effectuée par la ville d'Anvers ...

Je vous prie de m'excuser, mais je pense que je suis en train de lire votre interpellation, monsieur Geldolf, et non ma réponse.

M. Geldolf. — Tant mieux si je vous ai convaincu !

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice, du Commerce extérieur et des Réformes institutionnelles. — Ne vous réjouissez pas trop vite !

M. le Président. — Nous sommes tous un peu fatigués. (*Sourires.*)

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice, du Commerce extérieur et des Réformes institutionnelles. — C'est bien vrai, monsieur le Président.

Des renseignements fournis par les autorités judiciaires, il ressort qu'en 1981, le procureur du Roi d'Anvers a procédé à une information concernant certaines pratiques ayant trait à la décharge communale « De Hooge Maey ».

Bien qu'il devait ultérieurement apparaître que la ville elle-même avait déjà procédé à une enquête administrative, elle n'avait pas déposé plainte ni dénoncé des infractions au parquet.

Ce n'est pas tout à fait par hasard que le procureur du Roi a eu connaissance d'éventuelles infractions par une lettre qu'un entrepreneur a adressée à la députation permanente de la province d'Anvers et dans laquelle celui-ci faisait allusion à des pots-de-vin à propos du dépôt d'immondices au « Hooge Maey ».

Le procureur du Roi a décidé d'ouvrir une information, qu'il a confiée à la police judiciaire d'Anvers.

A la suite d'une série de missions, dont les premières datent du 7 septembre 1981, des renseignements ont été recueillis auprès de l'administration provinciale d'Anvers et auprès de la ville d'Anvers.

Au cours de l'information, une personne interrogée a déclaré qu'il circulerait des doubles des clefs de portes d'accès au « Hooge Maey », ce qui aurait permis aux transporteurs de déposer des déchets également en dehors des heures normales. La possession de ces clefs n'aurait même pas été nécessaire, étant donné qu'il existait d'autres chemins d'accès, ouverts à tout un chacun. Des éléments plus précis n'ont pas pu être découverts à l'époque.

Le procureur du Roi a néanmoins décidé de poursuivre l'information. Il s'agissait évidemment d'une affaire délicate puisque diverses mesures devaient être prises afin de protéger l'enquête d'une part, et d'éviter la désorganisation des services communaux par l'intervention de la Justice, d'autre part.

Un agent chargé de la surveillance du « Hooge Maey » et d'autres membres du personnel ont été interrogés.

Des documents de l'enquête administrative et des interrogatoires effectués par la police judiciaire, il est apparu que des matières déposées, encore en état d'être utilisées ou vendues, étaient triées et vendues. Le produit de ces ventes était collectivement partagé. Les déclarations faites au sujet de l'importance des montants différaient. Le surveillant qui gérait la caisse disait que c'était chaque mois plus ou moins 2 500 francs pour chacun. Parfois, on recevait aussi des récompenses pour dégager des camions qui s'étaient coincés.

Un ferrailleur a également été interrogé. Il a reconnu que, depuis deux ans et demi, il recevait de la ferraille provenant de la décharge et pour laquelle il payait mensuellement aux différents membres du personnel un montant total d'environ 20 000 francs.

Le parquet a estimé pouvoir classer sans suite l'affaire le 18 décembre 1981, étant donné qu'il n'avait pas été découvert de faits graves et que l'autorité administrative était tout à fait au courant, mais ne déposait pas plainte ni ne dénonçait les faits. Cependant, il a communiqué au fisc les indices graves constatés en matière de détournements d'impôts, et ceci par application de l'article 235, paragraphe premier, du Code d'impôts sur les revenus.

Des dépôts clandestins ayant été constatés au « Hooge Maey », notamment le 21 novembre 1984, une nouvelle instruction a été ouverte. Les dépôts clandestins étaient possibles soit grâce à des mentions incomplètes ou fausses sur les lettres de voitures, soit grâce à la non-délivrance des lettres exigées. Les chargements mêmes n'étaient pas contrôlés. Il arrivait fréquemment que le responsable ne transmette pas les lettres de voitures au service de nettoyage de la ville d'Anvers et ces lettres étaient simplement détruites. La ville d'Anvers a subi un préjudice pour plusieurs

dizaines de millions suite à la non-facturation des déchets déposés. Il y a plusieurs firmes impliquées dans les dépôts clandestins.

Afin de permettre les dépôts clandestins, les fonctionnaires compétents étaient corrompus. C'est surtout le cas pour le surveillant de la décharge et pour l'ingénieur responsable du service de nettoyage de la ville. La corruption se faisait par des pots-de-vin, des repas coûteux, des cadeaux, etc. Deux fonctionnaires communaux et deux responsables de firmes privées ont été arrêtés. Cette instruction se poursuit et le tribunal devra se prononcer sur la culpabilité des inculpés.

Il ne m'appartient pas de répondre en ce qui concerne l'enquête administrative menée par la ville d'Anvers.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, ik kan de minister geruststellen; het korte intermezzo, waarin hij per vergissing als antwoord een deel van mijn tekst las, is geen nieuw feit. Ik heb iets dergelijks nog eens meegemaakt in de Kamer van volksvertegenwoordigers toen bij een mondelinge vraag minister Califice eerst de vraag herlas en pas nadien het antwoord. Het is dus niet voor het eerst dat zo iets gebeurt.

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice, du Commerce extérieur et des Réformes institutionnelles. — L'introduction de votre note ne comportant aucun fait contestable, je n'ai finalement rien dit que je n'aie pu confirmer dans la suite de mon intervention.

De heer Geldolf. — Mijn interpellatieaanvraag werd een tijdje geleden ingediend, maar sindsdien hebben zich nog nieuwe feiten voorgedaan. Ik heb de minister dan ook vandaag de tekst van mijn interpellatie gegeven zodat hij deze ten minste kon lezen. Ik neem aan dat hij vandaag niet op alle elementen kan antwoorden, maar het zou onvergeeflijk zijn geweest indien ik, nieuwe feiten kennende, sinds mijn aanvraag, deze vandaag niet zou hebben medegedeeld.

Er zijn een aantal dingen waarop ik toch nog graag antwoord zou krijgen. Als de BOB een onderzoek instelt in het voorjaar van 1981 en het gerecht in het najaar 1981, kan het gerecht dan geen kennis nemen van de bevindingen van de BOB? Het lijkt mij toch normaal dat er een wisselwerking is tussen beide.

Voorts heb ik aangehaald dat een van de aangehoudenen, waarover ook de minister gesproken heeft, in de zaak-Van Den Bosch contra Schelle toevallig een gerechtsdeskundige was. Dit wijst op het feit dat voldoende gerechtsdeskundigen blijkbaar ontbreken in een materie waarvoor wij toegeven dat ze zeer gespecialiseerd is.

Tijdens de voorbereiding tot een desbetreffende interview met de RTB kwam het op een bepaald ogenblik tot een taalkundige discussie, namelijk wat de vertaling en het verschil betreft tussen fooien en smeergeld. *Pourboires et pots de vin, il y a une différence, n'est-ce pas, monsieur le ministre?* Wat moest worden gezocht op De Hooge Maey waren geen fooien, maar smeergeld. Wat moest worden gezocht, is niet recuperatiemateriaal, dat door een handelaar in schroot uit Hoboken werd opgehaald, maar giftig afval die de volksgezondheid schaadt. Daarover ging het.

Het verheugt mij dat de minister een aantal zaken heeft meegedeeld die ik niet wist, onder andere de fiscale implicaties. Dit zijn nieuwe elementen in het dossier die ik in de toekomst ook zal bekijken. Zoals ook het niet tijdig burgerlijke partij stellen door de stad Antwerpen.

De minister heeft ook meegedeeld wat al zeker is in het gerechtelijk onderzoek dat op het ogenblik aan de gang is. Er zijn echter nog twee punten. In zijn inleiding sprak de minister over *injonction positive* et *injonction négative*. Ik zal hierover niet discussiëren. Het spreekt vanzelf dat in het door de minister aangehaald geval van abortus, in afwachting dat de desbetreffende strafbepalingen uit het Strafwetboek verdwijnen, de negatieve injunctie, die eventueel wordt gegeven aan de procureur, in een andere richting speelt.

Wat ik echter heb willen aantonen met het citaat van een jurist, van wie de minister beweert dat hij in de minderheid is — ik kan daarover niet oordelen, want ik ben geen jurist —, is dat het evident is dat wanneer het algemeen belang geschaad wordt, de minister positieve injuncties moet geven om op te treden. De minister knikt, dus hij beaamt dit. Hier wordt de volksgezondheid geschaad. Als de minister van mening is dat het onderzoek te beperkt was of is of nu zou zijn, moet hij zeggen dat de gerechtelijke diensten niet moeten zoeken naar rood koper, maar naar giftig afval. Dat is de diepe betekenis van de wet.

Indien u in tweede orde zegt — misschien is het omdat u niet aandachtig heeft geluisterd — ...

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice, du Commerce extérieur et des Réformes institutionnelles. — L'injonction positive consiste à déclencher les poursuites, mais le ministre ne peut intervenir à chaque stade de l'enquête, même lorsqu'il déclenche la poursuite par une injonction positive. Le ministre n'a, en aucun cas, l'autorisation de faire des injonctions à répétition qui lui permettraient, à chaque stade, de jouer le rôle de ministère public ou de juge d'instruction.

Il n'y a donc aucune raison, même si c'était mon souhait, de faire d'injonction positive dans le cas présent puisque la poursuite est en cours. Il appartient maintenant à ceux qui en ont la charge — ce n'est pas le ministre, mais le ministère public, c'est un des principes fondamentaux de notre droit — de poursuivre et d'orienter la poursuite dans le sens découlant des constatations progressivement faites.

M. Geldolf. — Je ne veux nullement dire qu'il est de votre rôle, monsieur le ministre, d'intervenir à chaque stade, mais étant donné qu'en 1981 et en 1982, l'affaire a été classée et qu'il est actuellement démontré qu'on enquêtait dans un domaine beaucoup trop restreint, vous auriez dû, à ce moment-là et peut-être l'avez-vous fait, intervenir pour inciter à élargir l'enquête.

Au début de la nouvelle enquête, le procureur avait désigné le même commissaire qu'en 1981. Quelque temps après, on l'a remplacé, ce qui constitue déjà une bonne réorientation.

J'estime qu'il appartient au ministre, au vu de la comparaison entre les deux enquêtes, de juger s'il doit ou non donner des injonctions positives.

Ik kom dan tot de eerste opmerking. Ik meen te hebben gehoord dat u heeft gezegd:

Je regrette que M. Geldolf intervienne dans une histoire où il a eu à connaître comme membre du collège ou du conseil communal. C'est bien ce que vous avez dit, monsieur le ministre?

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice, du Commerce extérieur et des Réformes institutionnelles. — Oui.

De heer Geldolf. — Ik moet daarop het volgende antwoorden; dat staat trouwens zeer uitvoerig in mijn tekst en het komt ook voor in teksten die elders zijn uitgesproken. Een lid van het college is collectief verantwoordelijk. Daarover zijn wij het eens. Alleen de burgemeester is verantwoordelijk voor de politie buiten het kader van het college en van de gemeenteraad.

Maar een lid van het college is enkel verantwoordelijk voor die feiten welke beslist zijn bij collegiale beslissing, waarin de solidariteit inderdaad speelt, en die hem bekend zijn. Hij is niet verantwoordelijk voor een individuele beslissing van een lid van het college die op eigen houtje die beslissing heeft genomen.

Dat is mijn repliek. Voor het overige ben ik tevreden met uw antwoord, omdat er blijkbaar toch een zwenking in de goede richting is gebeurd. (Applaus op sommige socialistische banken.)

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE ORGANIEKE BEPALINGEN TER AANVULLING VAN DE WET VAN 23 DECEMBER 1963 OP DE ZIEKENHUIZEN BETREFFENDE HET BEHEER VAN DE ZIEKENHUIZEN EN HET STATUUT VAN DE ZIEKENHUISGE- NEESHEREN

Hervatting van de naamstemming

PROJET DE LOI COMPLETANT LA LOI DU 23 DECEMBRE 1963 SUR LES HOPITAUX ET PORTANT DES DISPOSITIONS ORGA- NIQUES RELATIVES A LA GESTION DES HOPITAUX ET AU STATUT DES MEDECINS

Reprise du vote nominatif

De Voorzitter. — Dames en heren, conform het laatste lid van artikel 28 van ons reglement, moeten wij thans de naamstemming hervatten

over het ontwerp van wet houdende organieke bepalingen ter aanvulling van de wet van 23 december 1963 op de ziekenhuizen betreffende het beheer van de ziekenhuizen en het statuut van de ziekenhuisgeneesheren.

Conformément au dernier paragraphe de l'article 28 de notre règlement, nous reprenons le vote nominatif resté sans résultat sur le projet de loi complétant la loi du 23 décembre 1963 sur les hôpitaux et portant des dispositions organiques relatives à la gestion des hôpitaux et au statut des médecins hospitaliers.

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

90 membres participent au vote.

90 leden nemen deel aan de stemming.

89 votent oui.

89 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, le Sénat n'est pas en nombre.

Derhalve is het quorum niet aanwezig.

Otn participé au vote:

Hebben aan de stemming deelgenomen:

MM. Aerts, Aubecq, Bascour, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Coen, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, de Bruyne, T. Declercq, Decléty, De Coster, Dehaene, Deleecq, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Demuyter, Deprez, Descamps, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagother, François, Geens, Gerits, Gijss, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Mmes N. Maes, MM. R. Maes, Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Edg. Peetermans, P. Peeters, Poma, Pouillet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandekerckhove, Vandenabeele, Van den Broeck, Van der Elst, Vandermarliere, Vande-meulen, Vandezande, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Ooteghem, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Wintgens et Leemans.

S'est abstenue:

Heeft zich onthouden:

Mme Van Puymbroeck.

Etaient excusés:

Waren verontschuldigd:

MM. Adriaenssens, Belot, Cuvelier, C. De Clercq, De Kerpel, Friedrichs, Férier, Houben, Luyten, Minet, Op 't Eynde, Trussart et Wyninckx.

Etaient absents:

Waren afwezig:

MM. Akkermans, Basecq, Bens, Boel, Capoen, Close, Mme Coorens, MM. Coppens, Cudell, De Baere, De Bremaeker, Debussier, de Clippele, De Coninck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroove, Dehousse, Delcroix, Delmotte, Mme De Pauw-Devean, MM. De Rouck, De Seranno, Désir, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opendenbosch, MM. Donnay, Draulans, Egemeers, Eicher, Geldolf, Gevenois, R. Gillet, Goossens, Grosjean, Hiernaux, Hismans, Hoyaux, Hubin, Humblert, Jandrain, Knuts, Lagasse, Lahaye, Lallemand, Leclercq, Lepaffé, Lowis, Lutgen, Marmenout, Matthys, Moureaux, Mouton, Paque, Péciaux, J. Peetermans, W. Peeters, Poulain, Mmes Remy-Oger, Saive-Boniver, MM. Seeuws, Spitaels, Thys, Toussaint, Uyttendaele, Vandenhaute, Vandenheve, Vanderborgh, Van Der Niepen, Vandersmissen, Van In, Vannieuwenhuyze, Van Roye, Vercaigne et Windels.

De Voorzitter. — Dames en heren, uit de stemming blijkt dat het quorum andermaal niet bereikt is.

Le vote fait apparaître que le Sénat n'est à nouveau pas en nombre.

Luidens het reglement van de Senaat, zou ik na een herstemming de commissie voor de parlementaire werkzaamheden moeten bijeenroepen om een nieuwe datum voor de volgende openbare vergadering voor te stellen.

Ik stel u echter voor deze stemming te hernemen op dinsdag 23 april 1985 te 14 uur. (*Onderbreking op taltijke banken.*)

Is de Senaat het daarmee eens? (*Instemming.*)

Kan ook de minister daarmee instemmen?

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Akkoord, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

INTERPELLATIE VAN MEVROUW N. MAES TOT DE MINISTER VAN OPENBARE WERKEN OVER «DE ONAANVAARDBARE OPTIE DIE DE REGERING HEEFT GENOMEN OM DE LIEFKENSHOECTUNNEL MET HET AUTOWEGENNET TE VERBINDEN VIA EEN OVERBODIGE AUTOWEG, DE ONAANVAARDBARE FINANCIERINGSWIJZE VAN DE BOUW VAN DEZE TUNNEL, WAARDOOR OP DE TOEKOMST EEN ZWARE HYPOTHEEK GELEGD WORDT, ALSMEDE DE NOODZAAK VAN DEZE TUNNEL TER ONTSLUITING VAN DE LINKEROEVER EN OMWILLE VAN DE GEVAARLIJKE TRANSPORTEN»

INTERPELLATION DE Mme N. MAES AU MINISTRE DES TRAVAUX PUBLICS SUR «L'OPTION INADMISSIBLE, PRISE PAR LE GOUVERNEMENT, DE RELIER LE LIEFKENSHOECTUNNEL AU RESEAU AUTOROUTIER PAR UNE AUTOROUTE SUPERFLUE, LE MODE DE FINANCEMENT INADMISSIBLE DE LA CONSTRUCTION DE CE TUNNEL, QUI FAIT PESER UNE LOURDE HYPOTHEQUE SUR L'AVENIR, AINSI QUE LA NECESSITE DUDIT TUNNEL EN VUE DESENCLEVER LA RIVE GAUCHE DE L'ESCAUT ET EN RAISON DES TRANSPORTS DANGEREUX»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Nelly Maes tot de minister van Openbare Werken over «de onaanvaardbare optie die de regering heeft genomen om de Liefkenshoektunnel met het autowegennet te verbinden via een overbodige autoweg, de onaanvaardbare financieringswijze van de bouw van deze tunnel, waardoor op de toekomst een zware hypotheek gelegd wordt, alsmede de noodzaak van deze tunnel ter ontsluiting van de linkeroever en omwille van de gevaarlijke transporten».

Het woord is aan de interpellant.

Mevrouw N. Maes. — Mijnheer de Voorzitter, het is niet om uw paasvakantie in te korten dat ik op de tribune kom, maar om uiting te geven aan de ongerustheid die in mijn streek is ontstaan na het antwoord dat de minister van Openbare Werken heeft gegeven op een vraag betreffende de mogelijke aanleg van de in het Waasland verfoeide grote ring en naar aanleiding van de noodzaak om de te bouwen Liefkenshoektunnel te verbinden met het Europees autowegennet.

Wij hebben, in het antwoord van de minister, weinig begrip gevonden voor de noden van de streek.

Het zal u duidelijk zijn, mijnheer de minister van Openbare Werken, dat alle partijen, inbegrepen uw Vlaamse zusterpartij in het Waasland, eensgezind die nieuwe bretel hebben afgewezen. Voor een regering die geen broek heeft om op te houden, zou dat moeten voldoende zijn.

De heer Van Herreweghe. — Er is geen bretel aan een broek.

Mevrouw N. Maes. — Dat is het juist. U geeft mij gelijk, mijnheer Van Herreweghe. Ik krijg al steun van buiten het Waasland, mijnheer de minister.

Volgens uw antwoord, legt u alle bezwaren opzij die nochtans in eensgezindheid, door milieuverenigingen, landbouwverenigingen en ik zeg het nogmaals, door alle politieke partijen in het Waasland werden aangenomen. U gaat stilzwijgend voorbij aan de overbodige kosten die u maakt. U houdt geen enkele rekening met het versnipperen van de nog schaarse ruimte. Wij worden in het Waasland stilaan vervat in een

spinneweb van infrastructuur die langs alle kanten rond de groeipool Antwerpen worden gevestigd en die het land overbodig versnippen en versnipperen. Elf kilometer nieuwe en overbodige autoweg wil u gaan aanleggen. Dat standpunt is niet nieuw. Van meet af aan heeft het departement van Openbare Werken gekozen voor deze overbodige infrastructuur. Het stuk tussen de E3 te Haasdonk en de expressweg 617 is in de streek nooit, noch voor de gemeente Beveren en omliggende, noch voor de politieke partijen, aanvaardbaar geweest.

Toen het gewestplan werd goedgekeurd is tegen dit plan krachtig geïntercederd en werd het tracé door de inwoners van de streek zwaar bediscussieerd. Nooit hebben wij in uw departement begrip gevonden. Hooghartig heeft men afgewezen dat overbodige betonbanen moeten worden vermeden.

Het is nochtans zeer eenvoudig. Het is mogelijk de Liefkenshoektunnel te verbinden met het autowegennet door aanpassing van de bestaande infrastructuur. De infrastructuur moet trouwens worden aangepast, want in tegenstelling tot de weg Antwerpen-Zeebrugge in het Meetjesland waar men gepleit heeft tegen de uitbouw van de autostrade, wordt er in het Waasland om gesmeekt, die gevaarlijke dodenweg met zijn gelijkvloerse kruisingen, die reeds vele dodelijke ongevallen hebben veroorzaakt, te veranderen in een veilige autoweg, niet grootschalig maar met kruisingen onder of boven de autoweg en met landbouwwegen naast de weg.

Wij weten dat deze noodzaak in de streek reeds jaren is aangevoeld. U zult dit toch moeten doen. Waarom dan niet kiezen voor de goedkoopste en tegelijkertijd recentste oplossing die uit verkeerseconomisch oogpunt alle waarborgen biedt? Het is toch duidelijk dat, wanneer de expressweg wordt aangepast als autoweg, de verbinding met de Liefkenshoektunnel zonder problemen mogelijk is. Het feit dat de auto's een iets langere weg moeten afleggen en hooguit een tiental kilometer autoweg uitsparen, kan toch geen reden zijn om opnieuw een overbodig stuk autoweg aan te leggen. Het is mogelijk het complex op de linkeroever, dat reeds aanwezig is, weer met enige aanpassing, geschikt te maken om het verkeer van en naar de Liefkenshoektunnel te brengen.

Mijnheer de minister, u mag mij niet verkeerd begrijpen. In de streek wijst men de realisatie van de Liefkenshoektunnel absoluut niet af. Voor heel het land, want hij behoort tot de nationale prioriteiten, en meer bepaald voor het Vlaamse land, zoals uitgedrukt door de Gewestelijke Economische Raad voor Vlaanderen, is deze Liefkenshoektunnel een absolute noodzaak.

Ik zal kort herhalen waarom. De gemeenschap heeft 6 000 ha op de linkeroever bestemd als industriegebied. Daarvan zijn 3 000 ha opgespoten en daarvoor zijn meer dan 500 levenskrachtige landbouwbedrijven moeten verdwijnen. De hele agrarische cultuur in die streek is moeten oprassen voor de industrie die er zou komen maar nooit gekomen is. 3 000 ha woestijn wachten nu op een kans voor ontginning en op de beloofde reconversie. Dat is de eerste reden waarom de Liefkenshoektunnel noodzakelijk is.

Er is ook nog een tweede belangrijke reden. Er moet immers dringend een ontlastings komen van de Kennedy-tunnel en de Imalso-tunnel, die nu reeds oververzadigd zijn en samen 120 000 voertuigen per dag moeten verwerken.

Wat heeft uw departement en wat heeft de regering waarvan u deel uitmaakt, echter gedaan?

U hebt beslist die noodzakelijke Liefkenshoektunnel toch te bouwen; de aannemers zaten trouwens toch zonder werk. Dit zou zelfs de doorslaggevende reden kunnen geweest zijn, want als Waalse minister trekt u zich misschien toch niet te veel aan van de nodige infrastructuur in het Vlaamse land. U hebt hierbij echter geopteerd voor privé-financiering. Kunt u in het Waalse land één voorbeeld geven waar nationaal noodzakelijke infrastructuur verwezenlijkt werd met privé-geld en betaald met tolgeld van de gebruikers? Geen enkel!

Op dezelfde dag dat de beslissing voor de bouw van de Liefkenshoektunnel werd genomen, werd trouwens ook beslist de heuvel van Cointe te doorboren ten einde een stuk autoweg aan te leggen. Ik stel niet de noodzaak van deze infrastructuur in vraag. Toen hebt u echter gekozen voor het soepeler raamcontract. Het resultaat van dit alles is dat de werken langs Waalse kant al in uitvoering zijn, terwijl men in Vlaanderen nog steeds aan het sukkelen is met het contract dat zou moeten worden uitgevoerd, en aldus vertraging oploopt.

Ziedaar, mijnheer de minister, de resultaten van een verkeerd gekozen infrastructuurfinanciering. Dit heeft noodlottige gevolgen. Waar de Liefkenshoektunnel normaal 30 000 wagens per dag zou kunnen aantrekken,

zal dit aantal wegens het tolgeld terugvallen op minder dan de helft. U weet dit zelf zeer precies. Het Waasland is reeds door het tolgeld zo lang opgesloten geweest. Wij herinneren ons immers nog zeer goed dat wij moesten betalen elke keer dat wij door de Imalso-tunnel reden. Nu belooft u ons dit alles opnieuw, met het resultaat dat de Liefkenshoektunnel maar voor de helft zijn aantrekkingskracht zal kunnen uitoefenen en de Kennedy- en de Imalso-tunnel nauwelijks zullen worden ontlast. Uw departement heeft zelf becijferd dat er maar zo'n 10 pct. ontlasting zal zijn, terwijl dit zonder tolgelden voor de Liefkenshoektunnel tot 50 pct. zou kunnen gaan.

Mijnheer de minister, de bevolking van mijn streek dringt er echt op aan dat u zou afzien van de gekozen financiering. Het contract is nog niet rond. In het vroegere contract met de tunnelbouwers was bepaald dat de overname van de tunnel door de Staat te allen tijde zou mogelijk zijn en derhalve ook de tolgelden elk ogenblik zouden kunnen worden afgeschaft. Wij kunnen niet aanvaarden dat op een dergelijke wijze twee maten en twee gewichten worden gebruikt.

Tenslotte, mijnheer de minister, kom ik terug tot de grote ring en maak aldus de cirkel rond. De financieringswijze van de Liefkenshoektunnel is immers juist de reden waarom u moet kiezen voor die rechte verbinding tussen de E3 te Haasdonk en de expressweg. U hebt in een studie laten uitrekenen wat het resultaat van de bouw van de grote ring zal zijn. U hebt reeds herhaaldelijk naar deze studie verwezen en ze ons al vaak beloofd, maar tot nog toe hebben wij ze nog niet in handen gekregen. Wij weten nochtans wat erin staat.

Waar u met tolgeld de helft van de auto's verspeelt, zult u met de grote ring slechts 1 756, nog geen 2 000, voertuigen per dag meer door de tunnel kunnen laten rijden.

Daarvoor wil u een autoweg aanleggen. Daarvoor wil u dan wel gemeenschapsgeld gebruiken, want die autowegen worden vanzelfsprekend wel door de gemeenschap betaald, en dit terwijl uw regering wegzakt in de schulden en u niet weet hoe u de belastingbetaler verder moet pluimen.

Begrijpt u dat niet, mijnheer de minister? U moet niet worden verkozen en uw partij staat niet op de lijsten in het Waasland. U bent een nationaal minister die niet onderworpen is aan de controle van het Vlaams publiek. Daardoor kan u zo arrogant negeren wat in de streek leeft.

U hebt ten minste een toegeving gedaan.

Als de heer De Bondt vandaag niet interpelleert, is het omdat u voor een deel teruggekrabbeld zijt. Het was nogal duidelijk.

In het antwoord dat u op mijn vraag gaf, hebt u gezegd dat u hebt geopteerd voor de tunnel, maar dat u niet meer de minister zal zijn die in deze legislatuur de tunnel zal bouwen en de verwezenlijking van de grote ring op u zal nemen aangezien de procedure van de bouwvergunning nog niet werd ingezet.

Daarom hoopt men weer in de streek; men hoopt tijd te winnen tot u weg bent opdat een zinnige regering zou worden samengesteld die eindelijk luistert naar de argumenten van de bevolking.

De heer De Bondt heeft — zoals ik kan lezen, en dat zal wel de reden zijn waarom hij vandaag niet aanwezig is — meegedeeld aan de pers dat minister Olivier bakzeil haalt inzake de aanleg van de grote ring, want dat hij hem heeft beloofd vóór het indienen van de bouw aanvraag alle oplossingen grondig te onderzoeken.

Mijnheer de minister, dat is ons al vaak beloofd maar «alle oplossingen» omvat werkelijk alle oplossingen. Uw departement lijkt niet te weten wat «alle mogelijkheden» zijn.

Mijnheer de minister, u zegt, volgens de krant, dat de resultaten van de onderzoeken zullen worden meegedeeld aan de leden van de commissie voor de Infrastructuur. Er wordt zelfs bij vermeld dat de minister begrijpt dat dit probleem van het grootste gewicht is voor de hele streek van het Land van Waas.

Mijnheer de minister, ik zou graag het volgende klaar en duidelijk vernemen. U hebt de heer De Bondt de hoop gegeven die hem deed afzien van een interpellatie. Ik heb u een vraag gesteld en ik heb een klaar en duidelijk antwoord gekregen.

Ik wil besluiten met soortgelijke klaar en duidelijk geformuleerde vragen.

Ziet u af van de optie «grote ring» tussen de expresweg en Haasdonk om de verbinding met het autowegennet van de tunnel te verwezenlijken? Bent u bereid een andere financieringswijze te overwegen ten einde de Liefkenshoektunnel optimaal te laten renderen voor de streek, voor het economische nut en voor de veiligheid, zodat eindelijk de giftransporten

uit onze woonkernen worden geweerd? (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Matthys.

De heer Matthys. — Mijnheer de Voorzitter, het is zeker geen dagelijks voorkomend feit dat de woordvoerders van de verschillende politieke formaties uit het Waasland een zelfde standpunt komen verdedigen op deze tribune. Vandaag is dit wel het geval.

Ik mag aannemen dat mijn geachte collega, de heer De Bondt, bij zijn verzet tot aanleg van de door de heer minister aangekondigde verbindingsweg tussen de E3 en de geplande Liefkenshoektunnel, tijdens de commissiezitting geuit, de steun geniet van zijn volledige fractie.

Van mevrouw Maes is ons bekend dat zij zich namens haar fractie eveneens met gezag sterk afzet tegen het waanbeeld van de grote ring rond Beveren.

Van de PVV uit het Waasland is mij het standpunt minder bekend. De PVV-kern uit Beveren — of de groep die zich zo noemt — verzet zich tegen de aanleg van de ring rond Beveren. De PVV-Waasland bleef tot vandaag een «stille» afwachtende houding aannemen.

Laat mij u geruststellen, mijnheer de minister, de SP-Waasland heeft zich sedert jaren overduidelijk uitgesproken tegen de in onze streek zo fel gecontesteerde aanleg van de grote ring rond Beveren. Laat ons duidelijk stellen dat de overgrote meerderheid van de Wase bevolking zich verzet tegen deze nieuwe aanslag op het landbouwgebied van onze streek. Ons gewest heeft in het verleden reeds een te grote tol moeten betalen bij de ongebreidelde verloederen van ons leefmilieu.

De bevolking van het Waasland verklaart zich voorstander van de aanleg van een nieuwe oeververbinding die de verdere ontplooiing van het linkeroevergebied moet helpen bevorderen.

Minder gelukkig zijn we over de door u gevolgde procedure waardoor het Waasland opnieuw als enig «tolgrensgebied» in ons land zal dienen op te draaien voor de verkeerde aanpak.

Evenzeer sluiten wij ons aan bij de protesten gericht aan het adres van minister De Croo die weigerachtig blijft bij de vraag tot aanleg van een spoorwegkoker in de geplande nieuwe Scheldetunnel.

Wij geloven dat hiermede een unieke kans verloren gaat om tegen een aanvaardbare prijs een infrastructuur aan te leggen die de gevaarsfactor in de Liefkenshoektunnel sterk zou doen dalen.

Om al die redenen, mijnheer de minister, verzoeken wij u dringend uw mening te herzien.

Samen met de andere collega's uit het Waasland zullen wij ons verder blijven verzetten tegen de uitvoering van de grote ring rond Beveren.

De u aangebrachte alternatieve oplossingen werden zonder gegronde argumenten van de tafel geveegd. Deze houding tegenover de Wase bevolking nemen wij niet.

Samen met de andere collega's uit het Waasland zullen wij iedere begroting die voorziet in deze wegenwerken afwijzen.

Nogmaals, u bent gewaarschuwd: het Waasland neemt de ring rond Beveren niet, evenmin als de oplegging van tolgelden aan onze grens met Antwerpen. Wat u ook onderneemt, weet dan dat u ons op uw weg zult ontmoeten. (*Applaus op de socialistische banken en op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Van Puymbroeck.

Mevrouw Van Puymbroeck. — Mijnheer de Voorzitter, wij hebben ons afgevraagd wanneer het verantwoord is met de bouw van een nieuwe autoweg te beginnen.

Ik geef hier in 't kort het antwoord van een verkeersdeskundige van de CVP, de heer De Jonghe. «Als verkeersintensiteit van meer dan 20 000 voertuigen per dag te verwachten valt is een nieuwe autotrade verantwoord.»

De voertuigen maken nu gebruik van de kleinere, vaak onaangepaste wegen, doorheen dorpen en gehuchten, zodat daar gedurende een groot deel van de dag, en niet alleen op de piekmomenten, een overlast ontstaat die zich uit in opstoppen en filevorming.

Een nieuwe weg kan ook worden gebouwd om een oververzadigde autoweg te ontlasten.

Op basis van die gegevens vragen wij of het verantwoord is een nieuwe grote ring tussen de E3 en rijksweg 617 aan te leggen. Ons antwoord is neen.

Wij weten hoeveel auto's over het deel van de E3 naar de rijksweg 617 zullen rijden en die ook van de Liefkenshoektunnel gebruik zullen maken. De berekeningen komen van het ministerie van Openbare Werken. Indien een toltunnel bij Liefkenshoek, samen met de realisatie van de Zoomseweg, wordt gebouwd, zullen er ten hoogste 3 600 voertuigen komen van het traject E3 en rijksweg 14, en 6 500 van het deel rijksweg 14 en rijksweg 617.

Die autostroom komt vooral van de E3, die op die plaatsen nog niet oververzadigd is en zal slechts in zeer kleine mate de dorpskommen van Haasdonk, Beveren en Melsele ontlasten.

Wat het resultaat zou zijn indien het zou gaan om een tunnel zonder tolheffing werd ons niet medegedeeld. Wij veronderstellen dat wij in dat geval de cijfers mogen verbubbelen. Het zou dan gaan om respectievelijk 7 200 en 13 000 auto's, met gelijkaardige opmerking als in de eerste veronderstelling, namelijk dat de drie dorpskommen in verhouding zeer weinig worden ontlast omdat vooral voertuigen komende van de E3 en van rijksweg 14 de nieuwe autoweg zouden gebruiken.

Voor zover wij weten werd geen onderzoek verricht naar de volledige verkeersintensiteit op het traject rijksweg 617 en E3. Op basis van de cijfers die wij kennen is het aanleggen van een nieuwe autoweg echter niet verantwoord.

Die nieuwe autoweg zou ook een nadelige invloed hebben op het landschap, het milieu en de landbouwgronden en zou ook geluidshinder veroorzaken.

Er is nog meer. Het aanleggen van een ring impliceert ook het aanleggen van een Zoomseweg. Deze zou echter het dorp Berendrecht volledig van de buitenwereld afsluiten en een totale leegloop ervan tot gevolg hebben. Bovendien geeft die Zoomseweg geen aansluiting op Nederlandse wegen. Men vindt dit project in Nederland dan ook niet zinvol. Waarom dan de aanleg plannen van een Zoomseweg als verlenging van de geplande grote ring?

Wij betreuren dat u, nu toch tot het bouwen van de Liefkenshoektunnel zal worden overgegaan, niet in de aanleg van een treinkoker voorziet. Ik ga akkoord met wat de heer De Bondt en mevrouw Maes vroeger reeds hebben gezegd, namelijk dat voor een kleine meeruitgave ook een treinverbinding zou kunnen worden tot stand gebracht.

Tenslotte wens ik nog de volgende vraag te stellen. Sinds enkele weken staat bij de Kennedytunnel een verbodsteken voor alle transport van gevaarlijke stoffen. Dat verkeer zal langs de Liefkenshoektunnel moeten gaan. Welke veiligheidsmaatregelen werden genomen voor het vervoer van die gevaarlijke stoffen?

Voor het overige sluit ik mij ten volle aan bij de vragen die mevrouw Maes heeft gesteld. (*Applaus op de banken van de Volksunie en op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Olivier, ministre.

M. Olivier, ministre des Travaux publics. — Monsieur le Président, avant tout, je souhaite répondre à un mot de Mme Maes qui a déclaré que j'ai repoussé *met misprijzen* les objections et suggestions de tous les partis politiques. C'est faux et vraisemblablement uniquement dit pour la presse. Je répète que c'est contraire à mon comportement habituel à l'égard du Parlement. J'ai toujours eu le plus grand respect pour l'institution dont je fais partie depuis vingt ans et je suis, de plus, attaché à un Etat de droit.

Enfin, qu'on ne vienne pas dire que pour ce projet particulier, il n'y a pas eu de concertation. Il y a eu plusieurs réunions avec les parlementaires de tous les partis, où ont été exposés dans les grandes lignes les avantages et les inconvénients de chaque solution. Il n'est pas possible, car cela prendrait des heures, de situer, à partir de cette tribune et dans une brève réponse, tous les éléments dans leur contexte. Ce n'est pas ici l'endroit: cela nécessiterait des cartes et la présence de techniciens, mais cela a été fait.

Je comprends difficilement la position de certains contestataires. J'ai déjà dit à plusieurs reprises et je répète que l'étude a été affinée et que les parlementaires intéressés la recevraient prochainement à leur domicile. Par ailleurs, n'oubliez pas que, si l'on parle de Liefkenshoek depuis plusieurs années, ma présence à la tête du département est assez récente. De plus, nous n'avons obtenu l'autorisation de procéder à ce travail qu'il y a quelques semaines seulement.

Lors de la discussion de mon budget en commission de l'Infrastructure du Sénat, j'ai déclaré: « Wat betreft de verbinding Liefkenshoek met het autosnelwegennet op de Linker-Scheldeoever, zijn er geen moeilijkheden vanaf de tunnel tot aan de rijksweg 617.

De politieke problemen doen zich voor tussen de rijksweg 617 en de E3.

De administratie heeft een studie gedaan, waaruit blijkt dat de economie van het project de verlenging vraagt van de verbinding tot aan de E3, volgens het tracé ingetekend op het gewestplan.

De ecologische commissie heeft in haar vergadering van 21 februari 1985 een gunstig advies uitgebracht.

De administratie zet, op mijn vraag, de studie van de verschillende alternatieve voorstellen verder, zowel onder oogpunt van de kosten van aanleg als op het macro-economisch vlak, van de verwezenlijking van deze verbindingen en onder oogpunt van de rentabiliteit van de tunnel, alsmede onder oogpunt van de verkeersveiligheid — vervoer van gevaarlijke stoffen.

De resultaten van deze studie zullen aan de leden van de commissie en aan de geïnteresseerde parlementsleden worden meegedeeld.

Alvorens de bouwvraag in te dienen moeten alle oplossingen grondig onderzocht worden ten einde de beste beslissing te kunnen nemen. »

Contrairement à ce qu'on prétend, si l'on a jugé bon de supprimer le grand ring dans la partie sud, la liaison *Liefkenshoektunnel* jusqu'à la E3 est toujours maintenue au plan de secteur. Aussi, ne parlons pas de surprise: les communes ont été informées; la commission provinciale a rendu son avis, ainsi que la commission régionale et la commission nationale d'aménagement du territoire. Lors de l'établissement des plans de secteur, une concertation générale a eu lieu et l'on a décidé de maintenir le tracé.

Aujourd'hui, ce tracé fait l'objet d'un examen et je vais vous dire ce que nous en pensons.

Nous avons qu'il existe des propositions d'accès alternatifs. Il faut souligner qu'une *Krijgsbaan* élargi amènerait un trafic lourd dans l'agglomération, ce que précisément on veut éviter. Les autorités locales, pour des raisons bien compréhensibles, s'en inquiètent et devront se prononcer. Est-il préférable que les produits dangereux traversent l'agglomération? Ne vaut-il pas mieux les envoyer dans une autre localité?

Il est clair que la voirie qui permettra l'accès au *Liefkenshoektunnel*, ouvrage d'art extrêmement important conditionnant principalement l'avenir de la circulation dans la ville d'Anvers, devra être de la même importance pour permettre une liaison aisée. On ne peut construire un tunnel de quatre ou de six bandes de circulation qui donnerait sur une route provinciale.

L'adaptation de la *Kennedylaan* et sa transformation en autoroute entraînera, si on la décide, des frais considérables. En bref, il y aurait lieu de construire un complexe de raccordement à la route R4 là où il n'y a pas d'espace disponible.

Du côté du canal se trouve une double voie de chemin de fer à plus ou moins 30 mètres de l'axe de la route nationale. Cette voie ferrée croise, à plusieurs endroits, des routes s'y raccordant ou des accès directs aux entreprises Volvo, Honda, Air Liquide, Gent Cool Terminal, Ebes, Sidmar, l'ancien Texaco.

Soulignons également que la très importante gare de marchandises de Gand-Nord se situe aussi sur cette ligne.

La difficulté est de trouver une formule qui sur le territoire occupé par ces firmes installées dans la zone portuaire, permettra à celles-ci de survivre pendant et après les travaux si l'on coupe leurs parcelles par une voirie élargie.

Une difficulté se présente également, mais en moindre mesure puisqu'il n'existe pas de voie de chemin de fer, du côté droit de la *Kennedylaan*.

Il est très difficile de transformer en complexe autoroutier les raccordements des routes latérales sur la *Kennedylaan*.

Il existe actuellement une traverse, en oblique, à la hauteur de Sidmar et l'adaptation pourrait couper l'accès direct à Sidmar, ce qui est impensable.

Enfin, le complexe de liaison avec la route nationale 617 à Zelzate n'est plus exécutable en tant qu'échangeur entre deux autoroutes. Il faudra en refaire un autre.

La plupart de ces difficultés découlent du fait que la *Kennedylaan* est construite comme une route industrielle, ce qui conduit à de graves difficultés en cas de transformation en autoroute.

Le tracé de substitution est uniquement utile pour le trafic de passage qui se trouve sur l'E3 avant l'échangeur de Heusden — E3-R4 — et se dirige vers la zone portuaire nord d'Anvers ou, plus loin, vers la Hollande.

L'arrière-pays Lokeren-Zele et l'hinterland Hamme-Dendermonde-Aalst, desservi par la très importante liaison nord-sud RN60 en construction resteraient, en fait, privés d'une bonne liaison vers le tunnel du *Liefkenshoek*.

L'usage de ce tracé signifierait la non-utilisation d'une possibilité de diminuer l'intensité du trafic sur le ring d'Anvers qui, d'après certains, est la route la plus chargée d'Europe. Le ring est en effet proche de la limite de saturation et, chaque semaine, la circulation y est arrêtée, non pas à cause d'un accident ou de n'importe quelle autre entrave, mais uniquement par suite de l'intensité du trafic. Certains jours, dans le tunnel Kennedy, on a enregistré le passage de 110 000 véhicules.

La gendarmerie insiste depuis des années pour un itinéraire supplémentaire. C'est aussi la conclusion de la *verkeerscommissie* pour l'agglomération anversoise, qui a procédé à un examen approfondi de la circulation.

Le trajet est de 6,5 kilomètres plus long, ce qui constitue, dès le début, un inconvénient économique. L'usage du *Liefkenshoektunnel* via cet itinéraire n'est donc pas avantageux car il constitue un gaspillage d'énergie et une charge pour la balance des paiements.

Etant donné que les transports dangereux ne peuvent pas utiliser le tunnel Kennedy, ni le tunnel Imalso, il existe une quasi-certitude qu'en cas d'acceptation de l'alternative, un trafic clandestin très important, surtout de camions lourds ou de produits dangereux empruntera un itinéraire à travers toutes sortes de rues inadéquates et d'agglomérations. Ici, l'homme doit avoir la priorité. Je ne veux pas être responsable d'accidents entraînant la mort d'enfants et d'adultes. Mais nous étudions le problème et il faudra, je le répète, les accords des autorités locales et régionales puisqu'un permis de bâtir est requis.

Mme Maes a parlé de milliers d'hectares. Je lui répondrai que lorsqu'il a été question de construire cette formidable infrastructure de valorisation du port d'Anvers, tout le monde a marqué son accord et l'ensemble de la population belge l'a payée et très cher.

Que certains aient contesté le fait qu'on pouvait les exproprier, je veux bien l'admettre. D'autres estiment qu'il faudrait plutôt passer par les terres agricoles. On pourrait aussi traverser les villes, mais ce serait encore moins sympathique. De toute façon, on ne peut passer par les forêts inexistantes à cet endroit.

On a donc recherché l'endroit le plus conforme à l'intérêt général, en tenant compte du critère du coût.

Ces trois mille hectares dont parle Mme Maes ont fait l'objet d'une expropriation il y a plusieurs années déjà, en 1976 très exactement; je n'en suis donc nullement responsable.

Dans le cas qui nous occupe, il est question de soixante hectares depuis le *Liefkenshoek* jusqu'à l'autoroute E3. Si l'on retire de cet espace la partie non contestée, soit vingt hectares depuis le *Liefkenshoek* jusqu'à la route 617 Anvers-Zelzate, il ne reste que 40 hectares. Ceci ne signifie pas qu'ils ne méritent pas qu'on s'en occupe; ils ont la même importance que les autres.

Les terres à exproprier, sont, je le reconnais, de bonnes terres agricoles, situées par malheur à côté d'un grand port, à proximité d'une énorme zone industrielle.

Bien entendu, le choix de l'endroit a été opéré antérieurement, au moment où fut prise la décision. C'est pour cette raison que le tracé de ce tunnel figure dans le plan de secteur et qu'au départ de ce dernier apparaît un tracé de voirie.

Après un examen approfondi, la commission écologique, où siègent des professeurs et des spécialistes en écologie, a approuvé la solution de l'administration moyennant la prise en considération de quelques remarques auxquelles il sera satisfait. Cette commission a tenu compte des intérêts agricoles.

Une étude a montré que, dès la mise en service de cette partie de voirie, elle sera utilisée par un trafic intense.

On a dit, madame Maes, que cette infrastructure n'était pas nécessaire car il n'y aurait quasiment pas de trafic. Soyons de bon compte. J'ai posé à des entreprises la question suivante: «Prenez-vous la responsabilité de jouer sur l'avenir pendant trente ans et de me construire un tunnel à vos frais sans garantie ni investissement de l'Etat?»

Et ces entreprises, en possession de nos pronostics de circulation et en en faisant d'autres elles-mêmes m'ont répondu: «Monsieur le ministre, nous allons construire ce tunnel, pour l'exploiter pendant non pas trente

ans, mais dix-huit ans, après quoi cette infrastructure reviendra à l'Etat qui pourra, selon son désir, soit encaisser le péage, soit le supprimer.»

Dans dix-huit ans, je ne serai plus là pour en décider; peut-être Mme Maes y sera-t-elle encore. Ce ne sera pas dix-huit ans, mais dix-huit plus quatre, puisqu'il faudra évidemment construire le tunnel.

Voilà comment s'est déroulée l'opération. Vous croyez que les personnes qui ont fait établir tout cela par des financiers l'ont fait un peu «à la blague», dirais-je? Vous comprenez bien que non. Dans cette affaire, ils jouent leur survie. En effet, ce n'est pas peu de chose, un investissement qui coûte, en francs d'aujourd'hui, six à sept milliards en quatre années, soit dix à douze milliards à la fin des travaux. Ce n'est pas peu de chose que de financer tout cela seul, sans aucune intervention de l'Etat.

Ils ont donc bien calculé le coût de l'ouvrage et surtout le rapport de la mise en circulation. Il faut souligner que l'administration avait d'ailleurs établi les calculs avec prudence.

Je puis aussi déclarer formellement — on m'a demandé de le faire — qu'il n'est pas question d'une prolongation du ring au-delà de E3 vers l'Escaut, comme on le prétend à tort dans certains milieux. Cette dernière partie du parcours n'est pas reprise au plan de secteur.

En ce qui concerne les remarques au sujet du tunnel de *Liefkenshoek*, je souhaite me référer à ma réponse à l'interpellation du sénateur Vanderborght, où j'ai déjà traité un nombre de questions qui reviennent continuellement, de sorte que j'ai l'impression que le système n'est pas bien compris. C'est évidemment la première fois qu'une concession pareille est appliquée dans notre pays et la matière n'est pas simple.

Je veux une fois de plus souligner que le trafic routier reçoit une possibilité supplémentaire, que personne n'est obligé d'emprunter le tunnel du *Liefkenshoek*, mais que de très nombreux usagers qui savent calculer le feront, car ils y verront du bénéfice. Je connais moins bien la région que vous, mais lorsqu'on me dit que les camions font un détour de trente-sept kilomètres pour atteindre l'autre côté du fleuve, connaissant le prix du carburant, des frais de personnel et de l'immobilisation du véhicule, je veux bien croire que le tunnel paraît intéressant.

Il n'existe évidemment aucune hypothèque sur le développement de la rive gauche, mais c'était ou bien ce système-là, ou bien pas de tunnel du tout, étant donné que je ne dispose pas de crédits suffisants à mon budget. Je puis vous dire que les calculs et les travaux ont été élaborés avant le contrôle budgétaire du mois de février qui, vous l'avez tous entendu, entraîne une non-libération des crédits d'investissement à concurrence de 10 p.c. En d'autres mots, les crédits ne sont libérés qu'à concurrence de 90 p.c., d'où une différence de 5 800 000 000 de francs au budget d'investissement des Travaux publics.

Vous avez raison de dire, madame, que la communauté doit intervenir. En effet, si le tunnel est à péage et s'il est financé exclusivement par le concessionnaire, l'Etat supportera la construction des voies d'accès, ce qui représente encore environ six milliards.

Ik besluit met u de motivatie mede te delen die mij geleid heeft in mijn beslissing en die mijn verdere actie in het ontwerp dat ons bezighoudt zal leiden:

1. Er is een tunnel noodzakelijk om de Kennedy-tunnel te ontlasten, voor de veiligheid der gebruikers, om aan Antwerpen een toegangsweg te geven die de bestaande infrastructuur kan doen renderen, ten dienste van de bestaande en gevestigde bedrijven.
2. Het is niet mogelijk hier een spoorwegtunnel aan toe te voegen vermits de nodige kredieten hiertoe niet uitgetrokken zijn.
3. Het bouwen van dit kunstwerk is dringend vermits er een bouwtijd van vier jaar nodig is.
4. Indien de tunnel er is, dient hij te worden verbonden met de grote autowegeninfrastructuur.
5. Dit moet geschieden nadat alle studies zijn uitgevoerd en alle contacten met de verantwoordelijke overheden genomen zijn.
6. De wegen moeten terzelfder tijd als de tunnel beëindigd zijn.
7. Alle wettelijke vergunningen moeten bekomen zijn.
8. Het belang van de Schatkist moet maximaal worden gevrijwaard.
9. Het algemeen privé-belang moet eveneens gevrijwaard blijven en heeft de voorrang op het privé-belang van de enkeling.
10. Het nadeel van deze laatste mag alleszins geen aanleiding geven tot geen volledige schadeloosstelling.

Het is op deze basis dat ik mijn overtuiging hoop te vestigen.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Nelly Maes.
U hebt recht op vijf minuten, mevrouw.

Mevrouw N. Maes. — Mijnheer de Voorzitter, u begrijpt dat u mij voor een moeilijke taak plaatst. Nadat de minister zo lang heeft geantwoord en zoveel heeft verteld, waarmee ik het niet eens ben, staat u mij vijf minuten toe. Ik zal derhalve ertoe verplicht zijn mijn debiet te versnellen.

Ik heb niet gezegd dat de minister misprijzen heeft voor het Parlement maar voor de streek en voor wat daar leeft.

De minister sprak over de vele vergaderingen. Ik heb deze zelf voor een groot deel meegemaakt en ik heb kunnen vaststellen hoe de vergadering telkens een dovemansgesprek was waarbij men wel naar bepaalde argumenten wilde luisteren maar naar andere helemaal niet.

De minister verwees ook naar het gunstig advies van de commissie-leefmilieu. Ook dit is geen overtuigend argument want de waarde van een streek als geheel en van een ongeschonden ruimte kun je niet voor advies voorleggen aan mensen die oordelen over geluidshinder en dergelijke partiële aantastingen van het leefmilieu. Het gaat over het verdwijnen van de homogeniteit en wie kan daar een prijs op zetten, tenzij de streek zelf?

Wat betreft het behoud van het tracé is er waarschijnlijk een grotere druk geweest om een ander gedeelte van het tracé dat voor de grote ring was voorzien, te schrappen.

Wij hebben in het Waasland altijd weinig steun gehad als het erop aan kwam bepaalde overbodige infrastructuren te laten verdwijnen. Ik stel vast dat andere streken daarin beter zijn geslaagd, waarschijnlijk meer politiek gewicht in de schaal hebben gelegd en ondanks het feit dat de argumenten voor die streek dezelfde waren als voor het groter tracé van de volledige grote ring, heeft men hem bij ons laten bestaan.

Wat de alternatieven betreft, mijnheer de minister, moet ik duidelijk stellen dat ik hier absoluut niet het alternatief van de Krijgsbaan heb verdedigd. Onze stelling is de volgende: pas de expresweg aan en maak er een autostrade van. U hebt een sentimentele zin uitgesproken over het vermijden van doden. Beseft u wel dat de expresweg veertig doden op vier jaar heeft geleverd? U zult dus toch die expresweg moeten uitrusten tot autostrade. Slechts als dat niet zou volstaan kunt u besluiten dat die grote ring nodig is. Dat moet eerst worden bewezen, want wij geloven daar niets van. Voor u dan aan de grote ring begint, kunt u onderzoeken of u misschien met de Krijgsbaan iets kunt doen, maar wij vragen dat nu absoluut niet als alternatief. Ons alternatief is bekend.

U hebt blijkbaar met opzet niet gesproken over de aanpassing van de verbinding via het linkeroevercomplex. U heeft zeer lang gesproken over de technische moeilijkheden voor de aanpassing van de Kennedylaan. Mijnheer de minister, ik ben bereid om dat technisch gesprek op uw kabinet opnieuw aan te gaan. Ik ken de betrokken streek vrij goed.

U geeft zowat de indruk dat de hele kanaalzone binnen een paar jaren hopeloos zal te kort schieten inzake infrastructuur. Als u met de Kennedylaan zoveel moeilijkheden hebt, is die laan blijkbaar niet voorzien op problemen van de toekomst. De uitbouw van de industrie gaat daar in elk geval voort.

Bekommer u niet om onze toegang vanaf de rijksweg 60 naar de Liefkenshoektunnel. Die is perfect mogelijk. De rijksweg 60 houdt op aan mijn tuin, voorlopig. Dit ligt daar met een brug van ergens naar nergens. Ik weet precies waarover u spreekt. Ik zie ook heel goed hoe ik naar de Liefkenshoektunnel moet rijden, als u dat complex op de linkeroever toegankelijk wil maken, wanneer men vanuit onze richting komt.

U heeft ontroerend gesproken over de linkeroever voor het algemeen belang. Ik heb juist aangeklaagd dat ontzaglijke offers zijn gebracht zowel door de gemeenschap als door de betrokken streek, om de linkeroever tot een industriegebied te maken in plaats van tot een landbouwgebied en dat daar alles blijft liggen. Er is daar een woestijn gecreëerd. Slechts een paar industrieën zijn zich daar komen vestigen.

Ik ontken niet dat de Liefkenshoektunnel noodzakelijk is, maar ik ben verbijsterd als u mij komt zeggen dat u daarvoor geen geld hebt. De Liefkenshoektunnel is zo nodig dat wij hem maar zelf moeten betalen. Dat is nogal een argument. Die Liefkenshoektunnel zou zo verschrikkelijk noodzakelijk zijn, dat we hem desnoods zelf moeten betalen! Wij hebben dat nog geweten.

Hoeveel streken zijn er in Wallonië of ergens anders — misschien in Vlaanderen — waar men bereid zou zijn om de infrastructuur zelf te betalen? Ik vind het in elk geval kras dat u met onze suggesties om miljarden te sparen geen rekening houdt, terwijl u zich beklaagt over de kostprijs van de Liefkenshoektunnel. U overdrijft echter met uw raming. De huidige bouwprijs is geraamd op 4,7 miljard. Gespreid over vier jaar komt dat op ongeveer 1,2 miljard per jaar. Er wordt mee gerekend dat de prijs tot 7 miljard zou kunnen oplopen. Maar u vertrekt al van zeven miljard en komt dan uiteindelijk op tien miljard uit, mijnheer de minister. Zo kan vanzelfsprekend om het even wat worden bewezen.

U zegt ook dat u zes miljard zou moeten uitgeven voor de aanvoerwegen. Ik heb met mijn interpellatie geprobeerd aan te tonen dat er een direct verband is tussen de financieringswijze en de noodzaak die u inroept, maar die wij in onze streek afwijzen, voor het bouwen van het betwiste stuk grote ring. Als u de tunnel op een normale manier bouwt en financiert, dan ben ik er zeker van dat de problemen van technische aard die met de aanpassing van de bestaande infrastructuur te maken hebben, kunnen worden opgelost. Ik hoop ten eerste dat het gesprek daarover niet zal worden afgebroken.

De Voorzitter. — Tot besluit van deze interpellatie heb ik twee moties ontvangen.

De eerste, ingediend door de heren de Bruyne en De Baere en mevrouw Van Puymbroeck, luidt:

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van mevrouw Nelly Maes en het antwoord van de minister van Openbare Werken,

Verzoekt de minister terug te komen op zijn besluit om de verbinding van de Liefkenshoektunnel met het autowegennet te realiseren volgens het tracé van het gewestplan, maar te opteren voor de aanpassing van de bestaande infrastructuur om dit doel te bereiken,

Meent dat de tunnelbouw zonder verwijl moet begonnen worden en met gemeenschapsmiddelen dient gerealiseerd ten einde een optimaal gebruik van de tunnel zonder tolgeld te verwezenlijken. »

De tweede, ingediend door de heren Van Herreweghe, Jean Gillet, Flagothier, Dalem en Edgard Peetermans, luidt:

La seconde, déposée par MM. Van Herreweghe, Jean Gillet, Flagothier, Dalem et Edgard Peetermans, est rédigée comme suit:

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van mevrouw Nelly Maes en het antwoord van de minister van Openbare Werken,

Gaat over tot de orde van de dag. »

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de Mme Nelly Maes et la réponse du ministre des Travaux publics,

Passe à l'ordre du jour. »

Nous procéderons au cours de la semaine du 23 avril 1985 au vote sur la motion pure et simple, qui bénéficie de la priorité.

Wij stemmen in de loop van de week van 23 april 1985 over de eenvoudige motie, die de voorrang heeft.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN WET — PROPOSITION DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — Mevrouw Nelly Staels heeft ingediend een voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 212, 476, 480 en 1397 van het Burgerlijk Wetboek.

Mme Nelly Staels a déposé une proposition de loi modifiant les articles 212, 476, 480 et 1397 du Code civil.

Dit voorstel van wet zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Cette proposition de loi sera traduite, imprimée et distribuée.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.
Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

INTERPELLATION — INTERPELLATIE

Demande — Verzoek

M. le Président. — M. Poulet désire interpeller le Vice-Premier ministre et ministre des Finances et des Classes moyennes sur « le taux de la taxe à la valeur ajoutée appliqué dans le secteur de la construction ».

De heer Poulet wenst de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Middenstand te interpellieren over « het percentage van de belasting over de toegevoegde waarde in de bouwsector ».

La date de cette interpellation sera fixée ultérieurement.

De datum van deze interpellatie zal later worden bepaald.

WENSEN — VŒUX

De Voorzitter. — Dames en heren, hiermede zijn we aan het einde van onze werkzaamheden gekomen.

Ik wens u allemaal, het personeel inbegrepen, een prettige paasvakantie met ietwat beter weer dan op dit ogenblik.

Ik dank u allemaal voor het zware werk dat u, in het bijzonder de jongste twee weken, hebt moeten verrichten.

De Senaat vergadert opnieuw dinsdag 23 april te 14 uur. De vergadering zal beginnen met een stemming.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 18 h 15 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 18 u. 15 m.)